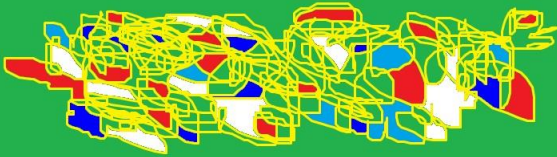

Trần Xuân An

Lập trường
sông
thiên nhiên
Bến Hải

*tập thơ thứ mười tám
(11-12-2022 đến 06-03-2023)
trong mười chín đầu sách hoà giải dân tộc
suốt chín năm vừa qua (2014-2023)*

Trần Xuân An
LẬP TRƯỜNG
SÔNG THIÊN NHIÊN
BẾN HẢI

Trần Xuân An

**LẬP TRƯỜNG
SÔNG THIÊN NHIÊN
BẾN HẢI**

tập thơ thứ mười tám
trong mười chín đầu sách hoà giải dân tộc
suốt chín năm vừa qua (2014-2023)
(viết từ ngày 11-12-2022 đến 06-03-2023 –
14-03-2023)

**Xin vui lòng xem thêm danh mục toàn bộ tác
phẩm của tác giả
ở phần cuối sách này**

**TÁC GIẢ GIỮ BẢN QUYỀN
TỪNG CHỮ, TỪNG Ý TƯỞNG**

.....

**THÀNH THẬT CẢM ƠN QUÝ ĐỘC GIẢ
QUAN TÂM, PHỔ BIẾN RỘNG RÃI
VÀ ĐÃ LƯU TRỮ GIÚP**

.....

Trần Xuân An – Lập trường sông thiên nhiên Bến Hải

A. THƠ

1

HƯU LÀ LẦN THỨ HAI TUỔI XUÂN Trần Xuân An

người già định hình trong ta
đỏ râu, tóc trắng, ngọt ca dao làng
trái lòng non nước đậm ngàn
hò ru quanh quẩn với đàn cháu thương

ngõ ngang nay tóc màu sương
hát ca giai điệu bốn phương loài người
vẫn hồn quê cũ trăm đời
ca dao ai phổ thành lời nhạc ngân

hưu là lần hai tuổi xuân
tám mươi cái tết, sinh phần còn xa
tiếng hát mãi xanh, tươi hoa
ngồi xem không biết mình già hay chưa!

thời gian, bất chấp, xin thưa
văn chương muôn thuở không thừa mùa xuân
quê hương, rung cảm, băng khuâng
non nhân nước rộng muôn phần lòng ta.

T.X.A.

Chiều 05-12-2022

05-12-2022

Bài đã đăng Quán Văn số Tết năm Quý Mão 2023

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3321720408101887/>

<https://txawriter.wordpress.com/2023/03/11/lan-thu-hai-tuoi-xuan-ta-on-thien-nhien/>

.

2

TẾT, TẠ ƠN THIÊN NHIÊN

Trần Xuân An

có người hoài niệm Tết xưa
 ơn thiên nhiên, thấm lòng chưa, quên gì?
 chiều cuối năm, rượu nồng li
 giao thừa hương nến lễ nghi, khẩn thăm

phố hàng hoa, hoa quanh năm
 mười hai tháng, quả nhiều mâm phố bày
 nhưng mai đào Tết xưa nay
 cùng mâm ngũ quả rõ ngày Tết ta

bánh chưng bánh tét, sớm ra
 điểm tâm hè phố mùa qua nối mùa
 nhưng trên ban thờ, nếp xưa
 bánh cỗ truyền, gia tiên đưa xuân về

cây nêu, bông pháo sáng loè
 đôi quốc ngữ, giấy đỏ đề mực đen
 tranh con giáp Tết treo lên
 bao nghi thức nữa đẹp bên đón xuân

người hồi tiếc quên tri ân
 ơn trời đất, lại thanh tâm, Tết về
 mừng Tết, đâu cần nhiều khê
 nhưng vô ơn, cạn bốn bề thiên nhiên.

T.X.A.

14:56-21:12, 07-12-2022

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3321720821435179/>

<https://txawriter.wordpress.com/2023/03/11/lan-thu-hai-tuoi-xuan-ta-on-thien-nhien/>

.

3

NHÀ THƠ PHÁP SƯ THẠCH QUỲ *

Trần Xuân An

núi Quỳnh đá, khiêm xưng đá núi Quỳnh
 quê kê rú Cuồi, anh mê say đá
 Cuồi là còi? Quanh còi nhiều múi quả?
 mỗi tảng đá thơ – mỗi múi mít thơm

cứ tạm gọi côi bắp, bắp thay cơm
 chứ mít thơm khó ngày ngày no bụng
 bánh trắng thật hơn trắng ngà lơ lửng *
 thơ chắc như bắp, thơ đá, trèo chơi

tôi viết hoa quỳ chạm đá, tặng rồi *
 hiểu sai anh, như tưởng không thờ cúng
 nay anh về rú Cuồi, đá mộ cứng
 ngộ ra anh tâm linh – lỗi Quỳ sơn

trắng ngà đẹp, yêu với cả tâm hồn
 Nam Cao đói, cười ánh trắng lừa dối *
 không muốn cái thật trắng men vơi vơi
 thật – ảo, Thạch Quỳ không đánh tráo nhau

thầy giáo toán, thi sĩ, thầy cúng cầu
 thơ ca trội lên, gửi đời, còn mãi
 đá núi Cuồi bền nghìn đời dầu dãi
 thơ dãi dầu, không gác chức lâu quan.

T.X.A.

14:01-16:35, 11-12-2022

.....

(*) ~ Xem: Chuyên mục Tiếng nói nhà văn, tuần báo Văn Nghệ số 52 (2032), ngày 26-12-1988. Trong bài viết ấy, nhà thơ Thạch Quỳ thấy cần phải “phân định cho được văn hóa tâm linh, văn hóa nhân bản, văn hóa

tín ngưỡng để phân biệt nó với mê tín dị đoan”. Ông là nhà thơ theo Đạo Mẫu, đạo mà ở Huế gọi là Tiên thiên Thánh giáo. ~ Một ý thơ của nhà thơ Thạch Quỳnh, trong bài “Vội con”. ~ Trong tập thơ “Trong tôi Bến Hải và Thạch Hãn” (2018) của Trần Xuân An. ~ Nam Cao, truyện ngắn “Trăng sáng”.

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3324567184483876/>

<https://txawriter.wordpress.com/2022/12/12/nha-tho-phap-su-thach-quy/>

Xem thêm:

TRANH THU PHÁP KHẮC ĐÁ

Trần Xuân An

~~ kính tặng anh Thạch Quỳnh (nhà thơ) ~~

*một đoá hoa quỳ hoá thạch
in vào vách núi nghìn năm
cùng đôi câu thơ khí phách
thạch anh của dó động trầm.*

T.X.A.

sáng và trưa 27-6-2018 HB18

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2080387028901904>

.

4

TIÊN BIỆT NHÀ VĂN “LINH NGHIỆM”

Trần Xuân An

Hình là thành ra, là nên
 Hình còn thom ngát tuổi tên lưu truyền *
 “Linh nghiệm”, một nửa, bị phiền
 vô ngôn nửa khác — Điện Biên mãi hồng

mạng bay hương khói hư không
 ảnh cười nụ giễu, dim tròn mắt ơn
 gươm Rùa, “tìm cái này” hơn? *
 thủ thuật xưa, nén cười giòn, giải thiêng

anh lên thế giới người hiền
 Người quốc tế tam vô nghiêng đầu chào
 tìm trên đất chân lí Sao
 Sao ngoài khí quyển trời cao. Hoàn thành

Trần Huy Quang, vui nghe anh
 ơn Điện Biên, đất nước xanh biển rừng
 thơ tôi sử luận tận cùng
 Cầu Ý Hệ, giải thiêng chung hai bờ *.

T.X.A.

12:11-15:20, 16-12-2022

.....

(*) ~ 俐 Hình ; 馨 Hình (Từ điển Hán Việt), tên nhân vật trong truyện ngắn “Linh nghiệm” (tuần báo Văn Nghệ – Hội Nhà văn Việt Nam, số 27 [1695], ra ngày

thứ bảy 04-07-1992). ~ Theo truyền thuyết về hồ Hoàn Kiếm, vua Lê Lợi thuở trước khi khởi nghĩa đánh giặc Tàu triều Minh, ông đã được Long vương trao cho thanh gươm; sau đại thắng, ông trả lại cho Rùa thần. Ngày xưa, để thu phục lòng dân, các cuộc khởi nghĩa thường được tuyên truyền bằng các chuyện có yếu tố thần linh. Đó là thủ thuật chính trị. ~ Truyện ngắn “Linh nghiệm” thuộc loại sử dụng biểu tượng hai mặt: tôn giáo (thiên đường trên trời) và chủ nghĩa cộng sản (thiên đường trên mặt đất), và rõ rệt là “tìm cái này” trên mặt đất. Tuy thế, tác giả (nhà văn Trần Huy Quang) biện minh là chỉ viết về tôn giáo. Dầu vậy, ông vẫn bị phạt về kỉ luật do yếu tố chính trị trong truyện. Rồi kết cục, trong một bài ghi chép, ông thừa nhận: “Liên Xô Đông Âu không phải thất vọng trước bỏ về trước hay sao”, trong chặng đường dài “tìm cái này”.

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3329237434016851/>

<https://txawriter.wordpress.com/2022/12/16/tien-biet-nha-van-linh-nghiem/>

Xem thêm:

TẢN MẠN VĂN CHƯƠNG (Phần 2)

GHI CHÉP CỦA TRẦN HUY QUANG

(Đăng lại trên Facebook của nhà văn Ngô Thị Kim Cúc, ngày 16-12-2022)

(Trích)

[...]

“... Chiều hôm ấy, thứ tư, Tổng biên tập Hữu Thịnh cho người sang nhà gọi tôi sang tòa soạn gặp ông. Cơ quan đã về hết chỉ còn vài cô làm trị sự. Hữu Thịnh đóng sập

cửa lại và đưa cho tôi bản đánh máy và báo đọc đi với vẻ mặt cực kì nghiêm trọng khác thường ngày. Bản đánh máy đó như sau:

Hà Nội, ngày 6-7-1992

*Kính gửi: Anh Hữu Thịnh
Tổng biên tập báo “Văn nghệ”*

Tôi tự xem mình là một độc giả trung thành của báo Văn nghệ, hơn nữa từ cách đây hơn 20 năm, có lúc tôi cũng đã từng là cộng tác viên của báo. Tôi vui mừng vì trong sự nhộn nhạo của báo chí đủ loại, Văn nghệ vẫn là tờ báo đẹp, phong phú, trang nhã, cao sang và trí tuệ, được lòng cả những trí thức khó tính nhất.

Mấy năm gần đây, báo đã có những đóng góp tích cực vào sự nghiệp Đổi mới của đất nước trên nhiều mặt, không chỉ riêng văn nghệ. Các bài bút kí, phóng sự, tin văn hóa văn nghệ, bình luận... đều khá sắc sảo và tâm huyết, thể hiện được lương tâm và trách nhiệm của giới cầm bút trước hiện tình của đất nước. Nhiều bài đã diễn tả, nói hộ được những suy nghĩ và cảm xúc của độc giả. Vì vậy tôi thường đọc báo Văn nghệ kĩ hơn nhiều loại báo khác. Nhân đây xin hoan nghênh và cảm ơn các anh.

Cũng chính vì vốn quý mến, trân trọng các anh và tờ báo mà tôi rất ngạc nhiên, bức bối, cảm thấy bị xúc phạm khi đọc truyện ngắn “Linh nghiệm” của Trần Huy Quang đăng trong số 27 ra ngày 4-7-1992 vừa qua.

Tôi chưa biết Trần Huy Quang là ai, chỉ biết anh được chú ý sau mấy bài viết về “ông vua lớp”, còn truyện ngắn thì chưa có gì đáng chú ý, nên tôi không đọc, dù đã đọc gần hết các bài chính của tờ báo ngay từ hôm thứ sáu. Tình cờ tối qua, sau bữa cơm, cầm tờ báo lên chỉ liếc qua bài còn lại, thế rồi phải đọc kỹ lại lần nữa. Tôi thật tình chưa hiểu tác giả định nói gì đây? Tôi tự nhủ lòng, phải tỉnh táo, tránh suy diễn chủ quan, chớ áp đặt cho tác giả những điều mà họ không nghĩ đến, v.v. Đã có biết bao nhiêu cách thưởng thức văn học một cách méo mó, thô thiển đã bị lên án? Nhưng rồi để tránh thô thiển, tôi buộc phải cố đọc lại để hiểu điều tác giả muốn nói đằng sau những câu chữ mà tôi cho là cũng chỉ rất tầm thường và thô thiển.

Vậy nó được đăng vì lẽ gì? Phải chăng vì nhân vật và vấn đề mà nó chuyển tải đang cần đặt ra với người đọc hôm nay? Đành phải theo câu chữ của tác giả mà tóm tắt ra đây:

1. Nhân vật Hình là ai?

“Là con thứ ba trong một gia đình nông dân không nghèo, chẳng giàu”. Cha anh ta có đỗ đạt, từng làm quan, nhưng tính khí thất thường, lòng đầy ham hố, nên đã bỏ quan, khi dạy học, khi bốc thuốc. Hình sáng dạ, có chí, hai mươi tuổi biết làm thơ chữ Hán, đọc Rousseau, Montesquieu bằng nguyên bản, nhưng Hình chán học, chỉ nhằm một dạ xuất ngoại, còn lập thân bằng văn chương thì chỉ khi thế cùng lực tận, bắt đắc dĩ mà thôi... Hình ngược cái nhìn mong đợi lên bầu trời,

hoài vọng bóng dáng một con tàu, tìm kiếm một phép thần thông... để đưa về cho chúng sinh.

Đọc đến đây người đọc bình thường cũng đã có thể đoán được Hinh là ai rồi!

2. Hinh đi tìm cái gì?

Bằng một giấc mơ, tác giả cho Hinh gặp được bậc Chí Thánh, đấng lập Đạo trao cho một Đạo Thư, qua đó anh tìm được chân lí. Và đây là phút anh bắt gặp chân lí: “Hinh sung sướng hét toáng lên... Anh sung sướng và cảm động đến mức nước mắt giàn giụa. Ôi, chúng sinh nhọc nhằn và tấm tối của ta, bảo bối này sẽ soi sáng đường chúng ta đi...”.

Hinh đã đi theo đạo thư, từ chối mọi đam mê, cảm dỗ dọc đường và đã đến được vườn hoa Mùa xuân, “Lòng như ngát ngậy hơi men, một nửa muốn bay lên, một nửa trĩ xuống... Rồi anh chợt tỉnh lại: “Tìm cái này” là tìm cái gì? Anh không hiểu nhưng không dám nghi ngờ lời vàng ngọc của đấng Tiên tri... Anh như bị thôi miên, không biết mình đang tìm cái gì nhưng anh trung thành với lời chỉ giáo, người cúi lom khom, mắt dán xuống đất và bước từng bước một chậm rãi để “Tìm cái này”.

3. Kết của việc tìm kiếm.

Sự kì lạ đã lôi kéo được những người qua đường đi theo. Bắt đầu là một nhóm học sinh hiếu kì và hiếu động rồi đến đám dân lang thang thất nghiệp, dân nhà quê đang đói rách bỏ ra thành phố kiếm cơm, rồi tiếp

đến dân xích lô, ba gác, dân ăn xin, trẻ mồ côi bán báo, dăm cô điếm, đám bụi đời móc túi... nói gọn lại là đám vô sản du côn dân đông như một đàn kiến, bu lại xung quanh Hình.

Vì người đi tìm cũng không biết mình “tìm cái gì” nhưng khi nhận ra có đám đông đi theo, khớp với đạo thư, nghĩa là “được thiên hạ”, thế là Hình “rom róm nước mắt, mãn nguyện ra về”.

Còn cái đám đông đi theo thì thất vọng, “tìm cái này” là cái gì thì không ai biết, nhưng cứ hi vọng có chút ấm no mờ mờ phía trước cũng đã hấp dẫn lắm để họ trở thành một dòng nước. Trưa. Rồi chiều. Và... vẫn còn đám đông xúm xít giữa vườn hoa Mùa Xuân.

Một giấc mơ hão huyền, vô nghĩa, vô vọng vì mù mịt, bởi người đi tìm chân lí cho chúng sinh nào đã biết mình tìm cái gì, cho nên cái đám đông hi vọng có một chút no ấm mờ mờ trong cái vườn hoa gọi là Mùa Xuân (của Nhân loại) ấy đã thất vọng. “Người đến trước thất vọng ra về trước, người đến sau thất vọng ra về sau”. Đó liệu có phải là bức thông điệp mà tác giả định gửi đến cho bạn đọc hay chăng?

Thưa các anh.

Truyện ngắn này được đăng vào số kỉ niệm 35 năm thành lập Hội Nhà văn, vào lúc anh Vũ Tú Nam, Tổng thư kí Hội khẳng định trong diễn văn của mình rằng những hành động cực đoan, quá khích, chia rẽ, bè phái, cơ hội chủ nghĩa rốt cục chỉ đem lại sự mất ổn định và

rối loạn trong xã hội, khiến những người cầm bút cũng tan rã theo... Vậy truyện ngắn này có góp phần vào dòng suy nghĩ đó không? Báo Văn nghệ duyệt, cho đăng truyện ngắn này có còn trung thành với tôn chỉ “Vì Tổ quốc, vì chủ nghĩa xã hội” của nó nữa không?

Riêng tôi, tôi thành thật nghĩ rằng đây chỉ là một sơ suất của khâu biên tập, một bài viết lạc điệu không trung thực với chính mình của Trần Huy Quang, nó phản lại truyền thống tốt đẹp của báo Văn nghệ, phản lại lí tưởng và tâm huyết của bao thế hệ nhà văn yêu nước và cách mạng của chúng ta, họ đã hi sinh không phải là vô ích cho một mùa xuân thật sự của đất nước và nếu được sống lại, họ cũng sẽ giết hết những kẻ cầm bút nào dám phỉ báng quá khứ, xúc phạm đến tình cảm thiêng liêng nhất của cả một dân tộc và của loài người tiến bộ đối với lãnh tụ kính yêu của mình.

Kính thư

Trần Tiến Đức

56b Quốc Tử Giám – Hà Nội”.

Đọc xong, tôi nghĩ, để anh theo được đến bao giờ, Liên Xô Đông Âu không phải thất vọng trước bỏ về trước hay sao, nhưng nhìn thấy Hữu Thịnh mặt mày xanh mét nên chỉ im lặng thở dài, rồi hỏi, ông viết này là ai? Viện trưởng Viện Hồ Chí Minh đấy, Hữu Thịnh dài giọng ra. Giờ là con bão hiểu chưa, bão cấp 15, cấp 20... đổ đến âm âm, giờ là lúc phải nằm bẹp xuống, nằm dưới đất làm con giun, con dế, có bị giẫm đạp cũng mặc, cho bão lướt qua, nhồm lên là chết. Nhồm lên là hứng đạn, hiểu chưa? ...”.

Trần Xuân An – Lập trường sông thiên nhiên Bến Hải

[...]

(Hết trích)

Đã đăng trước ở Văn Việt:

<http://vanviet.info/van/tan-man-van-chuong-1/>

.

5

NHÀM NHẬT CHĂNG, CHUYỆN RIÊNG ĐÁU PHẢI CHUYỆN RIÊNG

Trần Xuân An

năm nào, giấy sót rơm, in sách
thơ với thư, ai nắn nét yêu!
giấy mỏng hồng thừa trong tiệm sách
được cho không giữa phố tiêu điều

xin về, viết những trang gia phả
ba ghen lòng, trăm tư tháng ngày
nội huyết thống và nội đạo nghĩa
Nguyễn — An Cư, thế cuộc, oan cay *

nếu chiến tranh không tro bụi hết
còn gia phả cũ đã thiêng liêng
chính danh đến cắt chia, Nam – Bắc
viết lại, ba truyền miệng nổi riêng

gia phả nguyên màu hồng giấy lụa
còn đây nét chữ ba ngày xưa

họ Trần Xuân suốt, giấu đi Nguyễn
giấu đáy tim con, tránh nắng mưa

Biên giới, Chiến tranh Lạnh đã tắt
trước mười năm, trọc gốc trong trường
ngặng đầu, chằm Bến Hải, ngòi bút
Đổi mới, Hiền Lương thôi đặc sương

gia phả, thành nhàm nhạt, nổi cũ
chuyện thời thế, chẳng phải niềm riêng
niềm riêng, hai họ nội đều rõ
ba giấu, trong thời quốc sử nghiêng

quốc sử, trăm ba năm thuở ấy *
Trần làng Trúc, Nguyễn làng An Cư *
ngẫm từ gia phả giấy hồng lụa
ba viết trong nhà, tâm thế tù

Đổi mới, núi sông reo “Cởi trói”
trăm ba năm thuở ấy, soi rồi
viết nghiên cứu sử và thơ sử
thẳng chuyện nước, niềm nhà, góp đời

từ độ Miền Nam bị gọi “nguy”
trùng trùng gia phả thành oan khiên
biết rồi, khô quá, nói nhàm, nhạt
chuyện thế thời đâu chỉ nổi riêng.

T.X.A.

07:12-11:50, 22-12-2022

.....

(*) ~ Làng An Cư, xã Triệu Phước, Triệu Phong, và làng Trúc là Trúc Lâm, xã Gio Quang, Gio Linh, đều thuộc tỉnh Quảng Trị. ~ Trăm ba năm: 1858-1989/1991.

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3334529810154280/>

<https://txawriter.wordpress.com/2022/12/22/nham-nhat-chang-chuyen-rieng-dau-phai-chuyen-rieng/>

<https://txawriter.wordpress.com/2022/12/22/nham-nhat-chang-chuyen-rieng-dau-phai-chuyen-rieng/>

.

6

TỰ NHIÊN VÀ CHẤT NGƯỜI

Trần Xuân An

khi lặng lẽ, ngồi trên bờ cỏ xanh
yêu dòng sông, xanh lam loang loáng nắng
dãy núi đồi đậm xanh, mây choàng trắng
ngoảnh lại phố phường, yêu đến vô cùng

thử nhìn sâu đáy sông, hẻm núi rừng
cá nuốt cá, cọp nhai nai ăn lá
thử nhìn sâu phố phường, kinh sợ quá
người tham lợi, tranh quyền, bức hiếp người

ta ngồi lặng, sợ thiên nhiên, cõi đời

Trần Xuân An – Lập trường sông thiên nhiên Bến Hải

kiến cắn chân, ong sà vào mặt đốt
đành tự vệ, xoa vết đau. Chim hót
thả xuống đầu, phân mùi châu chấu xanh

thấm quy luật tự nhiên, gắng làm lành
làm lành với quy luật ấy, người ngợm
không thể bay vượt trời, nhổ bọt, tởm
cố làm lành với thiên nhiên, yêu đời

ngồi trên cỏ, ngẫm yêu tình yêu thôi
cô gái nào cũng xinh bụng cứt thối
máu chiến tranh, cách mạng, tanh, sấm hối
luật Nhân quyền, Tổ quốc là chất người

lại trẻ thơ đôi mắt đã trải đời
luật sinh tồn đương nhiên với thú vật
thiên nhiên đẹp quên thiên nhiên dâm ác
luật Nhân quyền, Tổ quốc là chất người

lừa dối nhau bằng ảo vọng đỏ tươi
người ăn thịt người, người đòi quyền sống
tệ cực tả tam vô tạo mầm chống
Tổ quốc thêm vĩnh cửu, nhờ Nhân quyền

bờ cỏ xanh, ngồi lặng ngẫm thiên nhiên
người vẫn còn “sadisme” nhau, kính sợ *
công dân Đỏ ngoảnh nhìn về thành phố

Hiến pháp rồi thôi tam vô, người hơn.

T.X.A.

08:23-10:04, 23-12-2022

.....

(*) Sadisme (sadisme, n; sadique, adj) là một thuật ngữ văn học, sử học... Nhà thơ Nguyễn Sa phiên âm là sa-đích và dùng từ ở dạng phiên âm.

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3335342896739638/>

<https://txawriter.wordpress.com/2022/12/23/tu-nhien-va-chat-nguoi/>

.

7

“ÔN TẬP” ĐIỆN BIÊN PHỦ

Trần Xuân An

do tam vô, Chiến tranh Lạnh, nội chiến *
Điện Biên Phủ cầm quyền nửa nước non
Xanh và Đỏ, hai sóng thần chà nghiêng
Sao Lenin mị quốc kì, vô hồn!

Vàng khâu hiệu, đài phát thanh Vàng toả
không ngớt lời, tố “cộng sản xâm lăng”
Búa liềm Sao Liên Xô tràn Trung Quốc
giương cờ Đỏ, người Việt còn Việt chẳng?

lật Thập giá, Cách mạng Ba số Một *
 Nam tự vệ, bom chặn Bắc, máu xương
 Thập giá lỗi, Búa liềm Sao cũng lỗi
 Điện Biên Phủ lịch sử tiến trọn đường

mười năm cuối Sài Gòn đô Thập giá
 nhưng vẫn còn Thập giá kín, che nhìn
 mười chín tuổi, nước “cuốn theo chiều gió” *
 Điện Biên Phủ đỡ gió Sao Lenin

Sao Lenin đã thống nhất, toàn thắng
 cờ chính thể, không quốc kì như không
 công dân Đỏ viết trên Đất nước Đỏ
 quốc kì mới, thật quốc hồn, trông mong

Thập giá đỏ, hẳn là theo ý Chúa
 để tôn giáo là tôn giáo đơn thuần
 Búa liềm Sao chỉ là cờ chính thể
 quốc kì mới: hồn quốc sử, ý dân

sách giáo khoa Miền Nam chống Pháp, Nhật
 bạn hỏi tôi, tôi Đỏ tự bao giờ?
 Đỏ từ lúc chưa sinh: Điện Biên Phủ!
 nhưng Đỏ đánh thực dân, không phải cờ

công dân Đỏ vì Điện Biên Phủ Đỏ
 — Điện Biên Phủ vào thắng tận Sài Gòn

tuổi sinh viên, vận nước đã là thế
 công dân Đỏ khi Đỏ cả nước non

người cầm bút không làm nên vận nước
 chỉ là người hoà giải hậu chiến thôi
 tuân Hiến pháp nhưng hồn nguyên dân tộc
 cầu Hiền Lương ở giữa, hoà giải rồi

đã biết rồi, khổ quá, nói nhảm, nhạt
 tôn giáo không chính trị, thanh khiết hồn
 Chúa quá buồn trăm năm thực dân Pháp
 hai sóng thần lừa mị, công Đỏ hơn.

T.X.A.

07:45-10:10, 24-12-2022

.....

(*) ~ Với tinh thần hoà giải hoà hợp dân tộc, để thấu hiểu, cảm thông, tôi trích từ sách dưới đây, coi như tư liệu tham khảo hoặc vật chứng của thời Chiến tranh Lạnh – nội chiến. Xem tham khảo: Ô & B. Tăng Xuân An, “Việt sử lớp đệ nhất”, Nxb. Tao Đàn, Sài Gòn, 1960: Trích: “Nhờ thắng lợi trên, Chính phủ Việt Minh được Trung Cộng và Liên Xô công nhận (15 và 30-01-1950). Từ đó Hồ Chí Minh hạ mặt nạ Quốc gia, đứng hẳn vào Khối Cộng sản” (sđd., tr.285). “Về phía Việt Nam, sự tai hại về người cũng như về tiền của không thể ước lượng được. Nhưng cái tai hại lớn nhất là chiến tranh đã đưa Việt Cộng lên nắm chính quyền để có dịp

gieo rắc thuyết tam vô (vô gia đình [vô gia tộc, đúng hơn — T.X.A. chưa thêm], vô tôn giáo, vô tổ quốc), làm đảo lộn cả luân lý cổ truyền của dân tộc Việt” (sđd., tr.290). Ghi nhận này cũng tương tự như Trần Trọng Kim trong “Một cơn gió bụi”, viết 1949, Nxb. Vĩnh Sơn ấn hành 1969 tại Sài Gòn. Lưu ý: Sách của Ô. & B. Tăng Xuân An là sách giáo khoa bậc phổ thông nên mức độ phổ biến là rộng khắp. ~ Cách mạng 1-11-1963 tại Miền Nam (Việt Nam cộng hoà). ~ “Cuốn theo chiều gió” (Gone with the wind), tiểu thuyết của Margaret Mitchell, xuất bản 1936.

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3336384286635499/>

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3336197239987537/>

<https://txawriter.wordpress.com/2022/12/25/on-tap-dien-bien-phu/>

.

8

TÔI CÓ PHẢI LÀ NHÀ VĂN, KHI KHÔNG NGHIÊNG LỆCH, NHƯ CẦU HIỀN LƯƠNG NÓI HAI BỜ? Trần Xuân An

~ Bài thơ này mặc dù ở thể loại thơ nhưng vẫn khái quát được sự thật lịch sử Nội chiến trong Chiến tranh Lạnh ở nước ta (1945-1975, nhất là 1954-1975). Đây là cốt lõi của sự hoà giải dân tộc thời hậu chiến. Văn học và sử học có giá trị hay không cũng là ở đó.~

Trần Xuân An – Lập trường sông thiên nhiên Bến Hải

Mỹ khuyển loát Miền Nam, chính danh mất
 khi Thập giá đoạt cờ triều Nguyễn Vàng
 đành Cách mạng Ba số Một. Họ nghĩ *
 phải tự vệ, Sao Lenin xâm lăng

Chiến tranh Lạnh, khổ đau nhất: Nội chiến
 Miền Nam chặn cờ Liên Xô tấn công
 (Miền Bắc đội Sao Lenin, vượt tuyến!)
 khổ đau ấy, sử sách ghi nhận không?

bắt tay Xô, Mỹ chuyển hoá Trung Quốc
 Mỹ tự thị, khiến phản ứng Miền Nam
 cờ Vàng đỏ, Miền Bắc vào thống trị
 than “mất nước”, Sao Lenin ngoại xâm

Miền Bắc nghĩ, đánh Pháp, can thiệp Mỹ
 Sao Lenin giải phóng cả loài người
 vô tổ quốc, tổ quốc là Trái Đất!
 vô gia tộc, vô thân. Giai cấp thôi!

các dân tộc bị áp bức, đoàn kết!
 là phương tiện cho vô sản toàn cầu
 nhưng Liên Xô vẫn Nga và Nga hoá
 đế quốc Đỏ khổng chế cả Đông Âu

ở Miền Bắc chỉ đánh máy bay Mỹ

(dăm ba toán biệt kích Nam, đáng chi!) *
cả Miền Nam thành chiến trường nội chiến
tự vệ. Tan hàng, vượt biển, ra đi

lính ruột rà Bắc vào, Nam tự vệ
buộc nổi da xáo thịt, đau xé lòng
nổi khổ lớn, cả trong thời hậu chiến
vô sản hoá, sử sách bù đắp không?

hoà giải và hoà hợp là thế đó
trái nổi lòng, sự thật đừng tô hồng
thôi ra vẻ đức khoan dung độ lượng
“Cởi trói” rồi, bút nhà văn đừng cong

thơ hoà giải, tám năm gần đây nhất
tôi vô tư sông Bến Hải đôi bờ
ơn Bác Hồ chiến công Điện Biên Phủ
nhưng quốc kì thật hồn nước, bao giờ?

(Điện Biên Phủ, ơn muôn đời thắng Pháp
Sao Lenin thành cờ Tổ quốc. Đau!
Bắc nghèo khổ, đánh vào Nam, nội chiến
ơn Điện Biên, lệ thuộc Đổ bạc đầu)

thơ hoà giải, thâm nỗi đau Tổ quốc
hơn trăm năm, hai hướng hai sóng thần
đánh giấc Pháp, rơi vào Chiến tranh Lạnh

ngả hai Khôi, hai Miền đều vong thân

tôi có xứng nhà văn, nhà viết sách?
 được sinh ra, lớn lên ở Miền Nam
 mười chín tuổi thời nội chiến, thấy rõ
 hậu chiến, càng rõ hai Khôi ngoại xâm

tôi có xứng là nhà thơ chân thật?
 hai nỗi đau hai Miền, tôi cuu mang
 nguyên rửa nhau, hai bờ, tôi thấu hiểu
 công dân Đỏ khi nước Đỏ, thương Vàng.

T.X.A.

06:23-08:45, 28-12-2022

.....

(*) ~ Cách mạng 1-11-1963, lật đổ chế độ Ngô Đình Diệm, Ngô Đình Nhu, Ngô Đình Cẩn (“ba số một”, 1-11). Ngày 1-11 thành Ngày Quốc khánh của Đế nhị Cộng hòa thuộc Việt Nam cộng hòa cho đến 1975. ~ Cũng có những tiếng nói đơn lẻ, trên báo chí hoặc trên diễn đàn, Miền Nam cần “Bắc tiến” (đưa đại quân ra đánh cộng sản ở Miền Bắc), nhưng trong thực tế, chưa bao giờ trở thành chính sách có tính chiến lược, thậm chí chỉ là chiến thuật. Việt Nam cộng hoà chưa hề vượt tuyến tấn công ra Miền Bắc. Thời Trịnh – Nguyễn phân tranh, Đàng Trong chỉ có duy nhất một lần phản công ra đến Nghệ An, trong bảy trận giao tranh; còn Miền Nam

thì chỉ tự vệ trên lãnh thổ Miền Nam, trong suốt 21 năm (1954-1975).

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3339589899648271/>

<https://txawriter.wordpress.com/2022/12/28/toi-co-phai-la-nha-van-khi-khong-nghieng-lech-nhu-cau-hien-luong-noi-hai-bo/>

Bị chú:

Trích nguyên văn “Vài nét về hoạt động của biệt kích dù tại Bắc Việt” của trung tá VNCH. Nguyễn Văn Vinh (trang web ngothelinh. tripod. com):

“Đến cuối năm 1968, trong số gần 40 toán được cho xâm nhập bằng đường hàng không và đường bộ để hoạt động dài hạn, chỉ còn có 5 toán [năm toán — T.X.A. chưa thêm] là còn giữ được liên lạc với Trung ương, đó là các toán Tourbillon (1962), Ares (1962), Remus (1963), Easy (1963) và Eagle (1963). Theo đánh giá chung của các chuyên viên hữu trách Việt – Mỹ thì cả 5 toán này hình như đã bị địch kiểm soát, nhưng cá nhân tôi vẫn còn tin tưởng một toán, đó là toán Ares”.

Xem thêm, đối chiếu: GS. Vũ Đình Hiếu, “Cuộc chiến bí mật — hồ sơ lực lượng biệt kích quân Ngụy”, Nxb. Lao Động, 2009, tr. 68-71:

Không kể số biệt kích quân hoạt động trên lãnh thổ Miền Nam Việt Nam, Lào, Kampuchia, thì từ tháng 02-1961 đến 18-10-1967, có 52 toán xâm nhập Miền Bắc Việt Nam (01 bằng đường biển và 51 bằng cách thả

dù), tổng cộng lượt/người là 332, không kể 28 nhân viên bị tử nạn máy bay vì lí do kĩ thuật tại Ngũ Hành Sơn, Đà Nẵng. Tuyệt đối đều là người gốc Bắc và Bắc Trung bộ (Quảng Bình trở ra), hầu hết là người dân tộc thiểu số (vì giọng nói, sự quen thuộc địa hình rừng núi, thủy thổ ngoài Bắc Vĩ tuyến 17). Nhưng nhiệm vụ của các toán biệt kích này là thám thính, có thể gồm việc phá hoại đường chuyển quân của quân đội Miền Bắc vào Nam, kể cả đường sang Lào trước khi vào Nam, nhiều khi chỉ trong thời hạn một tuần, rồi được trực thăng bốc về Nam; chỉ có khoảng 8 toán (tám toán) có hoạt động dài hạn, “nằm vùng”, chưa bị phát hiện, bị bắt ngay lúc xâm nhập mà phải ba, bốn năm sau mới bị, hoặc còn liên lạc được với Trung tâm ở Miền Nam đến năm 1969. Ở bài trên, trung tá VNCH. Nguyễn Văn Vinh cho là chỉ còn 5 toán (năm toán), rồi rút cục chỉ còn một toán là khả dĩ, nhưng không chắc chắn.

9

TÍNH QUAN PHƯƠNG HAY TÍNH NHÂN DÂN? Trần Xuân An

phía quan phương chỉ một chiều
nửa phân sự thật cũng điều mất rồi
tự tôn Miền Bắc lỗi thời
tuyên truyền còn đấng lòng người Miền Nam

nội chiến hai Khóí ngoại xâm
thời “Cởi trói”, đỡ giam cầm lòng dân

giả ngu phù phiếm sử văn
thắng oan và bại oan dằng dặc oan

quan phương – sự thật, chưa gần
đọc thời chuyên chế dân cần thẳng ngay
thưa rằng tôi chẳng thơ ngây
nhưng viết rồi hoá mây bay cũng buồn

mạo nhân dân vẫn quan phương
Khôi kia ghét nửa Hiền Lương Khôi này
thủ phần Bến Hải vạch đây
hai bờ, đứng giữa giải bày hai bên

bao giờ lòng được bình yên
toàn tập tôi giấy y nguyên mọi dòng
hội nhà văn quan phương không?
chối nhân-dân-thật, sợ công, buồn ơi!

nước mình cờ Đỏ lâu rồi
tôi công dân Đỏ giữa đời, nào nông
tách màu, dân bớt rầu lòng
huyết tương: vàng, huyết bào: trong, tím, hồng*

máu và cờ ngỡ tương đồng
quan phương xô viết đỏ trông vào cờ
máu người đỏ tự cổ sơ
tách màu trong máu văn thơ nhiều màu

đời đa trường phái, lạ đâu!
 đỏ tôi đỏ máu đỏ sâu tính người *
 Miền Nam vui, tôi vui rồi:
 Chiến tranh Lạnh nội chiến phơi trải lòng

xưa uỷ mị là bị còng
 viết sự thật, mục xiềng gông trại rừng
 nay không giam nhốt bít bùng
 quan phương “Cởi trói”, hơi mừng núi sông

bút nhà văn thân dân không?
 nhân nhân dân nhưng bộ lòng quan phương
 hiệu quan phương, tim dân thường *
 hành vi cộng với văn chương, rõ người.

T.X.A.

05:37-08:09, 31-12-2022

.....

(*) ~ Trong máu người, có huyết tương màu vàng, và huyết bào gồm ba loại: hồng cầu màu đỏ, bạch cầu màu trắng trong suốt, tiểu cầu màu tím sẫm. ~ Tính người (tính nhân loại) là một thuật ngữ lí luận văn học. Hiện nay văn chương nước ta tính người chiếm ưu thế, so với tính giai cấp, tính đảng vô sản, kể cả văn chương của các nhà văn đảng viên. ~ Các hội nhà văn (một hội trung ương và mấy hội địa phương) ở nước ta không có

định ngữ “nhân dân” hay “nhà nước” (quan phương).
 Đây chỉ là một cách nói đùa cho vui.

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3341970806076847/>

<https://txawriter.wordpress.com/2022/12/31/tinh-quan-phuong-hay-tinh-nhan-dan/>

.

10 **KỂ SĨ VÀ QUÝ TỘC** **Trần Xuân An**

con cháu vua quan các triều đại mới
 hoàng đế, thượng thư, bố chánh, lãnh binh
 cả áo vải lật ngai, xua ngoại viện
 đều giữ cờ lau, hôi trâu, tanh sinh

từ bộ lạc đến nay, thời đại Đỏ
 quyền thành quý tộc, cậu ấm, cô chiêu
 Nguyễn Công Trứ: ”Kể sĩ” vượt giai cấp
 trí thức — công trình tác phẩm hay điều?

sắp Tết, ngắm tranh, bốn hoa xuân cổ
 hải hòa thay, đủ sĩ nông công thương
 người tài giỏi xuất thân bất kì góc
 trí ngời thành sách — kể sĩ rộng đường

chém phong kiến, bắn vỡ đầu quý tộc

rồi phong kiến Đổ, quý tộc Đổ lừng
đại nông, đại công, đại thương, còn sĩ?
cầm quyền khôn, đều đội sĩ trên lưng.

T.X.A.

08:01-09:45, 11-01-2023

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3350371691903425/>

<https://txawriter.wordpress.com/2023/01/11/ke-si-va-quy-toc/>

.

11

SỢ DỤNG NGƯỢC CẢ HAI MIỀN

Trần Xuân An

hộp sọ, như trái bầu khô, dụng ngược
người bên đây, bị cấm Thập giá này
người bên kia, bị cấm Búa liềm nọ
hậu chiến, còn ngược với mình, chân tay

dân hai Miền đều thấp cổ bé họng
hai Khối đều ngoại xâm, ta giết ta
nội chiến là trái ngược chiều đạo lí
sợ dụng ngược, nên tan nát ruột rà

dân hai Miền đều không phải bày rối
thời thế giạt dây, rối ngỡ thật lòng

guồng máy chiến tranh cuốn vào, hết trốn
lợi quyền trì níu, gỡ mãi không xong

dân hai Miền xưa nay, mong no ấm
nhân quyền là giao điểm, mơ công bằng
dân quyền là hội nhập, không thù hận
sợ không phải bầu đựng vũ khí hăng

dân Miền Bắc chẳng mê chi Đỏ ngoại
nhưng lợi quyền gắn liền Đỏ lâu rồi
dân Miền Nam chẳng mù chi Thập giá
nhưng Phương Tây chính trị hoá Chúa Trời!

chín năm nay, thuần dân tộc, mới thấy
dẫm kẻ ghét lời thật tỏ vẻ đây
lợi quyền trói cả trong thời “Cởi trói”
tôi bình tâm, họ ngược sọ, cau mày

thôi bạn nhé, hộp sọ ta chúc lại
chiều tự nhiên, não bộ sáng tự nhiên
người Việt Nam bốn nghìn năm hồi phục
Việt Nam đích thực Việt Nam là yên

thế là rõ cả ngũ cường rồi đó
Sao Lenin tiếm xưng Tổ quốc ta
viết ra được nổi lòng Nam lẫn Bắc
Liên Xô chiếm nước mình từ xưa xa... *

Sao Lenin chính thể, xin tôn trọng
 nhưng thành cò Tổ quốc là lừa dân
 ba mươi năm nội chiến, do cò ngoại
 thơ hoà giải đau lòng, thừa bao lần...

sau nội chiến, Đảng vạch trần Trung Quốc
 Trần Trọng Kim, đầu cuộc, tổ Liên Xô *
 thơ hoà giải chỉ mong quốc kì mới
 hồn dân tộc bốn nghìn năm sáng cờ

Tết thứ chín, chuyện sử là chuyện cũ *
 đầu mỗi người trên cổ giữa hai vai
 nếu như vỏ bầu khô, thì sọ ngược
 thấu hiểu nhau, Nam – Bắc bớt thở dài...

“chúc bầu rượu, dộc nghiêng non nước lại” *
 Cao Bá Quát phản động, câu thơ thần
 trăm triệu dân, cõi bầu ra, tự ngẫm
 bằng đầu mình, thương nhau và thương thân

một trăm băm một năm, tranh vẽ sử *
 sọ dựng xuôi, nhớ mấy triệu mạng người
 đỉnh sọ vỡ, trở ra hoa mười đoá
 đỏ, vàng, lam, bi hùng. Sử sáng soi.

T.X.A.

08:19-09:15, 16-01-2023

.....

(*) ~ Theo nguyên tắc chung, quốc kì Búa liềm Sao Liên Xô cắm đến đâu thì lãnh thổ Liên Xô mở rộng đến đó. ~ Bộ Ngoại giao, “Sự thật về quan hệ Việt Nam – Trung Quốc trong 30 năm qua” (1949-1979), Nxb. Sự Thật, 1979. Trần Trọng Kim, “Một cơn gió bụi (Kiến văn lục)”, viết xong năm 1949, Nxb. Vĩnh Sơn, 1969. ~ Bắt đầu tham gia Facebook ngày 06-03-2014. ~ Cao Bá Quát, “Tài tử đa cùng phú”. ~ 1858-1989/1991: Mười (10) đoá đỏ, vàng, lam chung một bình sọ trắng đất nâu mới thật là biểu tượng mặt phải thời kì lịch sử ấy: – Đỏ: chống Pháp, Nhật, Mỹ, Trung Quốc, Kh’Mer Đỏ; – Vàng: chống Pháp (thời Tự Đức – Hàm Nghi), chống Liên Xô, Trung Quốc (chống cộng); – Lam (Chùa, Đình làng...): chống chủ nghĩa vô thần Marx-Lenin và Thiên Chúa giáo Rôma... Nếu là giai đoạn 1945-1975: Bảy (07) đoá bông. Nếu là giai đoạn 1945-1989: Chín (09) đoá bông.

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3354236084850319/>

<https://txawriter.wordpress.com/2023/01/17/so-dung-nguoc-ca-hai-mien/>

.

12

NỤ HÔN VÀNG NẮNG XUÂN, VÀNG TRẮNG MẶT

Trần Xuân An

Trần Xuân An – Lập trường sông thiên nhiên Bến Hải

hơn hai mươi cánh hoa mai
 mỗi bông đoá kép, bung nở *
 cả đời làm thơ, bổng ngộ
 ba lớp ngũ ngôn, lục ngôn

dăm cánh thanh tao, mai cổ
 mỗi câu mỗi cánh mỗi thơ
 đào xưa năm cánh phai đỏ
 nay chữ dày đờ rét co

mai này giờ như đào đó
 mỗi bông hai mươi cánh xuân
 không phơn phớt mà rục rở
 nắng hôn một chỗ mấy lần

nụ hôn phương nam nồng nàn
 môi hồng ướm vàng nắng nhớ
 hơn hai mươi cánh, từng khỗ
 từng bài hôn mai khắp thân

thơ xưa nhiều vô hình gió
 vô ngôn mỗi đoá chứa chan
 đoá mai thơ năm cánh vàng
 hôn phớt nắng duyên còn nợ...

vọng cổ nhỏ hơn quan họ
 môi hồng bọc lụa hôn hoài

trăng mật vàng môi chồng vợ
một hôn — hai mươi cánh mai...

yêu mai thì yêu cả hai
mai thanh thoát, mai hực hỡ
phơn phớt, cháy bùng nồng độ
vàng trắng mật trăm năm dài.

T.X.A.

08:45- 11:01, Mừng một Tết Quý Mão
(22-01-2023)

.....

(* Mai và đào cổ mỗi đoá chỉ năm cánh hoa (ảnh Google search). Hiện nay có giống mai, giống đào hoa kép, hơn hai mươi cánh hoa mỗi đoá.

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3358815274392400/>

<https://txawriter.wordpress.com/2023/01/23/nu-hon-vang-nang-xuan-vang-trang-mat/>

.

13

CÓ TRĂM MÙA ĐỂ YÊU MAI ĐÀO
Trần Xuân An

yêu mai vàng, đào phai tươi
yêu luôn đất, đất cũng ngời cánh hoa

thương một câu thơ xưa xa
 “chọn gì đất sạch”, lia nhà, rớt hương! *
 thì đây, đất chấu đất thương
 ấm chân người thợ làm vườn quanh năm

hoa bất tử: chết khô thâm *
 mong manh đẹp, rơi vào tâm: mai đào
 ba ngày xuân nhanh vậy sao
 ý thời gian, hoa đã trao cho người

yêu tươi nở, yêu tàn rơi
 ngấm trăm mùa Tết một đời: tinh anh

giêng hai hồng lá non xanh
 đào ăn quả, trái mai thành con thoi
 hoa là đẹp, trái nối đời
 thành miếng ăn, lộc đủ rồi, thương con...

rượu ngâm, rim chín, cắn giòn
 quả đào, hạt sống nếu còn, còn đau!
 đào, mai, xưa chọn, vì đâu?
 hoa Tết đẹp, nghĩ nông sâu do người

mai đào bùng sáng Tết trời
 chút lệ thơ, mẫn môi cười, đa đoan.

T.X.A.

07:21-10:02, mừng ba Tết Quý Mão
(24-01-2023)

.....

(*) ~ “Cánh hoa rụng chọn gì đất sạch” (Chu Mạnh Trinh, “Bài tựa Truyện Kiều”). ~ Hoa immortelle (bất tử), hoa salem (bình yên, trọn vẹn). Cả hai loài hoa này đều không rụng, không phai màu, như ni-lông, chỉ khô đi.

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3360311264242801/>

<https://txawriter.wordpress.com/2023/01/26/3-bai-tho-mai-dao-quyt-tet-quy-mao-2023/>

.

14

TÁI BẢN TẾT

Trần Xuân An

thiếu đào phai, mai vàng, không phải Tết
mai đào — linh hồn Lễ hội Thiên nhiên
chỉ khẩn cúng gia tiên, thành ngày giỗ
thiếu mai đào, mọi hoa lá vô duyên

thơ tôi góp góc nhìn đào mai Tết
hết Tết rồi, còn đoá nở, đoá tàn
một đời cây, hoa trăm lần bùng sáng
mỗi đời người, xuân tái bản trăm lần!

T.X.A.

06:34-08:05, 26-01-2023

(Mùng năm Tết Quý Mão)

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3361740807433180/>

<https://txawriter.wordpress.com/2023/01/26/3-bai-tho-mai-dao-quyt-tet-quy-mao-2023/>

.

15

QUÝT TẾT

Trần Xuân An

gọi quýt, nghe đau roi vọt
 kêu tắc, thấy rào chắn đường *
 quýt kiểng, xuân là quýt Tết
 yêu sum suê, quân quýt thương.

T.X.A.

08:12-09:16, 26-01-2023

(Mùng 5 Tết Quý Mão HB23)

.....

(*) Các từ điển Hán – Việt: Tắc (塞): Nhét, nhồi, nút, bịt, nghẽn; đầy rẫy (hay đầy dẫy, nghĩa đen). Từ ghép: 1) 充塞 sung tắc: Đầy rẫy, đầy đủ, sung mãn; lấp nghẽn, trở ngại. 2) 閉塞 bế tắc: Bị lấp, bị nghẽn lại, không thông. Cây quýt kiểng còn được gọi là cây tắc với nghĩa là sung tắc: sum suê, sai trĩu quả.

Trần Xuân An – Lập trường sông thiên nhiên Bến Hải

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3361740807433180/>

<https://txawriter.wordpress.com/2023/01/26/3-bai-tho-mai-dao-quyt-tet-quy-mao-2023/>

.

16

MAI KẾT TRÁI

Trần Xuân An

thương, thương hoa mai sớm tàn
nhưng trái kết rồi, xanh ngọc
hồng non, lục tươi đơm lộc
thâm lời nghìn xưa mai vàng!

tiết trinh hương mai rơi tan
nôi đời, nõn thơm ý Tết
hào quang ỏ xoè ngọc kết
tay chấp cao chạm mệnh mang

ba ngày Tết đón xuân sang
lệ xưa bảy hôm nêu hạ
chấp tay thay nêu, vái tạ
lễ tuần hoàn đẹp mai vàng.

T.X.A.

06:23-08:50, Mừng 6 Tết Quý Mão
(27-01-2023)

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3362573360683258/>

<https://txawriter.wordpress.com/2023/01/27/mai-ket-trai/>

.

17

TÁM MÙA TẾT NGÀN NĂM KẼ DIÊN *
Trần Xuân An

mười người cầm, chào bán mười cành mai
 bên nón lá áo tươi, vàng hé búp
 phố huyện còn nát tan, hồn xuân thức
 nở bắc đền ngàn năm: mai sáng ngày

vẫn Kẻ Diên, hát “còn chồi nảy cây”
 tươi mai nhà đem lên, về cửa chợ
 người nông dân từ Lý – Trần xưa cổ *
 vọt Đèo Ngang, còn đó, Tết mai vàng

mai Kẻ Diên, mai Ba Thê, An Giang
 mai Sài Gòn, mai Quảng Trị, mai Huế
 mai Quảng Nam, Huế giao thời, B’Kẽh
 mai Đa Huoai, Đức Trọng, mai thổ nghi

mai thổ nghi, mai thổ nghi, Tết lạ chi
 nhưng ngàn năm sắc mai vàng còn mới
 ời Kẻ Diên chợ huyện xưa lầy lội

áo toi chăm, nón lá cời, tươi mai

Tết Quảng Trị, có vàng nắng, phèn rây
 sân nhà nào cũng trồng mai vàng Tết
 phố chợ ít đất đai, đều sắm hết
 sắm cành mai, nông dân Lê – Nguyễn trao *

mai Kẻ Diên nhớ Huyền Trân, hoa đào
 cứ như nhuộm nắng Đàng Trong, vàng sắc
 đào phai, đào phai Đàng Ngoài, Miền Bắc
 mai triều Nguyễn nói ngàn năm, Phương Nam *

trái mai chín — ngọc đen, hoàng hậu Chăm
 ơn Huyền Trân, Kẻ Diên thời Ô Lý
 ơn chúa Nguyễn, Đàng Trong gieo vũng rễ
 tận Phú Quốc, mai thắm nhớ đào phai

cửa chợ trước cổng đình, mai nói vai
 kính Thành hoàng trấn Lao, Chiêm tiếc đất
 các công thần sắc phong từ Lê – Mạc... *
 mai Huyền Trân, ngọc đen trở giếng hai...

những trăm năm the lụa sáng gái trai
 hai nội chiến rú xương liền ruộng cỏ
 dân chạy đạn, về dựng lều trung cổ
 thời hậu chiến, Tết xơ xác rạc rài

ngắm mai, đào, trong, ngoài còn thờ dài
 ai oán, Trinh – Nguyễn, oán ai, Vàng – Đỏ
 Tết chẳng phải quan phương, lòng đê ngô
 nội chiến do đâu, đâu do đào, mai

sự thật nào hậu chiến Đỏ – Vàng này?
 quan Bắc Đỏ vào Nam Vàng thông trị
 Búa liềm Sao nguy Nga hơn cả nguy
 đâu phải do mai với đào, màu hoa

Tết đâu phải quan phương, lòng thật thà
 “nhìn thẳng sự thật, viết đúng sự thật”
 quãng lịch sử mãi vẫn còn xói lật
 đào và mai, muôn thuở Tết Thiên nhiên.

T.X.A.

07:01-09:29, 30-01-2023

(mùng 9 Tết Quý Mão HB23)

.....

(*) ~ Tết 1984-Tết 1991. ~ Lịch sử Nam tiến trải qua các triều đại Lý, Trần, Hậu Lê, Nguyễn. Làng Kẻ Diên (Diên Sanh), Hải Thọ, Hải Lăng, Quảng Trị có họ tộc vốn gốc Thăng Long (Hà Nội), vào đó từ đời Trần. Bài ca dao “Mười cái trứng” còn lưu giữ ít từ thuộc lớp từ Bắc Bộ. Tiếng và giọng nói Diên Sanh dần dà thành tiếng và giọng Nghệ – Tĩnh, do các lớp di dân vào sau trên khắp Ô Lý xưa. Thành hoàng của làng gồm các

ngài công thần các triều đại, được các triều đại ấy sắc phong, có vị thuộc triều Hậu Lê, triều Mạc...

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3364941183779809/>

<https://txawriter.wordpress.com/2023/01/31/tam-mua-tet-ngan-nam-ke-dien/>

.

18

MIỀN TÔ HỒNG THẮNG, MIỀN KHUI ĐEN BẠI

Trần Xuân An

chức quyền cao vẫn con người trần tục
 nịnh hót leo, “tức cái chõ”, sắc, tiền *
 Miền tô hồng, không tô hồng là tội
 Miền khai đen, đen ngôn luận là quyền

không thể dối, báo chí vạch trần dối
 Miền chiến bại, do quyền lực thứ tư *
 không thể thật, vì báo chí không thật
 Miền toàn thắng, nhờ màn sắt, trại tù

cờ Thuy Kim, nguy Nga là Trung Quốc *
 Sao Lenin, ta cũng nguy, lâu rồi!
 Miền chiến thắng, sử vẫn ghi chiến thắng
 Miền chiến bại, bại vào sử muôn đời

Miền tô hồng, thắng, Miền khui đen, bại
thắng và bại, hai chữ ấy, rõ ràng
nhưng tô hồng, khui đen, ai còn xói
tôi chỉ biết chính nghĩa Đỏ lẫn Vàng

như mọi người, hiểu loài người trần tục
không mê muội, cười thâm tuyên truyền hồng
cũng cười thâm khui đen và bôi nhọ
không dân chủ, có đầu cũng như không!

Miền tô hồng, dân oán vì lừa bịp
Miền khui đen, dân tỉnh táo, ưu phiền
người trần tục, tốt cũng không phải thánh
viết văn, sử ra sao, còn lưu truyền?

T.X.A.

07:02-08:05, 03-02-2023

.....

(*) ~ “Tổ chức là tức cái chổ” (câu nói lái dân gian). ~
Cùng hành pháp, lập pháp, tư pháp, loại quyền lực thứ
tư là báo chí, phát thanh, truyền hình, xuất bản. ~
“Cộng hoà Xô viết Trung Hoa (Trung văn:
中華蘇維埃共和國, âm Hán Việt: Trung Hoa tô duy ai
cộng hoà quốc) là cơ cấu chính quyền do Đảng Cộng
sản Trung Quốc thành lập tại Thụy Kim, tỉnh Giang Tô
vào ngày mùng 7 tháng 11 năm 1931, thủ đô là Thụy
Kim”. (Google search).
Theo Từ điển Hán Nôm:

蘇聯 Tô Liên:

Từ điển trích dẫn:

1. Tên viết tắt của “Tô duy ai xã hội chủ nghĩa cộng hòa quốc liên bang” 蘇維埃社會主義共和國聯邦 (The Union of Soviet Socialist Republics).

Xem thêm:

http://www.china.com.cn/military/node_7140450.htm

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3368000463473881/>

<https://txawriter.wordpress.com/2023/02/03/to-hong-thang-khui-den-bai/>

.

19

CUNG KÍNH THÀNH HOÀNG KẾ DIÊN

Trần Xuân An

lặng ngòì im dưới góc bàn
lắng nghe vãn tế đình làng xa xưa
bảy trăm năm mấy ngàn mùa
Thành hoàng ngự, những triều vua qua rồi

sắc phong vương, khắp bể khơi
tích thuyền đánh giặc gập trời bão giông
ngài Nguyễn Phục hiểu Biển Đông
hoãn buồm chèo, kẻ bạc lòng sàm tâu
người trung nghĩa phải rơi đầu
Hải Dương thờ, vua Lê đau lệnh mình
nổi oan từ đó hiển linh

Trần Xuân An – Lập trường sông thiên nhiên Bến Hải

hồn phúc thần ngự vào đình Kê Diên

ngược sông Mỹ Chánh, bung biên
 cầm quân triều Mạc trung kiên tướng thân
 tổ tiên – giặc Minh xâm lăng?
 nhiều đời hậu duệ trách căn cước mình
 bi kịch huyết thống tội tình
 sáng tỏ ra, khi hi sinh, kiệt cùng
 Hoàng Bôi vẫn đứng anh hùng
 Mạc triều phong phúc thần chung mấy làng

giữ yên đồng ngọc, rừng vàng
 mệnh mông biển bạc Hải Lăng quê nhà
 Chiêm tặng đất lại quay ra
 sông Khung dậy sóng Lào qua, phải về
 tướng thần thuở mục ngai Lê
 Lê Cử Nồng lại lắng nghe vận trời
 phúc thần, triều Mạc lên ngôi
 Trung Trinh Bá Thượng Xá ngồi linh thiêng

gốc Kê Diên sáu người hiền
 văn tế ngân tên họ riêng, tôn thờ
 ngài Phan Khắc Ngạn giỏi Nho
 lâu kinh sử từ tuổi thơ danh lừng
 đuốc gươm Ái Tử sáng trưng
 Chúa Tiên vời dạy, sống cùng cháu con
 ra Bắc đuổi Mạc lên non

Chúa giao chính sự, trăm đôn một tay

miếu Quan Đốc ấy, hương bay
 cùng nền thấp miếu Quan Cai anh hùng
 họ Nguyễn Tín, vút dây cung
 kiếm ngời rồng lượn, ngựa lưng chùng trời
 gặt Chiêm, xót máu Chiêm rơi
 ngài chùn tay, máu ngài nơi ngực ngài
 ngựa công về Kẻ Diên này
 Ninh Bảo hầu, hôn xưa nay Thành hoàng

quan trấn Lao vó ngựa vang
 họ Nguyễn Văn, guom ước trắng giữ rừng
 thấy trong hương khói tế chung
 chôn sơn phòng Nguồn Hãn cùng Non Mai
 Kẻ Diên cường tráng sức trai
 “Ô Châu cận lục” không dài chữ ghi
 đến Chúa Nguyễn vẫn uy nghi
 ngài Cai đội Cẩm Long thi luyện người

Kẻ Diên, Chúa Nguyễn mấy đời
 tin dùng tài trí, xa soi gương gần
 như Lý Thường Kiệt tịnh thân
 làm quan dinh Chúa chữ dâng mực mài
 Nguyễn Văn, phở ý đẹp hoài
 tế đình thôi lễ ba bài vị cô
 người làng sáu vị, ngài thờ

phúc thần ba đấng vua cho sắc về

lời trong xưa thắm, vọng nghe
 Nguyễn Văn, Nguyễn Tín vai kẻ Phạm Văn
 — ba tiên khai khẩn, triều Trần
 hậu khai canh, bầy di dân cuối Hồ:
 Phan, Dương, Trịnh, đầu Lê sơ
 Trần Văn, Lê, Đặng, Hoàng vô chung lòng
 Trần Thanh, Phan Đình, nối công
 Nguyễn Như, Trần, Nguyễn sức đồng Chúa
 Tiên *

gốc bàng, lắng nghe lời thiêng
 yêu làng, vãn tế thề nguyên núi sông
 mười lăm, truyền mười hai dòng *
 tôi ngụ cư không ngoài lòng Kẻ Diên

nhieu năm thoảng gọn, an nhiên
 vào Nam suy ngẫm, tập thiền bao dung
 nhân thần chống Lê trung hưng
 Lê trung hưng vẫn không ngưng phong thần
 trung nghĩa còn, triều đại tàn
 hậu triều không phé sắc ban tiền triều
 mỗi triều riêng mỗi kính yêu
 — Trạng Trình phò Mạc rồi tiêu dao về. *

T.X.A.

07:36-16:58, 04-02-2023

(Mười bốn, áp Rằm Nguyên tiêu Quý Mão
HB23)

.....

(*) ~ Ngoài các ngài nhân thân do các triều đại sắc phong (ngài Nguyễn Phục người tỉnh Hải Dương, ngài Hoàng Bôi người làng Câu Nhi bản huyện Hải Lăng, ngài Lê Cử Nông người làng Thượng Xá, địa danh cũ là Hoàng Xá, cũng thuộc bản huyện), còn có lục vị tiên quan là người gốc Kẻ Diên (ngài Phan Khắc Ngạn, ngài họ Nguyễn Tín, ngài họ Nguyễn Văn, và ba ngài khác cũng thuộc họ Nguyễn Văn). Trong sáu vị quan thời Chúa Nguyễn, gọi là tiên quan, có bốn vị tinh thân như danh tướng Lý Thường Kiệt đời Lý. Đó là ngài quan thái giám Phan Khắc Ngạn, ba ngài quan thái giám họ Nguyễn Văn. Cũng là thành hoàng của làng gồm các tiên hiền, hậu hiền của mười lăm họ tộc chính cư làng Kẻ Diên (Diên Sanh): “Ba ông tiên khai khẩn, bảy họ hậu khai canh (có lục vị tiên quan), ngũ phái tiếp công nổi sức”. Nói tắt là “Ba ông, bảy họ, lục vị tiên quan, ngũ phái”. Trong mười lăm họ chính cư, có ba họ vô tự, nhưng vẫn có bài vị ngai thờ ở đình làng. Như vậy, tổng cộng là hai mươi bốn bài vị: Ba ngài nhân thân, sáu ngài tiên quan, mười lăm ngài tổ của mười lăm họ. ~ Nguyễn Bình Khiêm, sinh: 1491; đỗ trạng nguyên: 1535 (ông đã 44 tuổi, triều Mạc đã định ngôi vua được 8 năm) và làm quan dưới triều Mạc 8 năm, từ 1535 đến 1543 (cáo quan khi độ 52 tuổi); mất: 1585 (94 tuổi). Dương Văn An (1514-1591), đỗ tiến sĩ năm 1447 (triều Lê), tác giả tục biên “Ô châu cận lục” (1553), cũng làm

quan dưới triều Mạc. Nhà Mạc thành lập: 1527 và bại vong: 1592 (65 năm), nhưng vẫn tồn tại ở Cao Bằng đến tận 1677.

Tham khảo (sắp theo thứ tự chữ cái) :

1)- Dương Văn An, “Ô châu cận lục”, bản dịch của Văn Thanh, Phan Đăng, Nxb. CTQG., 2009, tr.139; có đối chiếu bản dịch của Trần Đại Vinh, Hoàng Văn Phúc. Trung Trinh Bá [Lê Cử Nồng] người làng Hoàng Xá, Hải Lăng, được xếp vào mục Trung nghĩa. Theo bản văn do ông Nguyễn Tín Thừa chấp bút, đã dẫn bên dưới (4), ngài Lê Cử Nồng có công đánh dẹp giặc xâm lăng. Theo đó, ngài hẳn có công lao đặc biệt đối với làng Kê Diên. Trích văn bản đã dẫn: “Ngài Trung Trinh Lê Cử Nồng, quê ngài ở làng Thượng Xá, Hải Lăng, Quảng Trị. Ngài là một vị tướng có nhiều công trong cuộc chiến chống xâm lăng. Ngài đã hi sinh, được triều đình phong tặng sắc bằng là Phúc thần, là Thành hoàng, thờ tại đình làng Diên Sanh” (tłđđ., tr.4).

2)- Nguyễn Bính, Nguyễn Hiền, Toàn văn Ngọc phả về Đông hải Đại vương Nguyễn Phục, Thành hoàng làng Đặng Xá, thờ ở đình làng (cùng huyện Kim Bảng, cách làng Đặng không xa, tại đình Trái thuộc thôn Thọ Lão, xã Hoàng Tây, tỉnh Hà Nam ngày nay, cũng thờ thành hoàng Nguyễn Phục). Thông tin cụ thể về xuất xứ văn bản: Bản chính do Bộ Lễ triều Lê biên soạn và ban phát cho xã để thờ. Người soạn: Nguyễn Bính, Đông Các đại học sĩ. Năm biên soạn: Hồng Phúc năm đầu (Nhâm Thìn 1572, niên hiệu vua Lê Anh Tông). Bản sao này do Nguyễn Hiền vâng mệnh vua sao chép lại, rồi ban

xuống cho xã, trong năm Vĩnh Hựu thứ 12 (Bính Thìn 1736) đời vua Lê Ý Tông. Ông Chu Đức Soàn sao lục ngọc phả và ghi rõ xuất xứ như trên. Trích ngọc phả: “Nhà vua hạ chiếu triệu ngài về triều, phong ngài làm chức Phó tả thị giảng (dạy vua học). Tới khi Vua Thánh Tông Thuần Hoàng Đế đi đánh Chiêm Thành ở phương Nam, ngài giữ chức Đốc vận chuyển lương thuyền. Bấy giờ gặp dịp sóng to, Ngài sợ kinh động quân sĩ, bèn hoãn một ngày. Vua nghe lời gièm pha của hoạn quan, ghép tội phạm pháp và đem chém. Bấy giờ là ngày hai mươi tháng mười. Ngài được mai táng tại xã Bạch Đường, huyện Nam Đường (nay là xã Quảng Tường, Sầm Sơn, Thanh Hóa). Lại nói từ sau khi ngài hoá rất mực linh thiêng, nhân dân địa phương đã dựng đền thờ ngài. Thuyền buôn qua lại cầu đảo đều linh nghiệm. Sau vua thương Ngài vô tội bèn truy tặng sắc phong làm Thần Đông Hải, dựng một ngôi đền ở xã Bạch Đường để thờ ngài, lại hạ chiếu truyền cho thiên hạ, địa phương nơi nào ngày trước có nhà cửa của Phụ Công tại các làng xóm, thì cho dân rước sắc về lập đền thờ. Bấy giờ nhân dân xã Đặng Xá, huyện Kim Bảng, phủ Lý Nhân, đạo Sơn Nam nghe có chiếu chỉ liền đều kéo đến kinh thành rước sắc về lập miếu ở chỗ căn nhà lá cũ cạnh chùa để thờ ngài. Từ đó về sau, nước cầu dân khấn thấy đều linh ứng”.

3)- Huỳnh Đình Kết, “Hoàng Bôi, quan tướng triều Mạc” (1994). Trích từ bài nghiên cứu: “Riêng ông, những ghi chép về mối quan hệ huyết thống với Thượng thư Hoàng Phúc nhà Minh ở trong gia phổ, đã gợi mở nhiều vấn đề cần quan tâm, đòi hỏi nhiều thời gian và công sức mới có khả năng làm sáng tỏ được”.

4)- Nguyễn Tín Thừa (tộc trưởng họ Nguyễn Tín), “Sơ lược lịch sử làng Diên Sanh”, phát biểu trong Đại lễ khánh thành đình Diên Sanh ngày 20 tháng 2 năm Quý tị (2013). Ngoài các thông tin đã vận dụng, văn bản còn ghi rõ: Ba ngài Lê Lai, Đặng Lữ (đợt 2, triều Hồng Đức, niên hiệu Quang Thuận) và Trần Đại (đợt 3, chúa Nguyễn) đã vô tự.

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3369053946701866/>

<https://txawriter.wordpress.com/2023/02/05/cung-kinh-thanh-hoang-ke-dien/>

.

20

**HẬU CHIẾN,
KẺ CƯỜI NGƯỜI KHÓC**
(trăm bình thanh điệu)

Trần Xuân An

cuộc chiến qua rồi
người khóc kẻ cười
cao xa thủ tướng *
còn thấu nỗi đời

quyền sống, kêu đòi
năm mươi năm trời
dân mình người máy
cười khóc chưa người!

chùng giọng, rã rời
 thắng ảo miệng cười
 bại tỉnh mắt khóc
 quyền bút ạ ời

vĩnh biệt thế thời
 thủ tướng trời lời
 hoà giải a hả
 vơi vơi vơi vơi

cái hèn, cái tòi
 trùng trùng bồi bồi
 đau nhất Tổ quốc
 cờ bịp cờ bồi

cờ Nga Đỏ ơi
 nhẫn nhục chào thôi
 ngũ cường đều giặc *
 cứu nước, lần hồi

máu vũng xương đòi
 tro than gió cời
 đỉnh đầu Tổ quốc
 Sao Lenin ngồi!

nguy chín nguy mười

Đỏ ta tôi đòi
 thủ tướng không nói
 quốc hận khôn nguôi

đâu cờ mới ngời
 cùng khóc cùng cười
 ý dân tộc chảy
 sông lớn, ngòi khơi

thủ tướng khơi ngòi
 ghènh giạt thác nhồi
 sông trầm bình điệu
 triệu dân khăn hơi

phù bình thanh trời
 như bèo nhô chồi
 trầm bình không xói
 đất lở đá chuôi.

T.X.A.

06:12-07:20, 07-02-2023

.....

(*) ~ Võ Văn Kiệt, cựu thủ tướng (1922-2008), trả lời phỏng vấn BBC, 30-04-2007: “Hơn 30 năm rồi, năm nay nữa là 32 năm, không có lý do gì giữa chúng ta với nhau không hòa giải được... Tôi đã đặt vấn đề này và cũng viết trong một số bài rằng có một cách nhìn méo

mó từ phía một số người cộng sản rằng yêu nước và yêu chủ nghĩa xã hội là đúng, còn những người yêu nước khác mà không yêu chủ nghĩa xã hội thì không yêu nước đủ như mình. Có hàng trăm con đường yêu nước khác nhau. Tổ quốc Việt Nam không của riêng một đảng, một phe phái, tôn giáo nào...”. ~ Ngũ cường: Pháp, Nga, Nhật, Trung, Mỹ.

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3371090819831512/>

<https://txawriter.wordpress.com/2023/02/08/hau-chien-ke-cuoi-nguoi-khoc/>

.

21

BỤT NHÀ KHÔNG THIÊNG

Trần Xuân An

bạn bảo, đọc cả ngàn thi sĩ
ngàn nhà văn, xanh, trắng tuổi đời
bị kiểm duyệt, tự do đăng mạng
đều nhiều chuyện rượ, niềm mây trời

họ sợ tù hay muốn quên lãng
(đánh xáo thịt, tự vệ nôi da
ngũ cường, hai Khối đều xâm lược) *
hoặc họ cuồng tín, mắt bị mà

sống chiến tranh qua thời hậu chiến
chồng tác phẩm ta – con người ta

thời tiết chuyên, ướn mưa, khét nắng
bút đầu trồng nhà kính ra hoa!

ô hay, bạn đã đọc ta chưa vậy?
bạn cười to, bụt nhà không thiêng
rồi nói thật, đọc ta, bạn sợ
cờ chính thể, lừa quốc kì, kiêng!

cờ chính thể nguyên, quốc kì mới
Sao Lê hết bức Hòn Nước vong *
trời hỡi, bạn kém xa Ông Kiệt *
hoà giải, không lí do gì không!

bạn nói, sách ta, chưa đọc hết
nhưng in vào lòng bạn cả rồi
kiêng ư? Cũng là một cách nói
Sao Lê thành Tổ quốc, động trời!

T.X.A.

08:45-10:35, 10-02-2023

.....

(*) ~ Ngũ cường: Pháp, Nhật, Nga, Trung, Mỹ. ~ Sao Lê: Sao Lenin, “ngũ tiêm tinh” (ngôi sao năm cánh), biểu trưng chủ nghĩa Lenin trên nền cờ chủ nghĩa, cờ chính thể, xưa nay tiếm xưng là cờ Tổ quốc. Nên gọi chính xác, tôn trọng, đó là cờ chính thể mà thôi. Trong “Một cơn gió bụi”, từ năm 1949, Trần Trọng Kim đã

nhận thức đúng và gọi cờ đỏ sao vàng là cờ cộng sản (không phải cờ Tổ quốc, quốc kì). ~ Võ Văn Kiệt (1922-2008), cựu thủ tướng, trả lời phỏng vấn BBC, 30-04-2007: “Hơn 30 năm rồi, năm nay nữa là 32 năm, không có lý do gì giữa chúng ta với nhau không hòa giải được...”.

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3373481272925800/>

<https://txawriter.wordpress.com/2023/02/11/but-nha-khong-thieng/>

.

22

ĐỌC “BÊN GIÒNG LỊCH SỬ 1940-1965” Trần Xuân An

đọc lại hồi kí linh mục Luận
buông sách, nhìn vào bàn tay cầm
hai vua Nguyễn, Bác Hồ, ông Diệm
đảng quốc gia là ngón thứ năm

thật ra, cả hai bàn mười ngón
mười nẻo đường thuở ấy mù mờ
có hai ngón nhuộm màu mực Đỏ
Tạ Thu Thâu đen đũi đất mờ *

đường trên ngón Duy Tân tự trị
dựa phe Pháp kháng chiến, roi tan
Quốc Dân, Đại Việt, dựa vách đỏ *

chỉ Bác Hồ, Bảo Đại — Đỏ, Vàng

ông Diệm, chính khách xa lông vừng
Giáo hoàng, giáo dân chống Việt Minh
ung dung, về truất ngôi vua Nguyễn
sau Điện Biên, Khôi Đỏ hoãn binh

hơn trăm năm vẫn chuyện “tả đạo”
yêu nước. Danh nghĩa trót tay sai
Công giáo trị, gia đình trị, sụp
hiểu ra Việt Nam, Mỹ trượt dài

mười ngón tay tôi cầm sách lại
nổi đau linh mục Luận, nhiều đời
như bao tín đồ dài gia phả
Tây Ban Nha, Pháp, Mỹ. Khôn nguôi

sự thật, phe nào cũng dựa giặc
mười phe mười ngón, mấy ngoại cường
phe dựa giặc Đỏ, quyết đánh Pháp
cầm sách, hai lòng tay đỏ luôn

vô hình trung sách linh mục Luận
đỏ ngôn ngoại, vì khá khách quan
buông sách, hai lòng tay lại trắng
Sao Lê là Tổ quốc! Nợ dân *

bâng khuâng, tôi cầm lại cuốn sách
linh mục làm văn hoá, Huế xưa
đại học đó vẫn ngoài Công giáo
có “Bên giòng lịch sử” nắng mưa.

T.X.A.

07:45-11:50, 11-02-2023

.....

(*) ~ Tạ Thu Thâu (1906-1945) là thủ lĩnh Đảng Cộng sản đệ tứ (Trotskisme) tại Pháp và Việt Nam, bị Việt Minh giết vào năm 1945. Theo linh mục Cao Văn Luận, trong “Bên giòng lịch sử” (Đại Nam xuất bản, 1974, tr.97), Bác Hồ thừa nhận điều đó. ~ Việt Nam Quốc dân đảng thời Nguyễn Thái Học hoàn toàn tự lập và độc lập, không dựa vào ngoại cường nào, kể cả Trung Hoa Quốc dân đảng. Thời Vũ Hồng Khanh và Nguyễn Tường Tam (khoảng những năm 40/XX), Quốc dân đảng có dựa vào Tưởng Giới Thạch. Đảng Đại Việt thời Trương Tử Anh có dựa vào Nhật Bản. ~ Sao Lê: Sao Lenin, “ngũ tiêm tinh” (ngôi sao năm cánh), biểu trưng chủ nghĩa Lenin trên nền cờ chủ nghĩa, cờ chính thể, xưa nay tiêm xung là cờ Tổ quốc. Nên gọi chính xác, tôn trọng, đó là cờ chính thể mà thôi. Trong “Một cơn gió bụi”, từ năm 1949, Trần Trọng Kim đã nhận thức đúng và gọi cờ đỏ sao vàng là cờ cộng sản (không phải cờ Tổ quốc, quốc kì).

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3374343566172904/>

<https://txawriter.wordpress.com/2023/02/11/doc-ben-giong-lich-su-1940-1965/>

.

23

BI TRÁNG CHO NGÀY TÌNH NHÂN

Trần Xuân An

nhà tuổi thơ, góc đường Nguyễn Thái Học
nhìn ra sông Hậu Giang
không biết Cô Giang ở đâu, cứ ngỡ
đường Học gặp gỡ sông Giang, mênh mang

cuối trung học, ở cạnh Nguyễn Thị Giang
đường ấy nhìn qua Nguyễn Thái Học
và phố Yên Bái kề bên, đồ sủ vàng
Đà Nẵng, hai người chung chương, cùng trang

chung li chè, đường Nguyễn Thái Học
hoa bên Nguyễn Thị Giang thơm sang
Huế đại học, thăm thía tình ngỡ như tiểu thuyết
máu tràn quăng lạng của chiến ca vang

“nếu Học chẳng may chết vì nước
Giang cũng xin lấy súng lục giấu bên thân
tự chết theo chồng!” — lời thề cổ điển:
hai chiến sĩ nguyện cùng chết không hàng

nhưng tình huống không buộc cùng chết

Trần Xuân An – Lập trường sông thiên nhiên Bến Hải

cơ sở vỡ hết rồi, thì gầy dựng lại trong dân
nguồn súng đạn cạn khô, thì chế tạo mới... *
lãng mạn, bầm khoá tình nhân chết một lần?

thuở liễu rủ Hà Nội, hồn Tố Tâm, hương lan
hoà lời thề không cùng sinh, quyết cùng chết *
không để sa vào tay giặc, khi cơ sở vỡ hết
Nguyễn Thị Giang liệt nữ – tình nhân

thuở tân thư, tam dân, chưa rã bảo hoàng
không dựa ngoại cường, quyết tự lập, độc lập
và chết vẫn gửi xương, dù sống chưa gửi nạc
Cô Giang truyền thống vượt phạm tình nhân *

một người cách mạng, giặc xử tử, vẫn bèn gan
một người cách mạng, tim hùng lãng mạn
phát súng Cô Giang lâm liệt tự bắn
tiếc cho núi sông, bi tráng cho tình nhân

khi cả Miền Nam sang trang hùng đông đỏ
giảng đường Huế vẫn vang tên Cô Giang
khi chung li chè, đường Nguyễn Thái Học
biển dâu đỏ, vẫn bắt tử Anh hùng – Tình nhân

yêu đương đòi tôi có bóng dáng họ chẳng?
vùi đầu viết sách làm thơ, làm sao có
tình hai người anh hùng ấy, tôi ngưỡng mộ

họ muôn thuở thế, trong sử ngàn năm, vạn năm.

T.X.A.

14:45-16:24, 14-02-2023

(Ngày Tinh nhân, theo phong trào hội nhập với thế giới)

.....

(*) ~ Có người tham gia khởi nghĩa Yên Bái (Yên Bái), vẫn chỉ bị tù (như Cô Bắc, chị của Cô Giang, 5 năm tù) hoặc có người trốn thoát, tiếp tục hoạt động cách mạng, tổ chức lại Quốc dân đảng (như Vũ Hồng Khanh, tức Vũ Văn Giản [1898-1993]). Trong cuốn sách “Việt Nam quốc dân đảng – Lịch sử đấu tranh cận đại 1927-1954”, Khai Trí tái bản, 1970, tác giả Hoàng Văn Đào có đôi chỗ tỏ vẻ chê trách Vũ Hồng Khanh, cần đổi chiếu thêm). ~ Đồng sinh, đồng tử: Cùng sống, cùng chết hoặc sống chết có nhau. Phi đồng sinh (& phi đồng tịch), nguyên đồng tử: Không cùng ngày được sinh ra, (& không cùng chiếu năm), nhưng thế ước cùng ngày chết. Đó là lời thề chung thủy, trung thành ngày xưa, phần lớn theo nghĩa bóng, nhưng vẫn có người quyết liệt hiểu theo nghĩa đen. Có trường hợp không phổ biến, không nên đề cao, đáng bị chê trách, là chồng chết, vợ cũng quyên sinh theo, để vẫn cùng sống ở âm phủ. Ca dao xưa có câu, trong đó có cả chung tiền bạc, của cải (đồng lằn): “Vợ chồng đồng tịch, đồng sàng, Đồng sinh, đồng tử, curu mang, đồng lằn”. Trong bài thơ tôi viết, tôi đã thể hiện suy nghĩ của tôi về lời thề và cái chết của liệt nữ Nguyễn Thị Giang. Lời thề có tính ước lệ cổ điển, còn cái chết của Cô Giang là quyết không

đầu hàng, “không để sa vào tay giặc, khi cơ sở vỡ hết”. Trong hai bức thư tuyệt mệnh có ghi rõ: “chết là vì hoàn cảnh bó buộc”, “hoàn cảnh buộc mình”. ~ Tục ngữ về tình nghĩa vợ chồng: “Sống gửi nạc, thác gửi xương”. Nguyễn Thị Giang tìm về quê Nguyễn Thái Học để gửi lại xương thịt của mình.

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3376788069261787/>

<https://txawriter.wordpress.com/2023/02/15/bi-trang-cho-tinh-nhan/>

.

24

THƯ TUYỆT MỆNH HAY DI CHÚC CÔ GIANG

Trần Xuân An

thoang thoảng chẳng chút gì vô thức
 trực giác ẩn hiện ở câu chữ kiên gan?
 khởi nghĩa bị chìm trong máu
 là bại trận nhục nhã
 dù lên đoạn đầu đài hiên ngang chẳng?
*“phải chịu đựng nhục nhã
 mới có ngày mong được về vàng!”*

Trương Định, Nguyễn Tri Phương máu đổ
 Huế quật khởi, thất thủ
 Cần vương, không dễ gì quên
 thượng đạo, thành lũy, sơn phòng vỡ

súng Cao Thắng thối nỏ
 chiến khu Đè Thám phé hoang
 Đông Du bị Nhật phản bội phũ phàng
 Quang Phục, buông câu Bến Ngự
 Duy Tân chiến, gãy sen hồ Tịnh Tâm
 Duy Tân hoà, Nghĩa Thục hoà, cũng tan
 khởi nghĩa Quốc dân đảng
 không thành công, chỉ thành nhân

*“anh đã là người yêu nước!
 không làm tròn được nghĩa vụ cứu quốc!
 anh giữ lấy tám linh hồn cao cả
 để về chiêu binh
 rèn lính
 ở dưới suối vàng!
 phải chịu đựng nhục nhã
 mới có ngày mong được về vàng!
 các bạn đồng chí phải sống lại
 sau anh
 để đánh đổ cường quyền
 mà cứu lấy đồng bào đau khổ” **

phải chịu đựng nhục nhã
 khi chiêu binh rèn lính chẳng?
 phải chẳng lính về sau ở Việt Bắc
 chịu đựng OSS Mỹ rồi Trung Quốc
 luyện quân

hay lính Quốc gia dưới sĩ quan Pháp
 Quốc dân đảng chịu đựng vạ chằng
 đề diễn ra tình thế
 cuộc chiến Đỏ – Vàng ba mươi năm
 hai phe nội chiến đều chịu đựng nhục nhã

thư tuyệt mệnh của Cô Giang
 không chỉ nói khởi nghĩa thất bại
 là nhục nhã chằng?
 lịch sử về sau, cứu nước
 phải nhục nhã dựa ngoại cường
 Bác Hồ chọn con đường Đỏ từ trước
 vì không thể tự lực cứu nước. Đau thương!
 đòn Quốc dân đảng rời Tưởng về phía Vàng
 Liên Xô uỷ nhiệm cho Trung Quốc
 Ngôi Sao Lenin toàn thắng ở Việt Nam

thư tuyệt mệnh của Cô Giang
 thoang thoảng chằng chút gì vô thức
 trực giác ẩn hiện ở câu chữ kiên gan?
“phải chịu đựng nhục nhã” ...
“để đánh đổ cường quyền
mà cứu lấy đồng bào đau khổ” *
 con đường Bác Hồ toàn thắng, quá rõ
 nhưng Ngôi Sao Lenin (nhìn kỹ đi!)
 còn xâm lược Hòn Nước ở quốc kì!
 nô dịch nhân dân tận tâm thức

dựa ngoại cường, thành “bên nó”, ”bên ni”
con đường nhục nhã, để tự hào sáng rực
giá phải trả cho Đế quốc Đỏ, rẻ chi!

hoà giải, đời mới quốc kì!
thế hệ chúng ta, nợ nước còn đó
Hoàng Sa, những đảo, đá Trường Sa...
sóng Biển Đông kể tục
hai điều đó, tôi điềm tĩnh phím bút.

T.X.A.

06:34-08:44, 18-02-2023

.....

(*) Nguồn: Quách Tấn, “Hương vườn cũ”, Nxb. Hội Nhà văn, 2007 (thivien. net). Nguồn chính: Hoàng Văn Đào, “Việt Nam quốc dân đảng – Lịch sử đấu tranh cận đại 1927-1954”, Khai Trí tái bản, 1970, tr. 512-513.

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3379726195634641/>

<https://txawriter.wordpress.com/2023/02/18/thu-tuyet-menh-hay-di-chuc-co-giang/>

.

25

**ĐẢNG CÀN LAO
VÀ BA CHÍNH ĐẢNG CHỐNG PHÁP
Trần Xuân An**

thử học trò ở Quảng Trị và Huế
nhắc Ba Lòng, người lớn đổi mặt râu
chiến khu đó, Cộng sản rồi Đại Việt *
hai chính đảng chống Pháp, đổ máu nhau *

thử học trò ở Tam Kỳ, Quảng Tín
nghe trước đây máu đỏ Sơn Cẩm Hà
Quốc dân đảng nội chiến cùng Cộng sản
hai chính đảng chống Pháp, ta giết ta

Đảng Cần lao cầm ngặt chính đảng khác
Quốc dân đảng, Đại Việt phải lên rừng
Cộng sản còn bám trụ, chống tổ cộng
cả Miền Nam, máu Việt chảy không ngưng

không bảo hoàng nhưng biết ơn Nhà Nguyễn
công mở cõi, Pháp bức thành nguy triều
lính Quốc gia vớt chính danh trâm luy
Quốc dân đảng, Đại Việt đỡ Vàng xiêu

Đảng Cần lao Công giáo phải sụp đổ
Quốc dân đảng, Đại Việt vào chính trường
mười năm cuối của Miền Nam thử ấy
chỉ nội chiến Đỏ – Vàng, giống máu xương

nghe kể chuyện, khi chuyện đã lắng xuống
thử chưa sinh, dăm bảy tuổi, xa rồi

khi biết nghĩ, khét đạn bom, mọng mắt
hoảng như đất máu trào, xương trắng trời!

bồi cảnh loạn, bao nhà không chính đảng
cả ruột rà chẳng theo chính đảng nào
trong cuốn sử in ngoài Bắc, sưu tập
ảnh Người thắng Điện Biên Phủ, giầu cao

không chính đảng, ruột rà phục đảng thắng
hai đảng bại chống Pháp cũng quý yêu *
tôi học sử trong lớp, ngẫm tên phố
đường Cô Giang, Nguyễn Thái Học không rêu

Đảng Đại Việt sáng một lòng chống Pháp
bước dựa Nhật lạc sách lược tạm thời *
chưa rõ như Yên Bái, Điện Biên Phủ *
biển đường chờ ghi tên sụp đổ rồi.

T.X.A.

09:12-23:58, 19-02-2023

.....

(*) ~ Trong ngôn từ thông dụng, không phải là “Đảng Việt quốc”, “Đảng Đại Việt” mà chỉ “Quốc dân đảng”, “Đại Việt”.

~ Trích “Lược sử Đại Việt quốc dân đảng”:

<http://www.daivietquocdandang.net/luocsudaivietquocdandang.htm>

“Chiến khu Ba Lòng: Được thành lập tại vùng rừng núi phía Tây tỉnh Quảng Trị nhằm mục đích chống lại chế độ gia đình trị của Nhu Diệm, đồng thời cũng là cơ hội dẹp tan các âm mưu cố thủ của Cộng sản tại Nam vĩ tuyến 17. Từ Ba Lòng các chiến sĩ Đại Việt phát triển các tiền đồn tại Thừa Thiên: Khe Mương, Dương Hòa, Nam Đông, và tại Quảng Nam: Bến Hiên, Đại Mỹ. Bộ Tư lệnh chiến khu gồm có các đồng chí Hà Thúc Ký, Trần Bình, Phạm Văn Bôn, Phạm Văn Đồng, Nguyễn Văn Lý, Hoàng Văn Hiên, Nguyễn Ngọc Cứ, Nguyễn Văn Mân, Hoàng Xuân Từ...”.

~ Trong bối cảnh hỗn loạn do các chính đảng, lực lượng yêu nước chống đánh nhau, đất nước bị chia cắt, nội chiến nôi da xáo thịt và phe nào cũng đều dựa vào ngoại cường, tuyệt đại đa số nhân dân chỉ có lập trường dân tộc, chống Pháp, các thứ ngoại xâm, không theo chính đảng nào, nên không có lập trường ý thức hệ, tính chính đảng. Chính đảng nào có quá trình chống Pháp cũng được tôn trọng.

~ Trích “Dân tộc sinh tồn”:

<http://www.daivietquocdandang.net/dantocsinh-ton-anhhuy.htm>

“Ván cờ chính trị đánh đổ thực dân Pháp, quyết giành độc lập cho tổ quốc quê hương trước khi Thế Chiến thứ hai kết liễu, các đảng phái Quốc gia [gồm cả Đại Việt quốc dân đảng của Trương Tử Anh — chưa thêm] đã quá mặn nồng với nước cờ “Đại Đông Á”, cho nên khi Nhật quân phiệt đầu hàng Đồng Minh, thế cờ vỡ lở,

Liên minh Quốc dân đảng buộc lòng án binh bất động?!”.

Trích mục “Mặt trận Đại Việt Quốc gia – Liên minh và Ủy ban Chính trị Bắc Kỳ”, bài “Đại Việt quốc dân đảng”, Wiki-pedia:

“Được vài năm sau khi thành lập, Đại Việt quốc dân đảng kết hợp với Đại Việt quốc xã của Nguyễn Xuân Tiếu; Đại Việt duy dân của Lý Đông A; và Đại Việt dân chính của Nguyễn Tường Tam thành lập một mặt trận chung với tên gọi là Đại Việt Quốc gia Liên minh với mục đích liên kết với Nhật để đánh Pháp vào năm 1944. Ngoài ra Tân Việt Nam quốc dân đảng do Nhuận Tông lãnh đạo cũng gia nhập liên minh này. Ban Chấp hành Trung ương bầu Nguyễn Xuân Tiếu làm chủ tịch”.

Đúng sự thật lịch sử, chính đảng nào cũng dựa vào ngoại cường. Đảng Cộng sản Việt Nam cũng dựa vào Liên Xô, Trung Quốc, thậm chí nhất thể hoá có tính chiến lược, chứ không chỉ thoả hiệp tạm thời có tính sách lược. Chính đảng nào dựa vào ngoại cường đang thắng thế và có thực lực viện trợ thì thắng lợi. Tuy nhiên, dựa ngoại cường nào cũng phải trả giá, chịu lệ thuộc cách này hay cách khác, không lường được.

~ Cuộc khởi nghĩa Yên Bái (Yên Bái) 1930 của Việt Nam quốc dân đảng và chiến công Điện Biên Phủ 1954 của Đảng Cộng sản Việt Nam (bây giờ là Đảng Lao động Việt Nam) rất rõ rệt, mãi mãi được sử sách tôn vinh. Đảng Đại Việt là một chính đảng chống Pháp, có liên minh với các chính đảng quốc gia khác, trong đó có

Đảng Đại Việt quốc xã của Nguyễn Xuân Tiếu (vốn là một chính đảng chịu ảnh hưởng nặng chiều bài Đại Đông Á của phát xít Nhật). Có tài liệu cho rằng đảng trưởng Đại Việt quốc dân đảng Trương Tử Anh từng phát biểu rằng, không nên biểu lộ thái độ quá thân Nhật, vì khi phe Đồng Minh thắng thì sẽ khó xử. Cũng có tài liệu cho rằng Trương Tử Anh đã vạch kế hoạch đảo chính lật đổ chính quyền của chủ tịch Hồ Chí Minh, do đó, Trương Tử Anh bị Việt Minh bắt và bị thủ tiêu. Ở đây, tôi chỉ nói Đại Việt quốc dân đảng nói chung là chính đảng chống Pháp, can dự vào việc thực thi sách lược thoả hiệp tạm thời với phát xít Nhật cũng chỉ nhằm mục đích đánh Pháp. Tôi không nói đến cá nhân đảng trưởng Trương Tử Anh. Việc đặt tên đường “Đại Việt quốc dân đảng” hẳn không sai, nhưng chưa có tên đường nào như vậy, ở Miền Nam trước 30-04-1975... Tóm lại, chính nghĩa của Việt Nam quốc dân đảng và chính nghĩa của Đảng Cộng sản Việt Nam rất rõ. Còn về Đại Việt quốc dân đảng, chưa có chiến công vang dội, dù bị tráng hay lừa lầy, ai cũng biết, như Yên Bái, Điện Biên Phủ, và nói đến là động vào vấn nạn lật đổ nhạy cảm. Tôi chỉ nói theo tinh thần của cố thủ tướng Võ Văn Kiệt thuở sinh thời. Ông Võ Văn Kiệt (1922-2008) trả lời phỏng vấn BBC, 30-04-2007: “Hơn 30 năm rồi, năm nay nữa là 32 năm, không có lý do gì giữa chúng ta với nhau không hòa giải được...”.

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3380982292175698/>

<https://txawriter.wordpress.com/2023/02/20/dang-can-lao-va-ba-chinh-dang-chong-phap/>

.

26

BỔNG MỘT CÂY SỐNG TỰA Ở BAN CÔNG

Trần Xuân An

cắm rễ sâu vào đất và nước
lẽ bất biến hầu hết loài cây
cành lá trái hoa chia tám hướng
mặc thời gian xoay vòng đông tây

mây gió bao la, tha hồ thổi
đất nước, đối với cây, như người
bông ban công nhà, cây bám rễ
không đất, không nước, chỉ khí trời

ồ vách đá, vách nhà trên đất
thì cũng chính là đất đó thôi
nhờ đâu xanh lá, trong rễ ướt
khí trời mang nước, thổi đủ tươi

cây sanh chằng, đâu phải tầm gửi
biểu sinh, tự lực còn hơn lan
đất nước của sanh là chỗ tựa
bám ban công, cây cũng công dân

cây với ta quá cần nắng gió
sắc tố, quang hợp, sống giữa đời

đất nước, với ta, niềm bất biến
thở nắng gió, phải thấu thể thời

ta hoà giải mong bớt hơi độc
thơ làm chi đảo nổi vận trời
chúng mình – sự sống – đều cần thở
bám trụ đất nước, ta khác người.

T.X.A.

14:21-16:23, 22-02-2023

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3382996728640921/>

<https://txawriter.wordpress.com/2023/02/23/bong-mot-cay-song-tua-o-ban-cong/>

.

27

SỬ ĐOẠN TRƯỜNG

Trần Xuân An

chính đảng nội, chính đảng ngoại, máu chảy *
thuở đổ ngai vàng, giết nhau từ đây
máu còn chảy đến hai bờ Hiền Lương
chảy đến nối liền, trập trùng lao cải

tranh cử, độc quyền, đều dựa ngoại cường
ngả về Miền này, Miền kia giết hại
đạo lập đảng, đạo tự thiêu, “xuống đường”

giáo đường và chùa, tâm linh nhiều nhưng

tội nghiệp dân mình, phập phồng sợ hãi
 không Đỏ, không Vàng, pháo rơi, bom rải
 hậu chiến lâu rồi, nhớ thời đau thương:
 không đảng, không đạo, không khôn, không đại

ba đảng chống Pháp dài nhất máu xương *
 chỉ còn một đảng nắm trọn chính trường
 hai đảng nội mất, còn một đảng ngoại
 kiến nghị quốc kì chẳng lẽ vô phương!

nhìn trước bước chân, độc đạo, đừng ngoái
 nhưng lớp trẻ cần hiểu sử đoạn trường
 ba đảng hai phe xem nhau đối phương
 dân mình hầu hết trắng lòng, thuở ấy.

T.X.A.

14:18-16:25, 23-02-2023

.....

(*) ~ Hai chính đảng nội: Việt Nam quốc dân đảng (thành lập 1927), Đại Việt quốc dân đảng (thành lập 1939). Một chính đảng ngoại (Quốc tế Cộng sản III – Liên Xô): Đảng Cộng sản Việt Nam (thành lập 1930). Đó là ba chính đảng có quá trình chống Pháp, hoạt động lâu dài nhất. Ngoài ra, sớm hơn, còn có Đảng Thanh niên cao vọng, chống Pháp, do Nguyễn An Ninh thành lập, 1923, nhưng cũng sớm chấm dứt hoạt động, 1929,

Trần Xuân An – Lập trường sông thiên nhiên Bến Hải

không kể ở đây. ~ Đảng Cần lao – Nhân vị Việt Nam lấy tín đồ Công giáo làm nòng cốt, hình thành và giải thể theo quyền lực chế độ của anh em nhà họ Ngô Đình (1954-1963).

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3383791291894798/>

<https://txawriter.wordpress.com/2023/02/23/su-doan-truong/>

.

28

NHƯỢNG TỐNG (1906-1949)

Trần Xuân An

rồi sẽ phôi pha bị kịch lịch sử
 đã là lịch sử, làm sao phôi pha?
 hậu thế hiểu sự thật, đúng và đủ
 người còn sống phân giải để chan hoà

tù Côn Đảo, bị quản thúc, cầm bút
 Nhượng Tống kẹt giữa gọng kìm máu tanh
 không thể kháng chiến dưới cờ Cộng sản
 Quốc dân đảng ăn nhĩn và về thành

Nhượng Tống – phải chịu đựng khổ nhục kể
 sáng lập đảng, nhưng giả bị khai trừ
 chịu cố vấn cho quan chức “thân Pháp”
 chở che đảng, giữa lửa khét khói mù

Hà Nội Pháp tam khoanh, Việt Bắc Đỏ
 Nhượng Tống về thôn huyện, làm thầy lang
 ông vẫn là lãnh tụ Quốc dân đảng
 Biệt động Đỏ ám sát. Phản quốc oan! *

người yêu nước, chống Pháp cũng bị giết
 kẻ sát nhân cũng chống Pháp, thương dân
 Quốc dân đảng “giữa gọng kìm thực – cộng” *
 — Hoàng Văn Đào viết sử, sách máu tràn

cả Miền Nam giữa gọng kìm hai Khối
 Sài Gòn như cái gáy Nhượng Tống chẳng
 Ngôi sao Lenin y lỗ đạn toé
 góc nhìn khác, như huân chương Sao Vàng

bi kịch lịch sử rồi sẽ nhòa nhạt
 đã là lịch sử, nhòa dần được sao?
 hậu thế hiểu sự thật, đúng và đủ
 người còn sống phân giải, trọng nhau nào!

chín năm nay tôi làm sông Bến Hải
 sông cũng có lập trường, Tổ quốc mình
 Cầu Ý Hệ, hai tính đảng, xương máu
 mây Ông Kiệt, tính sử thức, trắng tinh.

T.X.A.

21:11-22:40, 24-02-2023

& và sáng sớm 25-02-2023

.....

(*) Giữa hai gọng kìm thực dân – cộng sản. Hoàng Văn Đào, “Việt Nam quốc dân đảng – Lịch sử đấu tranh cận đại 1927-1954”, Khai Trí tái bản, 1970, tr.465-466. Theo tôi, bị kịch Vũ Hồng Khanh (Vũ Văn Giản) cũng tương tự như Nhượng Tống, nhưng Hoàng Văn Đào có chỗ chê trách Vũ Hồng Khanh.

Trích: Hoàng Văn Đào, “Việt Nam quốc dân đảng – Lịch sử đấu tranh cận đại 1927-1954”, Khai Trí tái bản, 1970, tr. 465 & tr.467:

“... Trước sự lớn mạnh của Việt Nam quốc dân đảng, thực dân Pháp đã bắt đầu e dè, trụ sở ở phố Cửa Nam và một vài nơi khác lần lượt bị khám xét.

Để chống đỡ, “Bắc Bộ khu Việt Nam quốc dân đảng” đành phải quyết nghị dụng kế khai trừ Nhượng Tống, để Nhượng Tống có đủ tín nhiệm làm cố vấn chính trị cho tổng trấn họ Nghiêm.

Nhiệm vụ của Nhượng Tống là chống đỡ cho Đảng về mặt chính trị, duy trì sự liên lạc và giữ vững tinh thần đồng chí đã tham chính.

Tuy chịu hi sinh cho khổ nhục kế, nhưng với tấm lòng nhiệt thành yêu Đảng, yêu Tổ Quốc, quý mến đồng chí của Nhượng Tống, sự khai trừ đó không làm giảm sút sự kính mến của các đồng chí đối với Nhượng Tống. Vì

vậy mà khi hay tin Nhượng Tổng bị kẻ thù ám hại (1), các đồng chí đều thương xót vô cùng”.

Ghi Chú [của Hoàng Văn Đào, sđd. – chưa thêm]:

(1) “... Năm 1948, Nhượng Tổng được mời ra làm cố vấn chính trị cho tổng trấn Nghiêm Xuân Thiện, nhưng lại sống bằng nghề thầy lang, mở cửa hàng bào chế thuốc Bắc tại căn nhà số 128 phố Chợ Hôm, Hà Nội.

Sang ngày 26 tháng 7 năm Kỷ Sửu (20-8-1949), vào hồi 8 giờ sáng, Nhượng Tổng vừa đi chơi tổ tôm về, mệt mỏi định đi nghỉ thì có một đứa nhỏ đến mời đi thăm bệnh cho người cha của nó bị bệnh nặng, nhà ở sau khu nhà rạ. Nhượng Tổng từ chối không muốn đi, nhưng sau lại nghĩ “cứu nhân như cứu hỏa”, nên ông lại khoác áo ra đi.

Vì quãng đường không bao xa, nên Nhượng Tổng cùng đứa nhỏ lững thững đi bộ.

Đi được một quãng, cách nhà của ông độ 500 thước, thì có một tên lạ mặt đi xe đạp tiến đến bắn một phát súng lục xuyên qua gáy chết.

Có nhiều giả thuyết về cái chết của Nhượng Tổng, nhưng theo sự điều tra riêng của tác giả thì tên lạ mặt bắn Nhượng Tổng chết là Nguyễn Văn Kịch, người làng Mai Động, Quỳnh Lôi, ngoại thành Hà Nội, là biệt động đội nội thành của Cộng sản.

Chúng có cụ thể, là ngay sau khi Nhượng Tống bị ám sát, Cộng sản đã cho tuyên truyền âm ỉ ở hậu phương, xác nhận chính Cộng sản đã thi hành xong bản án xử tử Nhượng Tống năm 1945 [bản án đã tuyên từ 1945, đến 1949 mới thi hành án được (?) — chưa thêm]”.

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3385024458438148/>

<https://txawriter.wordpress.com/2023/02/28/05-bai-tho-moi-tho-doc-lai/>

.

29

NHỚ KINH ĐÔ QUẬT KHỎI,

THẤT THỦ

Trần Xuân An

phát cờ Cần vương, chạy tìm súng đạn
lưới Pháp giăng là Hiệp ước Thiên Tân
giữa hai gọng kìm Trung Hoa và Pháp
Tôn Thất Thuyết, bị giam lỏng, sống tàn

hai gọng kìm, lệnh chia tách triều chính *
không bỏ Miếu đường, che chở Văn thân
Nguyễn Văn Tường, đày Côn Đảo, biệt xứ
tận Tahiti, chết phận tù nhân.

T.X.A.

09:19-10:32, 25-02-2023

.....

Trần Xuân An – Lập trường sông thiên nhiên Bến Hải

(*) Lệnh dụ thiên hạ cần vương, từ Tân Sở ban ra, Dụ Nguyễn Văn Tường và Dụ hoàng tộc cũng từ Tân Sở gửi về, 02-6 Ất Dậu (13-7-1885), 07-6 Ất Dậu (18-7-1885) (Đại Nam thực lục, tập 36, Nxb.KHXH., 1976, tr. 225-226, tr. 226-228).

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3385115715095689/>

<https://txawriter.wordpress.com/2023/02/28/05-bai-tho-moi-tho-doc-lai/>

.

30

TRANH CỬ, TUỔI THƠ

Trần Xuân An

gác nhà bên sân đình làng
ngoài khung cửa sổ cảnh bâng nểng xanh
thằng bé nghe loa phóng thanh
mười một người vận động tranh cử vàng

đầu rơi Yên Bái bỗng vang
ai sống sót cũng vừa đang thoát tù *
ứng cử, mong quét rỗi mù
Yên Bái ư? Bài sử như chín bâng

chuông giáo đường sớm, sương tan
vẫn thằng bé đến với tràng hạt xinh
vị linh mục giảng Thánh kinh

bồng bảo ban, tín đồ mình bầu ai

lễ xong, lối về, vương tai
 tiếng tranh cử vẫn ở ngoài tuổi thơ
 đến trường, theo Chúa, ngây ngô
 về nhà, bàn Phật, cũng chờ bánh in

không lâu, nghe đài đưa tin
 La Vang thắng Yên Bái, pin yếu dần
 mười một tuổi, đình quạnh sân
 lá vàng đỏ rụng, tiếng lán đầu nghe

vào Huế, thuê truyện đọc, mê
 vô Tam Kỳ, thơ quên quê, sân đình
 đôi khi bất giác giật mình
 chuông giáo đường cũng chẳng tinh khiết gì!

T.X.A.

09:01-11:32, 26-02-2023

.....

(*) Vũ Hồng Khanh (1898-1993), lãnh tụ Việt Nam quốc dân đảng, cùng lãnh đạo khởi nghĩa Yên Bái, 1930, từng bị chế độ họ Ngô Đình bỏ tù, 1958-1963, ứng cử tổng thống năm 1967. Liên danh ứng cử viên Nguyễn Văn Thiệu (tín đồ Công giáo tân tông, tướng lĩnh quân đội Việt Nam cộng hoà), đợt ấy, được Công giáo vận động ủng hộ.

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3385830325024228/>

<https://txawriter.wordpress.com/2023/02/28/05-bai-tho-moi-tho-doc-lai/>

.

31

CON ĐƯỜNG ĐỎ LÃN VÀNG

ĐAU KHỔ

Trần Xuân An

trước bi kịch Nga, “Con đường đau khổ”
 Duy Tân tái hiện Hàm Nghi, tác đường
 Đỏ là con đường nhất thể hoá
 chung ngọn cờ ý hệ, không biên cương!

con đường Đỏ đang mở ở hải ngoại
 Nam Bộ, Đảng Thanh niên cao vọng sôi ngậm
 *

thay vì khát thực, bán rong cù là, truyền điện
 tiếng “Chuông rè” vẫn trong vắt âm *

con đường Đỏ đang mở ở hải ngoại
 trong nước, Nam Đồng, Yên Bái vang
 bao chiếc đầu rơi làm đá tảng
 cho những khúc đường xương máu Vàng

oan nghiệt thay, phát cờ ngoại xô viết
 Nghệ Tĩnh không thể là Thụy Kim *

Thuy Kim là “thủ đô gió ngàn” Việt Bắc
 Trung Hoa Đỏ, Pháp tái chiếm — hai gọng kìm

không phải hai gọng kìm, đối với Đỏ
 “Chiến dịch Biên giới” cho sóng Đỏ tràn
 Chiến tranh Lạnh nồ bùng khắp nước
 Điện Biên Phủ — Khôi Đỏ quét thực dân

lịch sử trăm năm mất nước, đến Đỏ
 chống ngoại xâm, duy nội lực cứu tan hoang
 đành phải Đỏ, con đường nhất thể hoá
 chung cớ ý hệ, không biên cương, quên Vàng

phim chiếu giảng đường, mùa thống nhất
 lướt qua trăm năm quật khởi, vùng lên
 không thể quên Quốc dân đảng, Yên Bái
 khẳng định Đỏ là tất yếu. Nước mắt hoen

“Con đường đau khổ”, dù Vàng, dù Đỏ
 tôi Đỏ, bạn Vàng, đều rung rung
 trang lứa chúng ta chẳng hiểu vì sao nữa
 dù muốn, dù không, đường Đỏ đi chung

với Nga, cho dù nhất thể hoá
 chẳng lo nhất thể được sống mũi màu da
 chẳng lo Nga và lai Nga trực trị
 chỉ lo Tàu đồng hoá. Chống Tàu như xưa xa

mùa thống nhất, hào quang, bi đát
 có ý nghĩ nào bi đát hơn không?
 lịch sử đã thế, không thể nào khác
 “Chiến tranh anh em Đỏ”, Liên Xô đỏ,
 thức dậy Hòn Núi Sông.

T.X.A.

07:01-09:40, 27-02-2023

.....

(*) ~ Đảng Thanh niên cao vọng do nhà cách mạng Nguyễn An Ninh (1900-1943) sáng lập và lãnh đạo, chống Pháp, hoạt động từ 1923 đến 1929. Báo “Chuông rè” (La cloche fêlée) cũng do ông sáng lập, điều hành, đăng tải nhiều bài viết của ông. ~ Thụy Kim, tỉnh Giang Tây, thủ đô của Nước Cộng hoà xô viết Trung Hoa (Trung Hoa tô duy ai cộng hoà quốc), tồn tại từ 1931 đến 1937.

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3386537518286842/>

<https://txawriter.wordpress.com/2023/02/28/05-bai-tho-moi-tho-doc-lai/>.

.

32

CẢM ƠN ĐẢNG

Trần Xuân An

cảm ơn Đảng đã chống bốn đế quốc
 cần tự do, “Một cơn gió bụi”, trọn mắt nhìn *
 Nga cũng là đế quốc, vạch trần nốt
 xâm thực quốc kì ta bằng Sao Lenin!

bốn tám năm hậu chiến, vẫn “đôi dòng nước” *
 Sao Lenin là Tổ quốc, ta thành giặc mất rồi!
 chưa từng vượt biên di trú, tôi hòa giải
 chỉ rõ Sao Lenin ở quốc kì, vì Hồn Nước thôi!

đọc lại bài thơ Bác Hồ “không ngủ được” *
 “trần trọc, bần khổ, giấc chẳng thành”
 hai mươi năm cộng sản, nhưng cờ Tổ quốc
 “Sao năm cánh, hôn mộng mị quân quanh”

nhịp tim đồng hồ, Bác nghĩ hoài lá cờ ý hệ
 đêm năm canh vòng quanh năm cánh sao *
 Kremlin viền vàng sao đỏ, và Trung Quốc
 sao vàng Thuy Kim năm cánh khác chi nào *

phải chăng Bác Hồ trần trọc vì điều không thể
 rồi lịch sử cho thấy Người cũng đành lòng
 đến thời chúng ta, Hồn Nước thức dậy
 vạch trần đế quốc Liên Xô, thêm đẹp núi sông

cảm ơn Đảng, nhưng làm sao không trần trọc
 Ngôi sao chủ nghĩa Lenin là Tổ quốc được ư?

quốc kì Sao Lenin chia rẽ nước ta, xương máu
chỉ là cờ chính thể thôi. Nước Nga tự loại trừ

thế đấy, nắng mưa trải lòng Bến Hải
trước chẻ sông, đã cờ Cộng sản, cờ Quốc gia
cảm ơn Đảng, và bao oan hồn do cờ xin nhớ
tuân hành hiến pháp, nhưng hoà giải thật thà.

T.X.A.

06:34-07:32, 28-02-2023

.....

(*) ~ Hồi kí của Trần Trọng Kim (1883-1953), viết năm 1949, Nxb. Vĩnh Sơn ấn hành, 1969. ~ “Bâng khuâng đứng giữa đôi dòng nước / Chọn một dòng hay để nước trôi?” — Tố Hữu, “Dậy lên thanh niên” (Lời Tổ quốc) (1940), trong tập thơ “Từ ấy”, Nxb. Văn Học, 1959. ~ Hồ Chí Minh, “Nhật kí trong tù”, bài “Thuyết bất trước” (không ngủ được). Tính đến thời điểm sáng tác bài này (1942-1943), Bác Hồ đã là cộng sản khoảng hai mươi năm. Theo cảm thụ của tôi, tứ thơ thể hiện Bác Hồ tập trung suy nghĩ về lá cờ ngôi sao năm cánh tượng trưng cho chủ nghĩa Lenin mà thôi (có thể cấu tứ theo ngôi sao năm cánh và đồng hồ Điện Kremlin). Tuy thế, lâu nay, cách cảm nhận theo sách giáo khoa là Bác Hồ “không ngủ được” do suy nghĩ về ngày khởi nghĩa phát cờ đỏ sao vàng giành chính quyền! ~ Ngôi sao Điện Kremlin (Nga Xô), lắp đặt trong thập niên 1930, chính là ngôi sao ở quốc kì Liên Xô, biểu trưng cho chủ nghĩa

Lenin. ~ Thuy Kim, tỉnh Giang Tây, thủ đô Trung Hoa xô viết (tô duy ai) cộng hoà quốc, 1931-1937.

Xin nhấn mạnh: Theo cảm thụ của tôi, bài “Thuy bắt trước” (Không ngủ được) của Bác có cấu tứ rất hay, nếu cảm thụ ấy không vượt khỏi bài thơ: Bác cấu tứ theo ngôi sao năm cánh và đồng hồ Điện Kremlin.

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3387193661554561/>

<https://txawriter.wordpress.com/2023/02/28/05-bai-tho-moi-tho-doc-lai/>

.

33

KỈ NIỆM 1983

Trần Xuân An

tròn bốn thập niên rời bực giảng
cộng mười năm trước, viết thơ văn
giao thời, hậu chiến, xô rồi giạt
nghịch chữ thành sông, soi số phần

gương mặt ta ghèn, thác, nếp sóng
hai bên núi ép, kính rơi ào
nơi nơi Bến Hải nhân trăm triệu
ta gánh Chiến tranh Lạnh ấy sao!

ta bỏ trường đi, hai bảy tuổi
sống yên lặng giữa bể dâu đời

mai sau, người đọc luân hồi kiếp
đọc lại sách ta nhớ một thời.

T.X.A.

07:21-08:55, 01-03-2023

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3387915068149087/>

<https://txawriter.wordpress.com/2023/03/01/ki-niem-1983/>

.

34

CỜ BA ĐẢNG CHỐNG PHÁP

Trần Xuân An

Búa liềm Sao vào nước mình – Đảng Đỏ Việt
Đại Việt quốc dân đảng biết chọn cờ gì? *
có phải vì đôi đầu Mỹ – Nga, Chiến tranh Lạnh
Sao trắng trên tròn xanh, tụ về Vàng quốc kì?

đâu rồi lá cờ Khởi nghĩa Yên Bái
thời Nguyễn Thái Học anh hùng, không phai?
(nửa đỏ nửa vàng, đầu phải tiên tri vận nước
như bàn cờ hai Khối, sông Bến Hải chẻ hai)

ba đảng yêu nước chống Pháp đều nhẫn nhục
đôi đầu thời đế quốc mới, Mỹ và Nga Xô
Sao trắng – Sao tiểu bang ư? Sao vàng quá rõ

Trần Xuân An – Lập trường sông thiên nhiên Bến Hải

ba lá cờ nội chiến, treo trên đầu hỏi không lồ

Sao vàng độc đạo toàn thắng. Còn Sao trắng?
Thập giá chen ngang, Sao trắng mở cầu vòng
quốc kì Vàng hội tụ phe Quốc gia, quá khứ
nhưng ba lá cờ ấy sử sách đau lòng

độc sử trong hiện thực đã thành dĩ vãng
Quốc dân đảng và Đại Việt đảng bơ vơ
không là đảng cầm quyền, không ngoại viện
chỉ đầu tranh nghị trường, tham chính, ở nhờ

bạo lực thắng, đầu cũng Búa liềm Sao cờ đỏ
nước mình, đều công dân chế độ đỏ cả rồi
rất ít người xem Sao vàng là cờ Tổ quốc
nhiều người chấp nhận là cờ chính thể thôi

đâu rồi lá cờ Khởi nghĩa Yên Bái
thời Nguyễn Thái Học anh hùng, không phai?
rất độc lập đảng kì của chính đảng dân tộc
cờ ấy cũng bị chém rồi trên đoạn đầu đài.

T.X.A.

08:17-10:40, 05-03-2023

.....

(*) Theo các thông tin chính thức của Việt Nam quốc dân đảng, khác với dư luận cho rằng Sao trắng là Sao tiểu bang trên quốc kì Mỹ:

Trích nguyên văn:

“Ý nghĩa đảng kì:

– Màu đỏ tượng trưng cho sức chiến đấu, lòng dũng cảm hi sinh trong công cuộc giải phóng dân tộc, bảo vệ Tổ quốc.

– Ngôi sao trắng, vì tinh tú soi đường, là biểu tượng của Lí tưởng Cách mạng của Đảng, tượng trưng cho sự lãnh đạo trong sáng và đạo đức của Đảng.

– Màu xanh là màu hi vọng, tượng trưng cho hòa bình, tự do, bình đẳng, an lạc và thịnh vượng trường tồn của dân tộc”.

(Nguồn: vietquoc.org).

Đây là là đảng kì do lãnh tụ Trương Tử Anh chế tác, được dùng chung cho cả hai chính đảng, thời liên minh: Việt Nam quốc dân đảng và Đại Việt quốc dân đảng.

Ghi chú thêm: Theo dư luận nói trên, lá cờ Sao trắng đã đi theo Khôi do Mỹ đứng đầu từ 1939-1945. Tuy nhiên, nếu Sao trắng ấy là Sao tiểu bang Mỹ thì khó được nhân dân Việt Nam chấp nhận, vì chẳng khác gì bán nước.

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3390588607881733/>

<https://txawriter.wordpress.com/2023/03/06/co-ba-dang-chong-phap/>

.

35

TÔN TRỌNG CỜ CHỐNG PHÁP

Trần Xuân An – Lập trường sông thiên nhiên Bến Hải

Trần Xuân An

làm thơ sử, mong lòng người hoà giải
sau văn tự, còn lại hành trạng xưa
động biểu tượng, bốn lá cờ chống Pháp *

Đỏ Bác Hồ năm cánh sao thay vua
Vàng Tự Đức, Tân Sở, chịu nắng mưa
quy tụ cờ Việt quốc, cờ Đại Việt

hai bờ sông Bến Hải: Vàng và Đỏ
Hà Nội Đỏ, Sài Gòn Vàng, nhớ chưa?
— tôi nhắc tôi, giữa bão táp gió lùa

nhớ “thỏa hiệp tạm thời”, nổi cay chua
bất biến chống ngoại xâm, dù dựa giặc
nhãn hiệu ngoại, cần đổi mới, đổi khác

bao tên đường chống Pháp, cờ Vàng khắc
giáo khoa ghi trận đối, lính Nhật ác
không thể mờ bao kí ức già nua

ba chính đảng chống Pháp, đảng sử đẹp
dù Cộng thắng, Việt quốc, Đại Việt thua
sử đừng rồi, trọng hai phe, đừng thừa

Chiến tranh Lạnh qua rồi, duy dân tộc

Tổ quốc ta, ngoại cường áp đặt bừa
quen lệ thuộc, tâm lí còn nhiễm độc

mãi còn đó, văn tế đình, kinh chùa
Vàng với Đỏ, thù hận nhau một thuở
thù một thuở, sử đồng bào triệu mùa

bốn lá cờ có lịch sử chống Pháp *
(có thoả hiệp với giặc, có ngoại nhập)
hậu chiến dài đoạn trường, nghiêng lưỡì cưa

bài thơ này, lập trường sông Bến Hải
đất hai bờ không ý hệ, phân bua
đều ôm nước, mùi tanh máu, gió xua.

T.X.A.

07:37-08:35, 06-03-2023

.....

(*) 1)- Đảng kì Việt Nam quốc dân đảng (khởi nghĩa Yên Bái, 1930).

2)- Quốc kì Việt Nam dân chủ cộng hoà, Cộng hoà xã hội chủ nghĩa Việt Nam (cờ Sao vàng cộng sản, phiên bản cờ Liên Xô, Trung Quốc), luôn luôn đi đôi với đảng kì Búa liềm.

3)- Đảng kì Đại Việt quốc dân đảng (Việt Nam quốc dân đảng cùng giương chung cờ này từ 1945).

4)- Quốc kì Quốc gia Việt Nam, Việt Nam cộng hoà (biến thể từ cờ Vàng thời Tự Đức, Tân Sở).

Trong bốn lá cờ trên, cờ 1 và 4 hoàn toàn có gốc quốc nội; cờ 2 hoàn toàn thuộc về ngoại cường Liên Xô, cờ Trung Quốc cũng biến thể từ cờ Liên Xô (kể cả cờ Đảng hình Búa liềm luôn đi kèm); cờ 3 có ngôi sao năm cánh màu trắng trên nền tròn xanh, khiến người ta liên tưởng đến ngôi sao tiểu bang trên cờ nước Mỹ, trong bối cảnh đối đầu giữa hai Khối do Nga Xô và Mỹ đứng đầu (Việt Minh chịu lệ thuộc Nga Xô, trực tiếp lệ thuộc Trung Quốc, thì Đại Việt quốc dân đảng cũng thế, chịu lệ thuộc Mỹ! Thật chua xót. Tuy nhiên, văn bản chứng từ và hành trạng Liên minh Đại Việt quốc dân đảng không liên quan, không có viện trợ gì từ Mỹ). Xin phân biệt đảng kì và quốc kì. Sự khác biệt giữa đảng kì với quốc kì rất quan trọng.

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3391846037755990/>

<https://txawriter.wordpress.com/2023/03/07/ton-trong-co-chong-phap/>

.

36

NHỮNG KHÚC SÔNG ĐỜI TÔI

Trần Xuân An

sinh ra ở miền vàng
tuổi mới lớn
trắng giữa Chiến tranh Vàng – Đỏ
mười chín tuổi sông đời tôi thế đó

mùa thống nhất giữa hạ

rơi tan hoang
 mọi lá cờ Vàng từ thời Tự Đức – Tân Sở *
 biến thể, cờ Đông Khánh chịu “bảo hộ”
 biến thể, cờ thoả hiệp Nhật, Pháp sức tàn
 Quốc gia nghiêng về Mỹ, chống Đỏ

hai mươi một năm Miền Nam cờ Vàng *
 sách báo vạch rõ Pháp Nhật ngoại xâm
 lá cờ Vàng sáng tỏ tâm Vàng, đã đổ
 tuổi mười chín, sông đời tôi thế đó

vâng, tuổi mười chín, sông đời tôi thế đó
 Điện Biên Phủ, sáng chương sử trong trí nhớ
 sông đời tôi cũng khúc xạ Đỏ hào quang
 thác lí lịch ba tầng oan khổ
 sinh viên đỏ, thầy giáo đỏ
 hai mươi bảy tuổi, bỏ bục giảng, về quê
 sông đời đôi khi còn vực ghềnh phẫn nộ

ngày “Cởi trói”
 tôi ba mươi một tuổi, đỏ hoe
 hồn đỏ hoe ứa nước mắt, sững sờ nắng gió
 bốn năm cuối Chiến tranh Lạnh vẫn đỏ
 vẫn đỏ sông đời tôi

ba mươi lăm tuổi, tập thơ thứ nhất chào đời
 vào lại Sài Gòn tuổi nhỏ

chính kiến vẫn đỏ, dù thơ tình vàng
 Đồi mới là về trái tim người muôn thuở
 muôn thuở trần gian

lao vào khúc sông vẫn sử đang rộng mở
 sông đời tôi chảy, để sáng tỏ từng trang
 bốn tư tuổi, tiểu thuyết, luận bình, biên khảo
 sông đời tôi, thuyền bản thảo đầy tràn

tuổi năm mươi tám, sông đời tôi vẫn đỏ
 nhìn lại cờ Vàng, hoà giải lòng người
 nhiều năm trước, hoà giải dưới cờ Đỏ
 cõi miền vàng không bớt khổ, chơi vui

2014, 2023, chín năm, nhanh đến sợ
 sông đời tôi lại trắng trong thơ
 bạc tóc đọc sách, trăm tư
 trân trọng
 thoát sách vở học trò
 hoà giải cho bốn lá cờ *
 bốn lá cờ chống Pháp, lấm nhọ
 chuyển qua đối đầu khét lửa ngùn tro
 Chiến tranh Lạnh, ở điểm nóng nghìn độ
 Mỹ với Nga Xô
 (Trung Quốc vẫn cờ Đỏ
 treo nính của Nga)
 Hoàng Sa và những đá đảo Trường Sa

những trận biểu tình, dịch Covid bùng nổ
 sông đòi tôi, sáu mươi bảy năm rồi đó
 sông thì trắng, thể công dân, hội viên thì đỏ

ngắm thật kĩ, thấy đơn giản chẳng
 trăm triệu dòng sông dọc hay ngang
 cho dù đỏ, trắng hay vàng
 trước hiển nhiên sự thật lịch sử
 cũng một mặt trời, cũng một mặt trăng
 (phân biệt những thêu dệt nhân gian)

ngắm lại, hoà giải đồng bào
 phê phán ngũ cường xâm lăng
 đủ màu và đỏ
 muốn đổi khác quốc kì
 chỉ vì Hồn Nước kể từ thời Quốc tổ
 dòng sông tôi
 mấy khúc, mấy thác ghềnh cũng thế
 đỏ mới tốt hơn đỏ đang là đồ cổ
 dù trong khúc sông trắng nắng vàng!

cầm bút như rầy đã phát quang
 sử kiến, chính kiến không biểu lộ
 (đã chín năm bày tỏ)
 dòng sông đòi tôi sẽ an nhiên, mệnh mang.

T.X.A.

07:39-10:05, 09-03-2023

(kỉ niệm 06-03-2014, tham gia Facebook)

.....

(*) ~ Lịch sử chống Pháp của lá cờ Vàng (các biến thể): Triều Tự Đức chống Pháp 1858-1883, Nhóm Chủ chiến chống Pháp 1883-1885, Phong trào Tân Sở – Cần vương chống Pháp 1885-1896 và Việt Nam cộng hoà khẳng định ý chí chống Pháp, chống Nhật bằng sách báo, quan trọng nhất là bằng việc đặt tên đường phố, bằng sách giáo khoa 1954/1955-1975. ~ Bốn lá cờ chống Pháp: 1) Đảng kì Việt Nam quốc dân đảng, 2) Quốc kì Việt Nam dân chủ cộng hoà, 3) Đảng kì Đại Việt quốc dân đảng, 4) Quốc kì Quốc gia Việt Nam – Việt Nam cộng hoà (biến thể quốc kì triều Tự Đức – Tân sở Cần vương, và giai đoạn thoả hiệp với Pháp).

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3393338407606753/>

<https://txawriter.wordpress.com/2023/03/09/nhung-khuc-song-doi-toi/>

.

37

THƯỜNG TIẾC

HOẠ SĨ NGUYỄN THÁI TUẤN (1965-2023)

Trần Xuân An

thuở thôi dạy học về nhà cũ
thùng nát đạn bom thêm vẹo xiêu
chỉ đẹp hai cây xanh mới mọc

Trần Xuân An – Lập trường sông thiên nhiên Bến Hải

toạ thiên, có Tuấn đến, thân yêu

băn khoăn tuổi tú tài, mùi hương
cha nghệ sĩ lo gien khổ tâm
thiên phú, đoạn trường, ma dẫn lối
Tuấn mê hội họa, mặc bùn lấm

Huế thêm chiếc mũ lác vành rộng
che cộ và toan dưới nắng thiêu
học đối, về quê bồi dưỡng sản
ghé vào gốc trứng gà tu Kiều

nhãn tiền ta Thuý Kiều thơ, sử
Tuấn vẫn nghiên rặng mê vẽ tranh
Đà Lạt, điêu tàn hoa, “Cởi trói”
phố trời cao vẽ xuống đồi xanh

Tuấn đi triển lãm tranh, nhiều nước
báo chí lừng danh đánh động đời
“Tiếng thét” nhưng câm, gập máy thét
khiếp hình-nhân-áo-quần-không-người

tin mất Tuấn, đêm qua, mặ mắt
nhớ đồng hương, gốc trứng gà thiên
tin như vụng tập nhiều danh hoạ
trường thợ tranh phong cách Tuấn riêng.

T.X.A.

07:01-10:10, 12-03-2023

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3395362457404348/>

<https://txawriter.wordpress.com/2023/03/12/thuong-tiec-hoa-si-nguyen-thai-tuan-1965-2023/>

.

38

LỜI BẠT CHO TẬP THƠ

Trần Xuân An

yêu Đỏ chỉ một phần này
yêu Vàng cũng một phần đây, xưa giờ
ghét hai mặt trái chất nô
tim ai mìn. Tim tôi thơ, can gì!
hai bờ ý hệ sân si
lập trường Bến Hải xanh rì nước non.

T.X.A.

08:02-08:45, 14-03-2023

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3396639233943337/>

<https://txawriter.wordpress.com/2023/03/14/loi-bat-cho-tap-tho/>

B. CÂU ĐỐI

CÂU ĐỐI TẾT QUÝ MÃO 2023 (HB23)

Trần Xuân An

Tiền cạp trong tranh về núi,
cát kho trữ dáng tết Nhâm Dần

Bồng mèo dưới đất lên tay,
mở cửa nghinh hương xuân Quý Mão

T.X.A

28 tháng Chạp Nhâm Dần HB22 (20-01-2023)

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3357039501236644/>

<https://txawriter.wordpress.com/2023/01/23/nu-hon-vang-nang-xuan-vang-trang-mat/>

Tập hợp tất cả câu đối của Trần Xuân An:

<https://txawriter.wordpress.com/2020/01/26/tap-hop-cau-doi-cua-tran-xuan-an/>

C. MÁY BÀI BÌNH LUẬN

1

NGƯỜI QUỐC TẾ TAM VÔ

Trần Xuân An

Bác Hồ, người lãnh đạo anh hùng đánh bại thực dân Pháp (1954), đúng là người quốc tế tam vô. Đó là mẫu người cộng sản thời quá tả, cực tả trong điều kiện lịch sử – cụ thể thuở bấy giờ. Đương thời và hậu thế, quần chúng nhân dân vốn theo chủ nghĩa dân tộc, chủ nghĩa yêu nước truyền thống, nhất là giáo dân Thiên Chúa giáo, tín hữu Phật giáo, Cao Đài, Hoà Hảo, Đạo Mẫu, Nho giáo, Lão giáo, Đạo Thờ cúng Gia tiên ở nước ta khó hiểu nổi về Bác Hồ.

1) Nước ta đến nay chỉ có cờ Chủ nghĩa (Sao) và cờ Giai cấp (Búa liềm), chưa có cờ Tổ quốc. Bác xác định cả cuộc đời Người phục vụ cách mạng vô sản thế giới. Đó là vô tổ quốc.

2) Chủ nghĩa vô thần, duy vật biện chứng thành tư tưởng chính thống, thống trị xã hội. Đó là vô tôn giáo.

3) Bản thân Bác Hồ không cúng giỗ hàng năm vào các huý nhật, không thờ phụng với ban thờ gia tiên truyền thống. Đó là vô gia tộc *.

Chúng ta cần thấu suốt về điều kiện lịch sử – cụ thể, thời phong trào cộng sản quốc tế còn cực tả. Từ một người yêu nước, muốn cứu nước, Bác Hồ phải trở thành người quốc tế tam vô như thế đó.

Dẫu vậy, chiến công Điện Biên Phủ mãi mãi rực sáng tên tuổi lãnh tụ Hồ Chí Minh. Mọi phê phán mặt trái, cho dù chính xác chẳng đi nữa, thì cũng không thể xoá nhoà được chiến công Điện Biên Phủ (1954) và Hồ Chí Minh.

Và cho dẫu thời thế nào đi nữa, cũng không thể phủ nhận lòng yêu nước theo chủ nghĩa dân tộc truyền thống của hàng chục triệu người thuộc chính thể Quốc gia Việt Nam, Việt Nam cộng hoà — lực lượng thuộc chiến tuyến chống Tam vô.

T.X.A.

18-12-2022

.....

(*) Trích: “Từ ngày đi xa Tổ quốc, lần này ngày giỗ mẹ chẵn hai mươi năm anh mới bày biện một chút lễ bực lòng thành cúng mẹ, còn hàng năm anh chỉ là “tâm hương tưởng niệm”...” (Thu Hiền, bài “Người mẹ vĩ đại”, bqllang. gov. vn, tác giả viết theo lời kể của Đào Nhật Vinh, về ngày giỗ mẹ của Bác vào năm 1921 ở Paris, trong: Sơn Tùng, “Hoa râm bụt”, Nxb. Thông Tấn, H.2007, tr.84-85; tr.87-88).

<https://bqllang.gov.vn/tin-tuc/tin-tu-ban-quan-ly-lang/10443-nguoi-me-vi-dai.html>

Trích: “Sau này trong quá trình đi tìm đường cứu nước và khi đã là lãnh tụ của dân tộc, Bác Hồ thường nén nỗi đau vào lòng, ít khi thể hiện cảm xúc về người mẹ yêu quý của mình, có chăng là những lúc Bác ngồi một mình lặng lẽ trong căn phòng nhỏ ngắm những bông huệ trắng – thứ hoa trong sáng, thuần khiết có hương thơm nhẹ nhàng, ngọt dịu, và là loài hoa được bà con lối xóm mang đến viếng mẹ mình ngày mẹ qua đời...” (Trần Thị Bích Thủy, “Cảm ơn bà – người Mẹ làng Sen”, vanhoanghean.com.vn).

<http://vanhoanghean.com.vn/dat-va-nguoi-xu-nghe/dat-nuoc-xu-nghe/14990-cam-on-ba-nguoi-me-lang-sen>

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3330908107183117/>

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3330850417188886/>

<https://txawriter.wordpress.com/2022/12/18/nguoi-quoc-te-tam-vo/>

Xem lại:

2016, ĐỌC LẠI 4 BẢN DI CHÚC QUÁ TỬ CỦA BÁC HỒ

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/1726096180997659/>

·
2

NHÂN ĐỌC BÀI THƠ “PHẠM QUỲNH, PHẠM TUYÊN” CỦA THÁI BÁ TÂN

Trần Xuân An

Hôm qua, 11-01-2023, thấy trên Facebook của thầy giáo, nhà văn Thái Bá Tân một bài thơ năm chữ quá rõ nghĩa của ông, nhan đề “Phạm Quỳnh, Phạm Tuyên”. Hôm nay, lại thấy trên Facebook của nhà văn Trần Nguyên Văn có đưa tin Đài Tiếng nói Việt Nam tổ chức sinh nhật thượng thọ của nhạc sĩ Phạm Tuyên. Một người trách mắng, một người có ý đề cao.

Xin làm bàn về sự tích bi kịch ấy.

1) Ông Phạm Quỳnh (1892-1945) là một học giả uyên thâm, đại thần triều Nguyễn thời bị giặc Pháp “bảo hộ”. Nhiều sách báo đã kết án Phạm Quỳnh là tay sai của Pháp, khi ở vai trò nhà báo của Pháp, kể cả việc giữ chức quan lớn triều đình đã bị Pháp khống chế. Cũng có sách báo nhẹ nhàng hơn, cho rằng ông vẫn có tinh

thần dân tộc, thể hiện ở câu văn nổi tiếng: “Truyện Kiều còn, tiếng ta còn; tiếng ta còn, nước ta còn”. Ý ông là, dân tộc còn tiếng nói, văn tự (quốc âm, quốc ngữ Nôm hay la-tinh) thì dân tộc không tiêu vong, không bị đồng hoá. Và ngoài ra, còn ngụ ý về vận nước đen tối rằng, dù phải chịu thân phận làm đĩ như Kiều, nhưng cũng như Kiều, vẫn còn cơ hội đoàn viên, giữ sạch như nhuốc, vì tâm tư luôn trinh trắng, không mất tư chất của mình.

2) Ông Phạm Quỳnh bị Việt Minh hành quyết trong thời điểm Cách mạng Tháng Tám 1945 tại Phong Điền, tỉnh Thừa Thiên.

3) Phạm Tuyên là con trai ruột của Phạm Quỳnh. Ông là nhạc sĩ từ lúc trẻ tuổi, đã quen thù cha, theo Việt Minh làm cách mạng, đánh đuổi thực dân Pháp. Phạm Tuyên có nhiều bản nhạc ca ngợi Đảng Cộng sản Việt Nam và Bác Hồ (tức là Việt Minh, lãnh tụ, thời Đảng giấu mặt, giải thể tạm thời). Ông Thái Bá Tân và nhiều người trước nữa, trách mắng Phạm Tuyên bất hiếu, phi đạo lí, và khuyên bảo: Thà ở ỉn, còn hơn cộng tác với Việt Minh, ca ngợi lãnh tụ, Đảng cầm quyền, chính quyền đã tử hình cha ruột mình. Trong lịch sử, cũng đã từng có

vị tướng Mạc Cảnh Huông (*), hoàng thân triều Mạc, gần giống thế. Chúa Tiên Nguyễn Hoàng nhiều năm đánh giết quan quân Nhà Mạc. Tuy vậy, Mạc Cảnh Huông vẫn tận trung với Chúa Nguyễn. Trong chừng mức nào đó, Phạm Tuyên cũng cùng bị kịch lịch sử – gia đình như Mạc Cảnh Huông.

4) Trước hết, xin thử bàn ngoài lề: Giả thiết chị X. có cha là một kẻ đồng loã, tay chân của bọn cướp của giết người, chiếm đoạt nhà đất người ta. Vậy khi cha chị ấy bị toà án thực thi công lí, phán quyết tử hình, thì chị X. cần có thái độ nào cho phải lẽ? Bản án ấy không sai, chiếu theo luật định. Dĩ nhiên, chị X. không thể căm thù toà án, căm thù chính quyền. Chị ấy vẫn nên là một công dân tốt, thừa nhận cha mình bị quyết án đúng người đúng tội, và tiếp tục tiến thủ trong xã hội do chính quyền ấy quản lí. Ứng xử như thế là đúng mực. Tuy nhiên, thực tế lịch sử không đơn giản như vậy.

5) Trở lại vấn đề Phạm Quỳnh – Phạm Tuyên:

5a. – Phạm Quỳnh có phải tay sai của thực dân Pháp không? Nam Phong tạp chí có phải là công cụ của thực dân Pháp? Khi đảm nhiệm

chức quan thượng thư của Nam triều bị “bảo hộ”, Phạm Quỳnh dĩ nhiên cũng bị “bảo hộ”, làm việc theo sự chỉ đạo của thực dân Pháp. Ông có tinh thần dân tộc, nhưng như Kiều, chịu làm đĩ, cố giữ chút lòng trinh bạch, khát vọng thoát khỏi thân phận đĩ, hi vọng lại “trong giá, trắng ngần” — triều Nguyễn và đất nước lại độc lập, tự chủ, thoát ách “bảo hộ” của giặc Pháp? Hơn thế nữa, Phạm Quỳnh từng chủ trương chủ nghĩa quốc gia, theo chính thể quân chủ lập hiến.

5b.– Phạm Quỳnh bị Việt Minh tử hình, có phải là án oan không? Thật ra, chẳng xét xử, tuyên án gì. Ông bị bắt và bị tử hình theo lệnh hành quyết của Việt Minh.

5c.– Việt Minh chủ trương đánh Pháp, nhưng theo phe Liên Xô, Liên Xô uỷ nhiệm cho Trung Quốc cố vấn, viện trợ và chuyển tiếp viện trợ... Phạm Tuyên có vương mắc Việt Minh đánh Pháp cho Tổ quốc Việt Nam, dân tộc Việt Nam hay đánh Pháp cho Liên Xô, phong trào Cộng sản (như Trần Trọng Kim đã viết trong “Một cơn gió bụi”) không? Rõ ràng Việt Minh, Việt Nam dân chủ cộng hoà không có cờ Tổ quốc mà chỉ có cờ Búa liềm và cờ Sao Lenin nền đỏ,

phiên bản cờ Liên Xô! Phạm Tuyên có phải chỉ ca ngợi mặt phải mà quên mặt trái ấy của Việt Minh, Việt Nam dân chủ cộng hoà chăng?

5d.– Nhạc sĩ Phạm Tuyên đã theo Việt Minh chống Pháp, đã ca ngợi Bác Hồ, ca ngợi Việt Minh, ca ngợi Đảng Cộng sản Việt Nam. Ông không có nổi lòng thù hận vì cha bị Việt Minh hành quyết. Ông có nhắc lại lời Bác Hồ nói với hai người chị của ông, vào mùa thu 1945: “Cụ Phạm là người của lịch sử, sẽ được lịch sử đánh giá lại sau này. Con cháu cứ vững tâm đi theo cách mạng” (**). Tác phẩm của Phạm Quỳnh cũng đã được nhiều người sưu tập, ấn hành gần đây. Nhưng nên chăng Phạm Tuyên cần minh oan cho cha, nếu Phạm Quỳnh xứng đáng được minh oan, về hành trạng chính trị. Và Phạm Tuyên cũng cần nói thật lòng về nhận thức của ông đối với Việt Minh, Đảng Cộng sản Việt Nam, về Bác Hồ, một cách toàn diện, chứ không chỉ ca ngợi mặt phải, trong khi mặt trái, khá rõ ràng, như Trần Trọng Kim cùng thời đã viết trong “Một cơn gió bụi” rằng, phương tiện là cứu nước để đi đến cứu cánh là cộng sản hoá, nhập vào khối do Liên Xô đứng đầu với ngọn cờ Búa liềm Sao Liên Xô. Ông không hiểu, hay

ông chấp nhận hoàn toàn, hoặc ông giấu kín một nửa lòng mình?

6) Thử nghĩ về bối cảnh Triều Nguyễn từ sau Kinh đô quật khởi và thất thủ (05-07-1885), Đồng Khánh lên ngôi, cho đến triều Bảo Đại, kéo dài cả thời Bảo Đại chỉ xưng là quốc trưởng (quốc hiệu Quốc gia Việt Nam: 1949-1955), hễ ai cộng tác với thực dân Pháp, thì đều có thể gọi là nguy, là Thuý Kiều, kể cả cụ Nguyễn Sinh Sắc, thân phụ Bác Hồ. Chức càng lớn, càng làm lợi cho giặc Pháp. Trong tầng lớp, thành phần đó, vẫn có người mặc dù phải nương vào Pháp, nhưng ít nhiều cũng giúp dân, giúp nước, chứ không đến nỗi nịnh Pháp trên nạt dân dưới, chỉ vinh thân phì gia một cách đê tiện.

Vấn đề là tại sao họ không ủng hộ, tham gia Việt Minh (cộng sản quốc tế) — tôi muốn nhấn mạnh câu này, một câu hỏi đồng thời tự nó là câu trả lời (và tôi cũng đã mạn phép giải bày hộ bên trên).

Phong trào Cộng sản đã có thực lực từ 1917 tại Nga. Ở nước ta, phong trào Xô-viết Nghệ – Tĩnh đã nổ ra từ 1930-1931, và giành được

chính quyền từ Cách mạng Tháng Tám 1945. Phạm Quỳnh cộng tác, ăn lương Pháp từ năm ông mới 16 tuổi, và làm quan cho triều Nguyễn thuộc Pháp ở chức vị không thể cao hơn được nữa, là thượng thư Bộ Lại, Cơ mật viện đại thần. Có điều, ông chủ trương chủ nghĩa quốc gia, chính thể quân chủ lập hiến và mong muốn tự trị trong Liên hiệp Pháp. Đó là chủ trương mà sau này, từ 1949, Bảo Đại đã thực thi sau khi kí hiệp ước với tổng thống Pháp Auriol (Việt Nam độc lập trong Liên hiệp Pháp). Tuy vậy, sự thể đó, thời Phạm Quỳnh, đang còn là mong mỏi, hoài bão. Đến 1949, mới đạt được, nhưng đạt được lại nhờ công cuộc kháng chiến vũ trang của Việt Minh — Việt Minh đánh Pháp, buộc Pháp ở thế phải nhân nhượng, nhưng không nhân nhượng cho Việt Minh, mà cho Triều Nguyễn của Bảo Đại (giai đoạn 1949-1955).

Vấn đề lịch sử là phong trào Quốc gia không thể không đương đầu với phong trào Cộng sản quốc tế tạm thời giấu mặt sau chiêu bài Việt Minh. Quốc gia ngả hẳn về Khôi do Mỹ đứng đầu. Việt Minh ngả hẳn về Khôi do Nga Xô đứng đầu. Phạm Quỳnh bị Việt Minh hành quyết ngay từ thời điểm Cách mạng Tháng Tám

1945, cùng với cha con Ngô Đình Khôi, Ngô Đình Huân. Có tư liệu cho rằng tổng đốc Nam – Ngãi Ngô Đình Khôi đã từng chống giết Việt Minh.

Sự thật lịch sử là nước ta bấy giờ phân hoá thành hai phe, một dựa Pháp – Nhật – Mỹ và một dựa Liên Xô – Trung Quốc (đứng đầu là Mỹ và Liên Xô). Bên trước, bên sau, rồi đều dựa vào hai cường quốc đứng đầu, một bên dựa Nga Xô, một bên dựa Mỹ — hai cường quốc ấy không phải là cựu thù truyền kiếp, xem ra cũng “dễ coi” hơn giặc Pháp và giặc Tàu. Còn phát-xít Nhật chỉ chiếm trọn vẹn nước ta trong vòng mấy tháng (09-03 đến 15-08 và 02-09-1945), lúc đã quá suy vi, rồi nhanh chóng đầu hàng Đồng minh. Nhưng Phạm Quỳnh đã chết từ cuối tháng 8 hoặc đầu tháng 9-1945.

7) Trong cuộc nội chiến – Chiến tranh Lạnh (1945-1954-1975 cho đến 1991), ở nước ta, số người có cha (hay thân nhân nói chung) bị Việt Minh, Việt cộng giết không ít. Ngược lại, số người có ruột thịt bị Quốc gia, Cộng hoà giết cũng không ít. Oan ức hoặc đúng người, đúng tội chăng? Ứng xử thế nào cho đúng mực? Tôi

ngữ mọi người đều có thể tự trả lời. Thế là hoà giải, hoà hợp dân tộc.

T.X.A.

09:01-11:52, 12-01-2023

.....

(*) Mạc Cảnh Huống (1542-1677), con trai của vua Mạc Đăng Doanh, cháu nội của thái thượng hoàng Mạc Đăng Dung.

(**) Nguyễn Hoàng Diệu Thuý, “Nhạc sỹ Phạm Tuyên: Lịch sử sẽ công bằng với cha tôi”, báo Tiền Phong điện tử, 04-12-2007:

[https:// tienphong. vn /nhac-sy-phan-tuyen-lich-su-se-cong-bang-voi-cha-toi-post103739.tpo?ArticleID=103739&ChannelID=7](https://tienphong.vn/nhac-sy-phan-tuyen-lich-su-se-cong-bang-voi-cha-toi-post103739.tpo?ArticleID=103739&ChannelID=7)

.

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3351193855154542/>

<https://txawriter.wordpress.com/2023/01/13/bai-tho-phan-quynh-phan-tuyen-cua-thai-ba-tan/>

.

3

VUA, THẦY, CHA

(bàn luận thêm

về “Phạm Quỳnh, Phạm Tuyên”)

Trần Xuân An

Khi viết bài bình luận sử về “Phạm Quỳnh, Phạm Tuyên”, tôi có nhắc đến Mạc Cảnh Huống (*), với bi kịch lịch sử – gia đình tương tự. Và không thể không suy ngẫm về chữ hiếu, khi một bạn học cố tri có ý trách Phạm Tuyên một cách nhẹ nhàng, xa xôi.

Hồi nhỏ, tôi đã có dịp bàn cãi về một vấn nạn có chứa đựng ý nghĩa giáo dục, trong một câu gần như là câu hỏi trắc nghiệm: “Quân, sư, phụ, tam cương đã / Thuyền đầy bị ngã, con cứu ai?”. Vua, thầy, cha, đó là ba giềng mối lớn của đạo làm người, của quân tử, trượng phu. Cả ba người đi trên một chiếc thuyền, nhưng thuyền đầy, cả ba vị bị té xuống sông cùng nhiều người. Trong trường hợp đó, may chăng chỉ cứu được một trong ba người thuộc tam cương. Vậy con cứu ai? Cứu vua chăng? Cứu thầy giáo chăng? Cứu cha đẻ chăng?

Nếu vận nước cần có vua để lãnh đạo toàn dân cứu nước, chẳng lẽ chúng ta đành đoạn để vua chết chìm theo vận nước nổi trôi? Nếu hiểu thầy giáo là người khai sinh cho chúng ta tâm và trí, sinh đẻ ra chúng ta thành một con người về phương diện tinh thần, chúng ta nợ nào không cứu thầy giáo! Nhưng vua có thể thay

vua khác, thầy giáo có thể còn có thầy giáo khác, còn cha đẻ chỉ một và chỉ một mà thôi. Lẽ nào chúng ta không cứu người sinh ra, nuôi ta lớn và ít nhiều bảo ban chúng ta điều hay lẽ phải?

Thời tám bé, hầu như ai cũng bật ra câu trả lời: Tôi cứu cha đẻ tôi, vì không thể cứu ai thêm được nữa, trong điều kiện ấy. Chữ hiếu chỉ dành cho cha mẹ, ông bà ruột thịt. Chữ trung mới dành cho vua. Chữ nghĩa mới dành cho thầy giáo. Chữ hiếu là tình cảm tự nhiên.

Nhưng yêu nước không phải là tình cảm tự nhiên ư? Ở thời điểm nước cần có vua để cứu nước, mất vua có khả năng mất nước, chí ít cũng loạn lạc kéo dài. Vai trò của cha chỉ trong phạm vi gia đình, còn vai trò của vua liên can đến mất còn của Tổ quốc. Ai quan trọng hơn? Nhân dân cần vua sống, chỉ riêng cá nhân mỗi chúng ta cần cha ruột sống. Thầy giáo, chúng ta mang nặng ân sâu, nghĩa dày, với ý thức cha ta chỉ cho ta con người xương thịt, còn các thầy cô giáo mới cho ta con-người-tinh-thần, tâm được khai sáng, trí có kiến thức. Lẽ nào chúng ta bắt nghĩa, bỏ rơi thầy, không cứu? Đối với thầy

giáo, các bạn thuở nhỏ của tôi còn phân vân, khi so với minh quân và cha đẻ.

Vấn đề là vua có phải minh quân không? Vị vua ấy có phải là không thể có người thứ hai như thế không? Vận nước có cần đến vị vua ấy không? Còn thầy giáo, thành thật mà nói, cho dù mang tiếng bạc bẽo, vô ơn, rằng chỉ có Đức Phật, Đức Chúa, Đức Khổng Tử, Đức Lão Tử, Đức Mahomet là không thể có người thay thế mà thôi. Có điều, các vị thánh nhân ấy chỉ xuất hiện ở thời đại họ, họ không cần chúng ta phải cứu họ. Và trong điều kiện bình thường, chúng ta cũng có thể quên đi chữ trung với một vị vua, chữ nghĩa đối với một thầy giáo, để giữ chữ hiếu, cứu cha đẻ độc nhất của mình.

Mạc Cảnh Huống thì ở trường hợp khác. Phải chăng trong bối cảnh lịch sử – cụ thể, Mạc Cảnh Huống quên đi mối thù nhà mà tác nhân là Chúa Nguyễn, để trung với Chúa Nguyễn, thật ra là trung với nước, Nước-Đàng-Trong. Ông yêu đất nước Đàng Trong hơn yêu tình cốt nhục. Ông buông tay khỏi hoàng gia họ Mạc. Phạm Tuyên cũng thế chăng? Ông trung với nước, hiếu với dân theo nhận thức của ông. Ông không trung với Triều Nguyễn. Hiếu của ông là

thế, với dân, không phải với cụ Phạm Quỳnh, cha đẻ. Do đó, ông có nhiều sáng tác nhạc ca ngợi đất nước, Bác Hồ, cách mạng Đỏ. Vấn đề đó, ở người khác cùng thời, lại là yêu nước, thương nhà, trọng thầy thì phải chống chủ nghĩa cộng sản tam vô (vô tổ quốc, vô gia tộc, vô tôn giáo), như học giả, chính khách Trần Trọng Kim.

Tôi nghĩ rằng Mạc Cảnh Huống giữ được cả chữ trung lẫn chữ hiếu: Ông trung với đất nước Đảng Trong dưới sự trị vì của Chúa Nguyễn nhưng vẫn cứng gỏi thân sinh, ông bà họ Mạc, vốn bị Nguyễn Hoàng góp công sức lớn đánh bại. Hiếu thuộc về tình cảm gia đình, gia tộc, không dễ vướng mắc với chính trị thì có gì là lạ đâu. Ông đã điều hòa được mâu thuẫn giữa hiếu và trung của riêng ông, bởi ông có lí trí để phân tích, luận giải. Tôi cũng liên tưởng đến Ngọc Hân công chúa, hoàng hậu của Quang Trung, tác giả “Ai tư vấn”, bà cũng điều hòa được mâu thuẫn hiếu với cha (vua Hậu Lê) và tình với chồng (Quang Trung đánh đổ triều Hậu Lê). Đọc “Ai tư vấn”, ai dám bảo tình cảm bà dành cho vua Quang Trung không chân thành, sâu đậm, nồng hậu, và bi thương tận đáy lòng?

T.X.A.

chiều 13-01-2023

.....

(*) Mạc Cảnh Huống (1542-1677), con trai của vua Mạc Đăng Doanh, cháu nội của thái thượng hoàng Mạc Đăng Dung.

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3352185025055425/>

<https://txawriter.wordpress.com/2023/01/13/vua-thay-cha-ban-luan-them-ve-pham-quynh-pham-tuyen/>

“Tình Bắc duyên Nam”, tình Đỏ duyên Vàng... Cuộc đời vốn phong phú, có nhiều trường hợp khác nhau... Dưới đây là vợ chồng cùng cảnh cùng quê...

Tục ngữ:

NỒI NÀO ÚP VUNG NẤY

LÁY CHỒNG LÀNG, VÀNG CHÔN CỬA NGÕ

THUẬN VỢ THUẬN CHỒNG, TÁT BỂ ĐÔNG CŨNG CẠN

Ngạn ngữ:

NGƯỜU TẮM NGƯỜU, MÃ TẮM MÃ

(trâu tìm đến với trâu, ngựa tìm đến với ngựa)

kẻo rồi “ông nói gà, bà nói vịt”.

ĐỒNG SÀNG DỊ MỘNG KHỔ THÂN

(cùng giường khác mộng ước, khổ thân)

Nói mặt này phải nói mặt kia, kẻo bị oán, thậm chí bị phê phán nặng lời.

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3352786021661992/>

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3352678945006033/>

.

4

50 NĂM HIỆP ĐỊNH PARIS VỀ VIỆT NAM

27-01-1973 — 27-01-2023

(viết góp lời bàn ở FB nhà văn Ngô Thị Kim Cúc, 28-01-2023)

1)- Nói chi thì nói, nhưng rõ ràng chủ trương nhất quán, mang tính bản chất của học thuyết Marx – Lenin là dùng bạo lực quân sự, cùng các bạo lực khác của chuyên chính vô sản để giải quyết vấn đề chính trị: Đảng Cộng sản phải nắm chính quyền một cách tuyệt đối. Mọi thứ khác chỉ là thủ đoạn nhất thời.

2a)- Hiệp định Paris 1973 là bước 1 để bằng bất cứ giá nào, thủ đoạn nào cũng phải đi đến bước 2: “Đánh cho Mỹ cút” rồi tiếp theo là “đánh cho Ngụy nhào” (thơ chúc Tết của Chủ tịch HCM. [Hồ Chí Minh] mà các nhà tuyên truyền luôn nhắc đi nhắc lại, cho đến ngày hôm qua, 27-01-2023). Cả hai bước đều là “đánh”, tức là bằng

bạo lực quân sự. Do đó đừng đổ lỗi cho thành phần thứ 3 hay VNCH. (Việt Nam cộng hoà).

2b)-Trần Xuân An! Theo anh thì ai đổ lỗi cho VNCH?

2c)- Cô Kim Cúc Ngô Thị! Ở trong bài viết của ông Nguyễn Ngọc Giao, có vài câu: song song với chiến dịch “tràn ngập lãnh thổ”, Nguyễn Văn Thiệu không đồng ý đàm phán với MTGP.MNVN. (Mặt trận giải phóng Miền Nam Việt Nam), đồng thời đàn áp thành phần thứ 3, tức là khẳng quyết không có chính quyền liên hiệp 3 thành phần. Điều này là do Nguyễn Văn Thiệu quá kinh nghiệm về chính phủ liên hiệp hồi Việt Minh (1945-1946) và thấu hiểu chủ nghĩa cộng sản là toàn trị tuyệt đối, liên hiệp là tạm thời, chỉ để dần dà đi đến chỗ tuyệt đối không chia sẻ quyền lực. Mỹ cũng thừa biết. Và từ 1973 đến 1975 họ vẫn quyết chống cộng, vì phe cộng vẫn quyết chiến đấu, giải quyết bằng bạo lực quân sự mà thôi.

Không có chính quyền cộng sản nào trên thế giới là chính quyền liên hiệp cả: “nắm vững chuyên chính vô sản”.

2d)- Trần Xuân An! Đó là mô tả thực tế lúc đó, ai cũng biết. Cả hai bên đều không tôn trọng hiệp định.

2e)- Cô Kim Cúc Ngô Thị! Có thể nói đúng là như vậy. Hồi đó, Hiệp định còn cho phép quân đội Bắc Việt đóng trên lãnh thổ Miền Nam cùng với quân MTGP. (thật ra là một). Sự thể đó, với Chính phủ liên hiệp, và Mỹ cắt viện trợ quân sự nữa, thì VNCH. bị thất cố chờ chết rồi. Nguyễn Văn Thiệu đành quyết tử: “Trung lập, cầu an, liên hiệp với cộng sản là tự sát” (khẩu hiệu viết đầy đường phố). Hi hi hi

3)- Cô Kim Cúc Ngô Thị! Mỹ tính bài chơi lớn hơn. Mỹ bắt tay với Liên Xô, chuyển hoá Trung Quốc về kinh tế. Hồi đó báo Sài Gòn bình luận: Mỹ chỉ cần bán cho dân TQ. (Trung Quốc) mỗi người một viên aspirin, thì số lượng cũng hơn một tỉ viên, thế cũng đủ lời khảm rồi. Và khi TQ. đồng ý chuyển qua kinh tế thị trường là Mỹ buông Nam Việt Nam, hất Đài Loan ra khỏi vai trò thành viên thường trực Hội đồng Bảo an Liên hiệp quốc. Đồng thời Mỹ ngầm dùng Trung Quốc đánh Việt Nam 1979. Thế là làn sóng đỏ không thể tràn khắp ĐNA. (Đông Nam Á) – Mỹ đã đạt mục tiêu, phá vỡ thế “domino”.

Mỹ kí Hiệp định Paris 1973 là để VNCH. sụp đổ. Nguyễn Văn Thiệu từ chối Chính phủ liên hiệp giả dối, vờ vịt để dễ thở trong 2 năm cuối cùng.

3b)- Trần Xuân An! Rất rất nhiều chuyện đó anh. Và cho tới nay vẫn tiếp tục lộ thêm ra. Mình đành chờ xem thêm vậy.

4)- Cô Kim Cúc Ngô Thị! Thêm một cứ liệu dễ thấy nữa, đó là việc Lê Đức Thọ từ chối nửa giải Nobel Hoà bình (chỉ Kissinger nhận) là chủ ý của Bắc Việt: Hiệp định hoà bình Paris 27-01-1973 không phải để hoà bình mà tiếp tục “đánh”, tiếp tục chiến tranh, “đánh cho Nguyễn nhào” (thơ chúc Tết của Chủ tịch HCM., 1969).

T.X.A.

28-01-2023 & bổ sung “comment” 4, 29-01-2023

.....

(*) Facebook NTKC.:

<https://www.facebook.com/100000055030849/posts/6204681476210292/>

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3363047027302558/>

<https://txawriter.wordpress.com/2023/02/01/50-nam-hiep-dinh-paris-ve-viet-nam-1973-2023/>

HOÀ GIẢI DÂN TỘC ĐỂ HOÀ HỢP DÂN TỘC
& BẢO ĐẢM CÁC QUYỀN TỰ DO DÂN CHỦ
Hiệp định về chấm dứt chiến tranh, lập lại hòa bình ở Việt Nam (Agreement on Ending the War and Restoring Peace in Viet Nam), thường gọi là: HIỆP ĐỊNH PARIS 27-01-1973

*Trích nguyên văn bản tiếng Việt và bản tiếng Anh ,
ĐIỀU 11:*

“... – thực hiện hòa giải và hòa hợp dân tộc, xóa bỏ thù hận, cấm mọi hành động trả thù và phân biệt đối xử với những cá nhân hoặc tổ chức đã hợp tác với bên này hoặc bên kia;

– bảo đảm các quyền tự do dân chủ của nhân dân: tự do cá nhân, tự do ngôn luận, tự do báo chí, tự do hội họp, tự do tổ chức [lập hội], tự do hoạt động chính trị, tự do tín ngưỡng, tự do đi lại, tự do cư trú, tự do làm việc, quyền tư hữu tài sản và quyền tự do kinh doanh...”.

(“... – achieve national reconciliation and concord, end hatred and enmity, prohibit all acts of reprisal and discrimination against individuals or organizations that have collaborated with one side or the other;

– ensure the democratic liberties of the people: personal freedom, freedom of speech, freedom of the

press, freedom of meeting, freedom of organization, freedom of political activities, freedom of belief, freedom of movement, freedom of residence, freedom of work, right to property ownership, and right to free enterprise... ”).

.

D. PHỤ LỤC: THƠ ĐỌC LẠI:**Thơ về 3 đoá Đỏ:****Thơ viết về Nhật, Pháp, Mỹ:****1****ĐA NHIM, NHỚ LẠI MỘT TỨ THƠ
MƯỜI LĂM NĂM TRƯỚC****Trần Xuân An**

— *tưởng niệm nỗi đau lịch sử:
nạn đói Ất Dậu 1945* —

ngồi trước trang sách mở
bóng điện tròn sáng soi
nghe trĩu đầu vàng trán:
nghẹn đặc giọt mồ hôi

giọt mồ hôi cúi mặt trông đay
bông kiếp tôi đòi
trên đồng lúa ngậm đồng
phải cắn răng nhổ bỏ!

chữ học trò giấy vở
bóng đèn chao nét ngài
ngước lên nhìn: giọt lệ
tự thủa nào, sắp rơi

giọt lệ rơi từ hốc mắt hờn căm ngút trời

Trần Xuân An – Lập trường sông thiên nhiên Bến Hải

hai triệu rưỡi người quất queo chết đói!

sở tay thơ buốt nhói
 máu ứa ra chảy ròng
 như mồ hôi nước mắt
 bóng điện rục rờ hồng

giọt máu hồng hoà ngực lạnh mưa đông
 vẫn nắm chặt tầm vông lao vào đồn giặc!

đâu chỉ là nước mắt
 chuyện tình xưa, đa nhim! ⁽¹⁾
 bóng điện treo từng giọt
 lương tâm không im lìm

thắp màu nắng nghìn xưa
 bao dung nhân hậu ấm buồng tim
 để Hi-rô-shi-ma, Na-ga-sa-ki ⁽²⁾
 cũng đêm đêm rung rung
 giọt nắng!

1981 – 1995

Đức Trọng, Lâm Đồng – TP.HCM.

T.X.A.

.....

(1) Đa Nhim, địa danh ở tỉnh Lâm Đồng, tiếng nhân tộc K'Hor, có nghĩa là nước mắt. Đó là nơi có hồ nước thủy

điện. Công trình thủy điện Đa Nhim này do Nhật Bản bồi thường chiến tranh, trước 1975.

(2) Hiroshima, Nagasaki, hai thành phố của Nhật Bản bị đánh bom nguyên tử, kết liễu cuộc vọng Đại Đông Á thuộc Nhật của phát-xít Nhật.

.

2

MÁI TRANH **Trần Xuân An**

1

dưới hai hàng cây xanh
tôi về thăm quê Bác
nặng dọc đường đi êm ả hiền lành
hiện dần trong tôi nhỏ mái nhà tranh
tôi đã thấy qua thơ qua tiếng hát
(khúc ca nào lắng sâu hóa nỗi niềm riêng)
tôi đã thấy qua bao xóm làng quê hương
thân thuộc
một nếp tranh vàng rất đổi dân gian
dưới bóng tre xanh, xanh tự ngàn năm

2

lần đầu tiên ra thăm
sao như trở lại lòng mình

3

ngõ hóp chổng cao, vạt lúa, đất phèn
 hàng giậu xanh non dẫn vào nhà Ngoại
 nếp nhà tranh lùi lại cuối góc vườn
 ôi tiếng khóc sơ sinh của Bác Hồ cất lên
 ở đây

4

mảnh sân con tuổi thơ Người chật chội
 bước chập chững vin vào khung cửa
 giữa tiếng ngâm thơ và tiếng xa quay
 đĩa đèn dầu dập dềnh bóng tối
 khát vọng trăm miền nặng tiếng à ơi
 nói tiếng đầu tiên
 khi ánh đuốc nghĩa quân rực cháy
 nên Đất nước đau thương từ đây có Người!

5

đứng lên! đồng bào ơi! –
 ngân vang gió suốt chiều dài Đất nước
 ai hát trên rừng xưa, bây giờ tôi hát
 bỗng thấy cả vòm trời bao la
 dưới mái tranh nghèo

hiểu khung vải dệt thời gian
 dệt tiếng ru
 trĩu nặng
 hóa cờ bay phấp phới cả trời sao
 từ đĩa đèn dầu hát hiu ầu thơ Người đó
 đến hừng đông cho bao dân tộc tôi đòi
 từ mái tranh nho nhỏ
 Bác Hồ ơi...

6

“Miền Nam trong trái tim tôi” –
 Miền Nam ơi
 nỗi khổ mỗi người
 nỗi khổ mỗi nhà
 thành nỗi đau trĩu nặng lòng ai
 nỗi cháy bỏng nhớ thương về Huế
 cả Phan Thiết, Sài Gòn và trăm nơi
 trái tim Người ấp ủ...
 tuổi trẻ Người đi qua dưới cơn mưa nô lệ
 chưa nắng đủ lòng vui, mưa Miền Nam
 đã ướt lại áo Người
 rồi cơn đau cuối đời! Bác không về
 được nữa
 Di Chúc vẫn lên đường,
 phấp phới nắng trăm nơi

7

con đường Bác đi, từ mái tranh nho nhỏ
 nơi dừng lại bao la là giữa loài người
 con đường Việt Nam, từ bùn đen loang máu
 đã bùng lên rạng rỡ đóa sen tươi
 mái tranh nho nhỏ
 trở thành nơi hội tụ lòng người

8

tôi về thăm
     gặp cả vòm trời
 thu lại rất sâu trong từng đôi mắt
 ánh mắt nào cũng chan chứa yêu thương
 sáng lên từ Bác –
     nhân hậu mệnh mang sâu thẳm ngàn năm
 tôi về thăm
 mái tranh vàng sắc nắng dân gian
 bóng tre tỏa hòa bình yêu thương lên
     mặt đất
 và ai rung nước mắt
 thấm nụ cười ấm áp sâu xa
 khúc ca nào vọng về thẳm lặng ngân nga...

9

tôi cảm nhận Cõi Người
qua hồn ông cha, Đất Nước
dưới vòm trời xanh bao la
xanh sắc Quê Nhà.

T.X.A.

Vinh – Huế, 1977

.

3

**THĂM NHÀ LƯU NIỆM
CỐ TỔNG BÍ THƯ LÊ DUẤN (1907-1986)
Trần Xuân An**

chiều đưa về với Bích La
bóng tre chỉ lối tìm qua bên này
Hậu Kiên, thời mở cõi đây ⁽¹⁾
bốn trăm năm, vút đỉnh mây sáng bùng

đề độc uất buồn kiếm cung
trần lưng thợ mộc, cao nung lá nguồn
sinh Người, thông sáng lạ thường
đành làm thư kí bên đường sắt Tây! ^{(2) (*)}

ngậm hồn nước mắt, đắng cay
lao vào cách mạng. Tù đày, xiềng gông
ngậm đau khổ nhục, bèn lòng
thắng Tây. Mỹ xé núi sông. Sao đành!

tắt chiến tranh bằng chiến tranh
 xua đói nghèo, tóc trắng nhanh, vẫn nghèo
 Tàu kia mặt nạ rơi vèo! ⁽³⁾
 suối sông bờ cõi: trong veo – đục mờ!

ba năm chạm trán hư vô ⁽⁴⁾
 Người nghe đất biển Liên Xô rạn dần
 con đường cứu nước trọn phần
 dở dang, rẽ lối cứu dân, vắng Người!

trưa Nhà Lưu niệm nắng tươi
 chiều về hoa lá vẫn ngời hoàng hôn
 dấu chân thơ đại mãi còn
 và còn muôn thuở nước non giọng Người.

T.X.A.

19: – 21:40, 21-11-2010 HB10

.....

(1) Ông được sinh ra tại nguyên quán: Bích La Đông, Triệu Đông, Triệu Phong, Quảng Trị, nhưng thời tuổi nhỏ, sống tại làng Hậu Kiên, gần đó. Hiện nay, Nhà Lưu niệm được xây dựng tại Hậu Kiên.

(2) Xem: Lê Bá Tạo, “Gia đình đồng chí Lê Duẩn những năm 1946-1953 ở Bích La Đông”, đăng trong tạp chí Cửa Việt, số 151 (bộ mới), tháng 4-2007, tr. 83-85; cũng đã đăng trên báo Quảng Trị và tạp san Tỉnh

Quê của Hội Đồng hương Quảng Trị tại Đà Nẵng. Có tổng bí thư Lê Duẩn có thời làm thư kí kho vật tư tại ga xe lửa Đà Nẵng, Hà Nội, dưới thời Pháp xâm lược, thống trị, cũng như chủ tịch Tôn Đức Thắng đã có thời là lính thợ của thực dân Pháp (tôi viết câu thơ này trong tinh thần hòa giải, hòa hợp dân tộc). Tuy nhiên, ông sớm tham gia cách mạng (1930), trải qua hai lần tù tại Côn Đảo, 1931-1936 và 1940-1945...

(3) Xem: Bộ Ngoại giao Nước CHXHCN. Việt Nam, “Sự thật về quan hệ Việt Nam – Trung Quốc 30 năm qua”, Nxb. Sự Thật, 10-1979.

(4) Ông bắt đầu ngã bệnh vào năm 1982.

<https://txawriter.wordpress.com/2020/07/09/tho-ba-doa-do-hai-bong-vang/>

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/1944312455842696>

<https://txawriter.wordpress.com/2020/07/09/tho-ba-doa-do-hai-bong-vang/>

Thơ về 2 bông Vàng:

Thơ viết về Trung Quốc và Nga Xô

1

Về Trung Quốc:

BIỂU TÌNH TRÊN TRANG VIẾT

Trần Xuân An

chào đời, bắc Hoàng Sa, Tàu chiếm

Trong, hận nỏ bùng, Ngoài, nỏ im
 mười tám tuổi, Hoàng Sa mất trọn
 đấng nghẹn nhìn Đà Nẵng sôi tim

Ngày Thống nhất đau ngay biên giới
 (mừng thấy Tàu lộ mặt phía kia!)
 “Ngôi trường thánng giêng” (*) bùng Hịch mới
 lòng Đất Nước chưa từng cắt chia

lại Trường Sa, – lúc Đông Âu rã
 “cởi trói” khởi đầu –, đau, nín cảm
 Tàu đánh hiểm những khi ta ngặt
 lần này, thè “lưỡi quỷ”, mưu thâm...

phẫn hận bùng cao bao biểu ngữ
 sỏ thơ tôi lưu gió “xuống đường”
 hả giọng đích danh Tàu xâm lược
 lòng thành Biển Đông và biên cương

tự phát sĩ dân, ưu cùng uất
 trong sáng, trong dần dẫm mị ma
 nhưng trên tất cả là đánh thức
 chủ quyền Đất – Nước, vọng sâu xa.

TP.HCM., 21:41, 16-8 HB11
 T.X.A.

.....

(*) Tiểu thuyết của Trần Xuân An, 1998, Nxb. Thanh Niên, 2003.

·
2

GIÁ MẶC CẢ CỦA NGA XÔ **Trần Xuân An**

Nga Xô đã cùng Phan Bội Châu mặc cả
từ năm hai mươi, chính trị như đức tin ⁽¹⁾
viện trợ, huấn luyện người, cấp vũ khí
đổi lại, là truyền bá,
thực thi chủ nghĩa Lê-nin

khô khốc. Lạnh lùng.

... Nga Xô bành trướng làn sóng đỏ
với điều kiện kia,
nâng Nga cao uy thế vượt tầm
rời chiến tranh Đông Dương kéo sa lầy Mỹ
Nga Xô rảnh tay
khi tràn xương máu Việt Nam

hoành tráng biểu ngữ trước Dinh Độc Lập
là sáng ngời chủ nghĩa Mác – Lê
tiếp bao năm Lê-nin trong đầu, trong tim Việt
thì giá mặc cả ngày xưa đâu phải rẻ rề!

tôi phải đứng trên lập trường dân tộc

Trần Xuân An – Lập trường sông thiên nhiên Bến Hải

không nhờ cậy,
không tôn thờ lãnh tụ ngoại bang

tôi từng rửa nguyên Mỹ là thực dân mới
nhưng như Mỹ ngồi bên,

Nga Xô ngồi cả trong đầu
Mỹ đổ máu, Nga Xô vay máu
dù sao cũng độc lập sắp trọn rồi,
Nga Xô còn đâu

tất cả khổ nhục đều bắt đầu từ Pháp. Pháp
vẫn tham tàn,

dù chỉ tay sai trong Chiến tranh Lạnh
Đất nước khôn nghèo,
không một cường quốc sáng trong
Nhật phát xít,

Trung Quốc khác chi thực dân cũ...
mùng độc lập còn khuyết, phải làm đầy lại,
chung lòng.

T.X.A.

29-8-2017 (HB17)

.

(1) 1920.

(2) Nhật (1945), Pháp (1954), Mỹ (1973), Trung Quốc
(1979/1988), và đặc biệt Nga Xô (1991).

.

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/1944600339147241>

<https://txawriter.wordpress.com/2020/07/09/tho-ba-doa-do-hai-bong-vang/>

Thơ viết về hai chính đảng chống Pháp khác, trước 1930, 1945 & lính Quốc gia Việt Nam
(trong tập thơ XXII “Cái nhìn của người hậu chiến”)

1

VIỆT NAM QUỐC DÂN ĐẢNG
Trần Xuân An

Quốc dân đảng chống Pháp
phải dựa Pháp, trái lòng!
thật ra, chỉ dựa Mỹ
Thập giá hoá cùm gông

(Hoa, chiến tranh Quốc - Cộng
bản sao vào nước ta
Quảng Châu Loan, Pháp đổi
đàn dựa Mỹ, hận Hoa!

từ chính đảng chống Pháp
không giao kết người Tàu
giạt bên kia biên giới
đánh dựa, mắt trũng sâu

đau bàn cờ thế giới
 Thập giá nam Hiền Lương
 gông cùm mọi đảng phái
 vùng dậy, dù bị thương!)

đau bao người yêu nước
 thế thời chống xâm lăng
 đau bàn cờ hai Khối
 đau khác chi lính Vàng!

nhưng sử chép hành động
 lòng người, ai thấu đâu!
 đích biện minh đường lối
 Miền Nam đẹp nỗi đau...

đỏ, vàng đều yêu nước
 thành bại tùy thế thời
 Nga dậy Hoa sóng đỏ
 Việt Quốc cũng tan, trôi

Hồ Chí Minh, thành phố
 đường Nguyễn Thái Học nguyên
 đường Nhất Linh, quận mới
 lòng yêu nước không riêng

không riêng ai, yêu nước

khác chính kiến, thù sâu
Khái Hưng chìm, đá buộc
đặt tên đường, thương nhau

(yêu nước giết yêu nước
khán lời thề sắt son:
khi giang sơn một mối
đặt tên đường, chiêu hồn!)

Quốc Dân đảng đã chết
phát phơ hồn cờ vàng
nghe núi sông chiêu tuyết
sử rõ máu từng trang.

T.X.A.
chiều 15-04-2019 HB19
sáng 25-04-2019 HB19

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2279471502326788/>

2

ĐẢNG ĐẠI VIỆT

Trần Xuân An

thuở đó, thê cờ thấp thoáng mở ra
mặc dù bàn cờ chưa hiện rõ
“thân Nhật để hạ Pháp”, đương đầu với Đỏ

Trần Xuân An – Lập trường sông thiên nhiên Bến Hải

Đảng Đại Việt
 trước Mùa Thu Tháng Tám, sáu năm
 rồi nối tay cùng Việt Quốc, Việt Cách
 sau vụ phó Ôn Như, xiêu trầm

thuộc Quốc gia Việt Nam
 chuyển quân vào Nam
 vẫn dưới cờ Vàng một bên sông Bến Hải
 nhưng Thập giá gông cùm mọi đảng phái
 Đảng Đại Việt ở Quảng Trị, Thừa Thiên
 xây chiến khu Ba Lòng
 Thập giá, Búa liềm – hai gọng kìm siết chặt
 Đảng Đại Việt phải đành mở ra, giải giáp
 Ngô Đình Diệm đồ
 cũng chỉ còn đấu tranh nghị trường

từ yêu nước, chống Pháp
 tính nước cờ dựa Nhật, đồng chủng da vàng
 chống Búa liềm, chống độc tài Thập giá
 Đảng Đại Việt
 cùng chính đảng Việt Quốc, lấy lòng
 nhưng kết thúc chiến tranh đỏ - vàng
 ba mươi năm
 đã mười phương trôi giạt
 nội chiến nước mình, thêm một tiếng nấc.

T.X.A.

trưa 18-04-2019 HB19

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2281275068813098/>

3 BÔNG LAU TRẮNG Trần Xuân An

vàng sau Yên Bái tan *
đỏ từ Nghệ Tĩnh vỡ
đánh Pháp, hai đường đỏ
Quảng Nam xé ruột gan

mười lăm năm gian nan *
nghị trường như gặp gỡ
nhưng chung đường quá khó
phó Ôn Như, máu loang

dựa Nga Trung, đã lộ
chống đỏ, Mỹ lạnh băng
dựa Tàu suy, Pháp quờ
vói vua, thành bảo hoàng

lại chia biệt đỏ - vàng!
Hiền Lương, còn máu đỏ *
đội độc tài, bom nổ
Nhất Linh phủ trời tang

về Quảng, thăm nghĩa trang
 đỏ - vàng, bao năm mộ
 khói quyện trên hoa cỏ
 màu lau trắng băng khuâng.

T.X.A.

08:11-09:34, 15-04-2019 HB19

.....

(*) Các mốc lịch sử: 1930, 1945, 1954...

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2279335822340356/>

4

LÍNH VÀNG BẢO HOÀNG THUỞ ĐÓ **Trần Xuân An**

chính đảng nào cũng dựa nước ngoài
 đặt vào đâu, lòng tin những ai?
 ‘tác đất, ngọn rau, ơn chúa Nguyễn’
 vua cũng sẽ thay để vững ngai

mong manh kì vọng niềm bảo hoàng
 chẳng cứu vua nhưng cứu cờ vàng
 thuở đó, ba anh em Ngô chết *
 sáng cờ vàng, dù sử sang trang

lính vàng đầu tự nguyện tay sai
 chỉ ngai vàng trĩu xích nước ngoài
 ngỡ sông qua thác, sông trong lại
 nhưng ngai vàng vỡ, cờ vàng phai

trăm rưỡi năm biến động rõ rồi
 các chính đảng, chính kiến một thời
 ba mươi năm gộp, chia: vàng - đỏ
 hậu chiến dài, hậu thế mở soi

trên bao quyển sử bút xói cày
 thỏ dạy văn, mắt cũng xót cay
 nay bảy đóa hoa, bình sọ nở
 cờ đỏ tự thay sắc Việt bay

yêu đất nước, sao cứ phân vân
 thuần Việt, sẽ hội tụ lòng dân
 lo âu vì ngoại cường, máu đỏ
 hời quốc kì khiến lòng chia tan!

thấu hiểu cha ông đau máu xương
 chính đảng nào cũng dựa ngoại cường!
 nay đổi mới, quốc kì chưa đổi
 mọi lá cờ cũ đều đáng buồn.

T.X.A.

sáng 17-04-2019 HB19

.....

(*) Ba anh em Ngô Đình Diệm (Thiên Chúa giáo).

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2286088544998417/>

MỤC LỤC

LẬP TRƯỜNG SÔNG THIÊN NHIÊN BẾN HẢI

tập thơ thứ mười tám

trong mười chín đầu sách hoà giải dân tộc

suốt chín năm vừa qua (2014-2023)

(viết từ ngày 11-12-2022 đến 06-03-2023 -- 14-03-2023) — Trần Xuân An

A.- THƠ HOÀ GIẢI HOÀ HỢP DÂN TỘC:

1)- 05-12-2022: HỮU LÀ LẦN THỨ HAI
TUỔI XUÂN

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3321720408101887/>

<https://txawriter.wordpress.com/2023/03/11/lan-thu-hai-tuoi-xuan-ta-on-thien-nhien/>

2)- 07-12-2022: TẾT, TẶNG THIÊN NHIÊN

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3321720821435179/>

<https://txawriter.wordpress.com/2023/03/11/lan-thu-hai-tuoi-xuan-ta-on-thien-nhien/>

3)- 11-12-2022: NHÀ THƠ PHÁP SƯ THẠCH
QUỖ

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3324567184483876/>

<https://txawriter.wordpress.com/2022/12/12/nha-tho-phap-su-thach-quy/>

4)- 16-12-2022: TIỀN BIẾT NHÀ VĂN “LINH NGHIỆM”

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3329237434016851/>

<https://txawriter.wordpress.com/2022/12/16/tien-biet-nha-van-linh-nghiem/>

5)- 22-12-2022: NHÀM NHẬT CHĂNG,
CHUYỆN RIÊNG ĐAU PHẢI CHUYỆN RIÊNG

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3334529810154280/>

<https://txawriter.wordpress.com/2022/12/22/nha-m-nhat-chang-chuyen-rieng-dau-phai-chuyen-rieng/>

6)- 23-12-2022: TỰ NHIÊN VÀ CHẤT NGƯỜI

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3335342896739638/>

<https://txawriter.wordpress.com/2022/12/23/tu-nhien-va-chat-nguoi/>

7)- 24-12-2022: “ÔN TẬP” ĐIỆN BIÊN PHỦ
<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3336197239987537/>
<https://txawriter.wordpress.com/2022/12/25/on-tap-dien-bien-phu/>

8)- 28-12-2022: TÔI CÓ PHẢI LÀ NHÀ VĂN, KHI KHÔNG NGHIÊNG LỆCH, NHƯ CẦU HIỀN LƯƠNG NÓI HAI BỜ?
<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3339589899648271/>
<https://txawriter.wordpress.com/2022/12/28/toi-co-phai-la-nha-van-khi-khong-nghieng-lech-nhu-cau-hien-luong-noi-hai-bo/>

9)- 31-12-2022: TÍNH QUAN PHƯƠNG HAY TÍNH NHÂN DÂN?
<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3341970806076847/>
<https://txawriter.wordpress.com/2022/12/31/tin-h-quan-phuong-hay-tinh-nhan-dan/>

10)- 11-01-2023: KỂ SĨ VÀ QUÝ TỘC
<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3350371691903425/>

<https://txawriter.wordpress.com/2023/01/11/ke-si-va-quy-toc/>

11)- 16-01-2023: SỢ DỪNG NGƯỢC CẢ HAI MIỀN

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3354236084850319/>

<https://txawriter.wordpress.com/2023/01/17/so-dung-nguoc-ca-hai-mien/>

12)- 22-01-2023: NỤ HÔN VÀNG NĂNG XUÂN, VÀNG TRẮNG MẶT

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3358815274392400/>

<https://txawriter.wordpress.com/2023/01/23/nu-hon-vang-nang-xuan-vang-trang-mat/>

13)- 24-01-2023: CÓ TRĂM MÙA ĐỀ YÊU MAI ĐÀO

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3360311264242801/>

<https://txawriter.wordpress.com/2023/01/26/3-bai-tho-mai-dao-quyt-tet-quy-mao-2023/>

14)- 26-01-2023: TÁI BẢN TẾT

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3361740807433180/>

<https://txawriter.wordpress.com/2023/01/26/3-bai-tho-mai-dao-quyt-tet-quy-mao-2023/>

15)- 26-01-2023: QUÝT TẾT

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3361765110764083/>

<https://txawriter.wordpress.com/2023/01/26/3-bai-tho-mai-dao-quyt-tet-quy-mao-2023/>

16)- 27-01-2023: MAI KẾT TRÁI

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3362573360683258/>

<https://txawriter.wordpress.com/2023/01/27/mai-ket-trai/>

17)- 30-01-2023: TÁM MÙA TẾT NGÀN NĂM KẼ DIỄN

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3364941183779809/>

<https://txawriter.wordpress.com/2023/01/31/tam-mua-tet-ngan-nam-ke-dien/>

18)- 03-02-2023: TÔ HỒNG THẮNG, KHUI ĐEN BẠI

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3368000463473881/>

<https://txawriter.wordpress.com/2023/02/03/to-hong-thang-khui-den-bai/>

19)- 04-02-2023: CUNG KÍNH THÀNH HOÀNG KỂ DIÊN

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3369053946701866/>

<https://txawriter.wordpress.com/2023/02/05/cung-kinh-thanh-hoang-ke-dien/>

20)- 07-02-2023: HẬU CHIẾN, KẼ CUỖI NGƯỜI KHÓC

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3371090819831512/>

<https://txawriter.wordpress.com/2023/02/08/hau-chien-ke-cuoi-nguoi-khoc/>

21)- 10-02-2023: BỤT NHÀ KHÔNG THIÊNG

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3373481272925800/>

<https://txawriter.wordpress.com/2023/02/11/but-nha-khong-thieng/>

22)- 11-02-2023: ĐỌC “BÊN GIÒNG LỊCH SỬ 1940-1965”

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3374343566172904/>
<https://txawriter.wordpress.com/2023/02/11/doc-ben-giong-lich-su-1940-1965/>

23)- 14-02-2023: BI TRẮNG CHO NGÀY TÌNH NHÂN

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3376788069261787/>
<https://txawriter.wordpress.com/2023/02/15/bi-trang-cho-tinh-nhan/>

24)- 18-02-2023: THU TUYỆT MỆNH HAY DI CHÚC CÔ GIANG

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3379726195634641/>
<https://txawriter.wordpress.com/2023/02/18/thu-tuyet-menh-hay-di-chuc-co-giang/>

25)- 19-02-2023: ĐẢNG CÀN LAO VÀ BA CHÍNH ĐẢNG CHỐNG PHÁP

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3380982292175698/>
<https://txawriter.wordpress.com/2023/02/20/dan-g-can-lao-va-ba-chinh-dang-chong-phap/>

26)- 22-02-2023: BỔNG MỘT CÂY SÓNG
TỰA Ở BAN CÔNG

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3382996728640921/>

<https://txawriter.wordpress.com/2023/02/23/bo-ng-mot-cay-song-tua-o-ban-cong/>

27)- 23-02-2023: SỬ ĐOẠN TRƯỜNG

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3383791291894798/>

<https://txawriter.wordpress.com/2023/02/23/su-doan-truong/>

28)- 24-02-2023: NHƯỢNG TỔNG (1906-1949)

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3385024458438148/>

<https://txawriter.wordpress.com/2023/02/28/05-bai-tho-moi-tho-doc-lai/>

29)- 25-02-2023: NHỚ KINH ĐÔ QUẬT
KHỞI, THẮT THỦ

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3385115715095689/>

<https://txawriter.wordpress.com/2023/02/28/05-bai-tho-moi-tho-doc-lai/>

30)- 26-02-2023: TRANH CỬ, TUỔI THƠ

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3385830325024228/>

<https://txawriter.wordpress.com/2023/02/28/05-bai-tho-moi-tho-doc-lai/>

31)- 27-02-2023: CON ĐƯỜNG ĐỎ LẤN VÀNG ĐAU KHỔ

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3386537518286842/>

<https://txawriter.wordpress.com/2023/02/28/05-bai-tho-moi-tho-doc-lai/>

32)- 28-02-2023: CẢM ƠN ĐẢNG

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3387193661554561/>

<https://txawriter.wordpress.com/2023/02/28/05-bai-tho-moi-tho-doc-lai/>

33)- 01-03-2023: KỈ NIỆM 1983

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3387915068149087/>

<https://txawriter.wordpress.com/2023/03/01/ki-niem-1983/>

34)- 05-03-2023: CỜ BA ĐẢNG CHỐNG PHÁP

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3390588607881733/>

<https://txawriter.wordpress.com/2023/03/06/co-ba-dang-chong-phap/>

35)- 06-03-2023: TÔN TRỌNG CỜ CHỐNG PHÁP

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3391846037755990/>

<https://txawriter.wordpress.com/2023/03/07/ton-trong-co-chong-phap/>

36)- 09-03-2023: NHỮNG KHÚC SÔNG ĐỜI TÔI

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3393338407606753/>

<https://txawriter.wordpress.com/2023/03/09/nhung-khuc-song-doi-toi/>

37)- 12-03-2023: THƯỜNG TIỆC HOẠ SĨ NGUYỄN THÁI TUẤN (1965-2023)

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3395362457404348/>

<https://txawriter.wordpress.com/2023/03/12/thuong-tiec-hoa-si-nguyen-thai-tuan-1965-2023/>

38)- 14-03-2023: LỜI BẠT CHO TẬP THƠ

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3396639233943337/>

<https://txawriter.wordpress.com/2023/03/14/loi-bat-cho-tap-tho/>

.

B.- CÂU ĐỐI:

1)- 20-01-2023: CÂU ĐỐI TẾT QUÝ MÃO 2023

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3357039501236644/>

<https://txawriter.wordpress.com/2023/01/23/nu-hon-vang-nang-xuan-vang-trang-mat/>

(link chung với câu đối). Toàn bộ câu đối:

<https://txawriter.wordpress.com/2020/01/26/tap-hop-cau-doi-cua-tran-xuan-an/>

.

C.- MẤY BÀI BÌNH LUẬN:

1)- 18-12-2022: NGƯỜI QUỐC TẾ TAM VÔ

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3330850417188886/>

<https://txawriter.wordpress.com/2022/12/18/ng-voi-quoc-te-tam-vo/>

2)- 12-01-2023: NHÂN ĐỌC BÀI THƠ
“PHẠM QUỲNH, PHẠM TUYÊN” CỦA
THÁI BÁ TÂN

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3351193855154542/>

<https://txawriter.wordpress.com/2023/01/13/bai-tho-pham-quynh-pham-tuyen-cua-thai-ba-tan/>

3)- 13-01-2023: VUA, THẦY, CHA

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3350371691903425/>

<https://txawriter.wordpress.com/2023/01/13/vua-thay-cha-ban-luan-them-ve-pham-quynh-pham-tuyen/>

4)- 28-01-2023: 50 NĂM HIỆP ĐỊNH PARIS
27-01-1973 — 2023

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3363047027302558/>

<https://txawriter.wordpress.com/2023/02/01/50-nam-hiep-dinh-paris-ve-viet-nam-1973-2023/>

D.- PHỤ LỤC: THƠ ĐỌC LẠI:

D1.- Thơ về 3 đóa Đỏ:

Thơ viết về Nhật, Pháp, Mỹ:

1)- ĐA NHIM, NHỚ LẠI MỘT TỬ THƠ
MƯỜI LĂM NĂM TRƯỚC

2)- MÁI TRANH

3)- THĂM NHÀ LƯU NIỆM

CỔ TỔNG BÍ THƯ LÊ DUẬN (1907-1986)

4)- BIÊU TÌNH TRÊN TRANG VIẾT (về
Trung Quốc)

5)- GIÁ MẶC CẢ CỦA NGA XÔ

[https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/p
osts/1944600339147241](https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/1944600339147241)

[https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/p
osts/1944312455842696](https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/1944312455842696)

[https://txawriter.wordpress.com/2020/07/09/tho
-ba-doa-do-hai-bong-vang/](https://txawriter.wordpress.com/2020/07/09/tho-ba-doa-do-hai-bong-vang/)

D2.- Thơ viết về hai chính đảng chống Pháp khác, trước 1930, 1945 & lính Quốc gia Việt Nam (*trong tập thơ XXII “Cái nhìn của người hậu chiến”*)

1)- VIỆT NAM QUỐC DÂN ĐẢNG

[https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/p
osts/2279471502326788/](https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2279471502326788/)

2)- ĐẢNG ĐẠI VIỆT

[https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/p
osts/2281275068813098/](https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2281275068813098/)

3)- BÔNG LAU TRẮNG

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2279335822340356/>

4)- LÍNH VÀNG BẢO HOÀNG THUỞ ĐÓ

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2286088544998417/>

.

Link các trang mục lục này:

1)- 30-12-2022:

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3341402419467019/>

2)- 03-02-2023:

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3367953006811960/>

3)- 13-02-2023:

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3375754092698518/>

4)- 04-03-2023:

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3389801934627067/>

5)- 11-03-2023:

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3394650947475499/>

.

Phụ đính quan trọng:**DANH MỤC TÁC PHẨM
CỦA TÁC GIẢ TRẦN XUÂN AN**

(năm mươi bốn đầu sách, kể cả đầu sách sưu tập tư liệu từ “Đại Nam thực lục”, tính đến **06-03-2023 & 14-03-2023**)

I. Thơ

1. *Nắng và mưa*, tập thơ, Hội VHNT. Quảng Trị xuất bản, 1991.
2. *Hát chiêu hồn mình*, tập thơ, Nxb. Đồng Nai, 1992.
3. *Tôi vẫn ở trên đường*, tập thơ, Nxb. Văn Nghệ TP. HCM., 1993.
4. *Lặng lẽ ở phố*, tập thơ, Nxb. Trẻ, 1995.
5. *Kẻ bị ném vào bão*, tập thơ, Nxb. Trẻ, 1995.
6. *Hát với đời oi thương mến*, tập thơ, Nxb. Trẻ, 1996.
7. *Quê nhà yêu dấu*, trường ca thơ, Nxb. Văn Nghệ TP. HCM., 1998.
8. *Giọt mực, cánh đồng và vở kịch điên*, tập thơ, Tạp chí điện tử Giao Điểm, 2005.
9. *Thơ những mùa hương*, tập thơ, 1998, Nxb. Thanh Niên, 2011.
10. *Tưởng niệm Mẹ*, tập thơ tự tuyển, Nxb. Thanh Niên, 2010.

11. *Thơ sử và những bài thơ khác*, tập thơ, Nxb. Thanh Niên, 2011.
12. *Hát mọc với biển đảo & những bài thơ khác*, tập thơ, Nxb. Thanh Niên, 2012.
13. *Mở lòng bàn tay để đan tay*, tập thơ, Nxb. Trẻ, 2014.
14. *Để lòng người trôi trăm uất*, tập thơ, công bố tại Facebook & Tạp chí điện tử Chim Việt Cành Nam, 2014.
15. *Câu Ý Hệ*, tập thơ, công bố tại Facebook & các điểm mạng của tác giả, 2016.
16. *Tuổi nhớ*, tập thơ, Nxb. Văn hoá – Văn nghệ, 2016.
17. *Độc lập thật, khát vọng!*, tập thơ, công bố tại Facebook & các điểm mạng của tác giả, 2017
18. *Chiếc cầu Chiến Tranh Lạnh*, tập thơ, công bố tại Facebook & các điểm mạng của tác giả, 2017
19. *Bốn năm Chũ Thập Đỏ*, tập thơ, công bố tại Facebook & các điểm mạng của tác giả, 3-2018
20. *Trong tôi Bến Hải và Thạch Hãn*, tập thơ, công bố tại Facebook & các điểm mạng của tác giả, 7-2018
21. *Danh dự*, tập thơ, công bố tại Facebook & các điểm mạng của tác giả, 10-2018

22. *Cái nhìn của người hậu chiến*, tập thơ, công bố tại Facebook & các điểm mạng của tác giả, 04-2019
23. *Lí lịch và quốc sử*, tập thơ, công bố tại Facebook & các điểm mạng của tác giả, 07 & 10-2019
24. *Sau hai đợt sóng thần*, Đất nước mình nay thế đó, tập thơ 30 bài, 02-2020 & bổ sung 06 bài mới + 02 bài cũ, 18-03-2020 & 15-04-2020, Facebook & các điểm mạng của tác giả.
25. *Người Mẹ trong chiến tranh*, ngâm khúc tự sự, 460 câu song thất lục bát, công bố tại Facebook & các điểm mạng của tác giả, 4 & 5-2020
26. *Tổ quốc ơi, con kính thưa lời nói thẳng*, tập thơ 41 bài, viết và công bố đến ngày 10-11-2020, Facebook & các điểm mạng của tác giả
27. “*Ngụy*” và “*phiến*”, *hoà giải thời hậu chiến*, tập thơ 44 bài (viết và công bố đến ngày 05 & 06-03-2021; ngày bổ sung 02 bài mới viết, 01 bài cũ ở tập trước, đọc lại: 30-03-2021), Facebook & các điểm mạng của tác giả
28. *Búa liềm Sao ở Bến Hải*, tập thơ 55 bài (viết và công bố từ ngày 06-04 đến 28-07-2021), Facebook & các điểm mạng của tác giả.
29. *Hoà giải, bắt nước lại đầy*, tập thơ 64 bài (viết và công bố từ ngày 28-09-2021 đến ngày

28-01-2022 & 17-02-2022, 11-03-2022; 26-03-2022), Facebook & các điểm mạng của tác giả.

30. *Máu Việt cờ Xô — chiến tranh*, tập thơ 36 bài (từ 09-04-2022 đến 20 & 27-08-2022 & 04-09-2022), công bố trên Facebook & các điểm mạng của tác giả.

31. *Thơ về ngoại tranh nội chiến — Miền Nam tự vệ, thời tôi có sống* – tập thơ 40 bài, công bố (ngay ngày viết, từ 26-09 đến 30-11-2022) trên Facebook & các điểm mạng của tác giả.

32. *Lập trường sông thiên nhiên Bến Hải*, tập thơ 38 bài, công bố (ngay ngày viết, từ 11-12-2022 đến 06-03-2023 -- 14-03-2023) trên Facebook & các điểm mạng của tác giả.

II. Tiểu thuyết, truyện kí:

33. *Mùa hè bên sông (Nỗi đau hậu chiến)*, tiểu thuyết, 1997; hai bản đã sửa chữa và bổ sung, 2001 (lần hai) và 2003 (lần ba), Tạp chí điện tử Giao Điểm tháng 6-2005.

34. *Có một nơi lá mãi xanh*, tiểu thuyết, Nxb. Hội Nhà văn, 1999.

35. *Ngôi trường tháng giêng*, tiểu thuyết, 1998, Nxb. Thanh Niên, 2003.

36. *Sen đỏ, bài thơ hoà bình*, tiểu thuyết, 1999, Nxb. Thanh Niên, 2003.

37. *Nước mắt có vị ngọt*, tập truyện ngắn liên hoàn, 1999, Tạp chí điện tử Giao Điểm, 2005.
38. *Tuổi học trò của tôi*, hồi kí – tự truyện, Nxb. Hội Nhà văn, 2012.
39. *Bên kia dốc “Mạ ơi!”*, truyện vừa – hồi ức, Nxb. Hội Nhà văn, 2012.
40. *Giữa thuở chuyển mùa*, truyện – hồi ức, Nxb. Trẻ, 2013.
41. *Sáng đều hai nửa gương mặt*, truyện vừa (gồm 6 truyện ngắn), Facebook & các điểm mạng vi tính toàn cầu, 2016.

III. Nghiên cứu, khảo luận:

42. *Thơ Nguyễn Văn Trường (1824 – 1886) – Vài nét về con người, tâm hồn và tư tưởng* (biên soạn – nghiên cứu, phân bác, và tập hợp một số bản dịch, bài khảo luận văn học và sử học về NVT.), 2000 & 2003, Nxb. Thanh Niên, 2008.
43. *Tiểu sử biên niên phụ chính đại thần Nguyễn Văn Trường – kẻ thù không đội trời chung của chủ nghĩa thực dân Pháp* (từ Đại Nam thực lục, rút gọn), dạng niên biểu, sách dẫn chi tiết, phần I, 2001, Nxb. Thanh Niên, 9-2006.
44. *Những trang “Đại Nam thực lục” về phụ chính đại thần Nguyễn Văn Trường (1824 –*

- 1886) và các sự kiện thời kì đầu chống thực dân Pháp... (Quốc sử quán triều Nguyễn, Tổ Phiên dịch Viện Sử học VN.), chọn lọc, phần II, 2001.
45. Nguyễn Văn Tường (1824 – 1886), một người trung nghĩa, khảo luận và phê bình sử học, 2002 & 2003, Nxb. Thanh Niên, 9-2006.
46. Phụ chính đại thần Nguyễn Văn Tường (1824 – 1886), truyện – sử kí – khảo cứu tư liệu lịch sử, trọn bộ 4 tập, 2002 – 2003; Nxb. Văn Nghệ TP. HCM., 2004.
47. Suy nghĩ về một số vấn đề trong lịch sử cổ đại nước ta, khảo luận, 7.2004, đăng trên mạng vi tính toàn cầu, 2005.
48. Bàn thêm về mấy vấn nạn sử học, luận, đăng trên mạng vi tính toàn cầu, 2007.

IV. Phê bình & bình luận:

49. Ngẫu hứng đọc thơ, phê bình thơ, 2003; Nxb. Văn Nghệ TP. HCM., 2005.
50. Luận về thời chúng ta, một số vấn đề trong chiến tranh và hậu chiến, luận, đăng trên mạng vi tính toàn cầu, 2005.
51. Thời sự văn hoá và suy nghĩ, luận, đăng trên mạng vi tính toàn cầu, 2008.
52. Đọc văn chương và cảm nghĩ, phê bình, viết ngắn & điểm sách, Nxb. Thanh Niên, 2009.

53. *Vĩ văn chương, bình – khảo và phẩm luận, luận*, đăng trên mạng vi tính toàn cầu, 2010.

54. *Ngẫm nghĩ khi đọc văn chương*, phê bình, đăng trên các trang thông tin điện tử & diêm mạng toàn cầu, 2011.

XIN LƯU Ý

1) Có 10 cuốn, viết và công bố từ 2014 trở về trước, chưa xuất bản thành sách giấy được, tôi (tác giả T.X.A.) đã gửi bản chữ vi tính cho YBOOK, thành viên của **NXB. Trẻ, TP.HCM.**, cụ thể là gửi trực tiếp tại NXB. cho **cô Hoạ Mi**.

2) Trong đó, có hai đầu sách phê bình & bình luận, “*Vĩ văn chương, bình – khảo và phiếm luận*” và “*Ngẫm nghĩ khi đọc văn chương*”, tôi đã gửi cả bản in giấy A4 và bản chữ vi tính cho **Chi nhánh NXB. Văn Học – anh Truong Đình Chiến** – đề xin giấy phép xuất bản dạng sách in giấy, nhưng chưa được cấp giấy phép.

3) Mười hai (12), ghi số thứ tự từ 1 đến 12, trong mười lăm (15) đầu sách HOÀ GIẢI DÂN TỘC lại liệt kê riêng dưới đây (mười hai bản thảo vi tính hoàn chỉnh), được viết trước ngày 05-06-2020, tôi đã gửi đến **Nhà Xuất bản Tự Do** để mong ấn hành sách giấy:
nhaxuatbantudo@hushmail.com

4) Bốn (04) đầu sách biên khảo về nhân vật lịch sử Nguyễn Văn Tường (1824-1886), tôi đã xuất bản thành sách in giấy, 2004, 2006 & 2008, qua

hai nhà xuất bản Văn nghệ TP.HCM. và Thanh Niên. Vào ngày 12-03-2020, tôi đã kí hợp đồng tái bản KHÔNG SỬA CHỮA cả bốn đầu sách ấy với **Tạp chí Xưa & Nay** (cơ quan của Hội Khoa học lịch sử Việt Nam), tại Văn phòng phía Nam (Đề Thám, TP.HCM.), theo đề nghị của Tạp chí. Tôi đã trao bốn bản chữ vi tính và phụ liệu hình ảnh đã được dàn trang, quét chụp (scan) để xuất bản lần thứ nhất, của cả bốn đầu sách. Xin ghi nhớ ở đây.

5) MÁY VI TÍNH HƯ, CỨU & LƯU ĐƯỢC DỮ LIỆU (đã xuất bản trên WEB): nhân viên **Trần Tuấn Anh, Cty Huy Hoàng**, 264 Huỳnh Văn Bánh, p.11, q. Phú Nhuận, TP.HCM.

Kết quả sửa chữa máy tính: Máy hư hẳn, chỉ cứu được dữ liệu. CŨNG MAY LÀ DỮ LIỆU GỐC ĐÃ TỰ LƯU Ở USB, VÀ ĐÃ XUẤT BẢN TOÀN BỘ TRÊN WEB (được bảo hộ về bản quyền theo luật pháp Việt Nam & quốc tế).
28-02-2022

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3101030993504164/>

<https://txawriter.wordpress.com/2022/02/28/may-vi-tinh-hu-cuu-luu-duoc-du-lieu/>

TRẦN TRỌNG MỜI XEM

bốn đầu sách có tính chất tự truyện của tác giả:

1) *Tuổi học trò của tôi*

(hồi kí – tự truyện, 2012), Nxb. Hội Nhà văn, 2012

Tác giả tự thuật về bản thân qua việc khắc hoạ nhân vật Trần Nguyễn Phan

2) *Ngôi trường tháng giêng*

(tiểu thuyết – hồi ức, 1998), Nxb. Thanh Niên, 2003

Tác giả tự phân thân, khắc hoạ bản thân qua việc xây dựng ba nhân vật Đặng Nam, Khoai, Lộc Biếc

3) *Bên kia Đốc “Mạ ơi!”*

(truyện – hồi ức, 2012), Nxb. Hội Nhà văn, 2012

Tác giả tự khắc hoạ bản thân qua việc xây dựng nhân vật Phan Huyền Đình

4) *Giữa thuở chuyển mùa*

(truyện – hồi ức, 2013), Nxb. Trẻ, 2013

Tác giả tự khắc hoạ bản thân

qua việc xây dựng nhân vật Nguyễn Phan
Huyền

.....

**HAI MƯƠI (20) ĐẦU SÁCH,
TÁC GIẢ TRẦN XUÂN AN VIẾT
TRONG GẦN TÁM NĂM
TRÊN FACEBOOK,**

06-03-2014 — 06-03-2023 & 14-03-2023

*(kể cả tập thơ tình cảm “TUỔI NHỚ”, Nxb.
Văn hoá – Văn nghệ TP.HCM. ấn hành, 2016)*

.....

**Trần trọng mời đọc & tự in thành sách giấy
19 ĐẦU SÁCH THƠ, TRUYỆN, VỚI
CHUYÊN ĐỀ HOÀ GIẢI DÂN TỘC SAU
CUỘC NỘI CHIẾN – CHỐNG NGOẠI
XÂM TRONG CHIẾN TRANH LẠNH
(1945-1954-1975 — 1989/1991)**

(tập thơ tình cảm TUỔI NHỚ đã được ấn hành
qua Nxb. Văn hoá – Văn nghệ):

1) ĐỀ LÒNG NGƯỜI THÔI TRẦM UẤT, tập
thơ (45 bài thơ)

PDF:

https://txawriter.files.wordpress.com/2015/10/0_best_txa_tap-tho-14_bo-sung-tuyen-ngon-loi-the-vn-18-9hb15-copy.pdf

<http://www.tranxuanan-writer.net/Home/danh-muc-tac-pham-txa/txa-de-long-nguoi-thoi-tram-uat>

2) SÁNG ĐỀU HAI NỬA GƯƠNG MẶT,
truyện vừa gồm 6 truyện ngắn

PDF:

https://txawriter.files.wordpress.com/2016/01/txa_sang-deu-hai-nua-guong-mat_19-01hb16.pdf

http://www.tranxuanan-writer.net/Home/danh-muc-tac-pham-txa/dau-sach-36-txa_sang-deu-hai-nua-guong-mat

3) CẦU Ý HỆ, tập thơ (46 bài thơ)

PDF:

https://txawriter.files.wordpress.com/2016/11/txa_cau-y-he_arial_co-sach__tap-tho-thu-16_04-11hb16.pdf

<http://www.tranxuanan-poet.net/danh-muc-tac-pham-txa/cau-y-he-txa-dau-sach-37>

4) ĐỘC LẬP THẬT, KHÁT VỌNG!, tập thơ (88 bài thơ)

PDF:

https://txawriter.files.wordpress.com/2017/06/4_for-layout_doc-lap-that-khat-vong_20-6hb17.pdf

http://www.tranxuanan-poet.net/danh-muc-tac-pham-txa/tap-tho-thu-17_muc-luc

5) CHIẾC CẦU CHIẾN TRANH LẠNH, tập thơ (60 bài thơ)

PDF:

https://txawriter.files.wordpress.com/2017/12/txa_p1p2_chiec-cau-chien-tranh-lanh_60-bai_10-09-10-12hb17.pdf (trọn tập, 2 phần)

<http://www.tranxuanan-poet.net/danh-muc-tac-pham-txa/phanh-tap-tho-chiec-cau-chien-tranh-lanh>

6) BỐN NĂM CHỮ THẬP ĐỎ, tập thơ (40 bài thơ)

PDF:

https://txawriter.files.wordpress.com/2018/03/txa_bon-nam-chu-thap-do_22-3hb18.pdf

http://www.tranxuanan-poet.net/danh-muc-tac-pham-txa/bon-nam-chu-thap-do_tap-tho19-tren-41

<https://txawriter.wordpress.com/2018/03/22/cong-bo-tap-tho-thu-19-trong-40-dau-sach-cua-t-x-a-va-01-suu-tap-tu-lieu/>

7) TRONG TÔI BẾN HẢI VÀ THẠCH HÃN, tập thơ (57 bài thơ)

PDF:

https://txawriter.files.wordpress.com/2018/07/00_txa_final_frint_trong-toi-ben-hai-va-thach-han_25-7hb18.pdf

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2078691499071457>

<https://txawriter.wordpress.com/2018/07/04/t-x-a-da-viet-va-cong-bo-tap-tho-thu-xx-dau-sach-thu-7-hoa-giai-dan-toc/>

8) DANH DƯ, tập thơ (71 bài thơ)

PDF:

https://txawriter.files.wordpress.com/2019/01/00_bo-sung-2056_txa_final_frint_danh-du_19-01hb19.pdf

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2173507112923228>

<https://txawriter.wordpress.com/2018/11/02/danh-du-tap-tho-voi-chu-de-hoa-giai-dan-toc-cua-tran-xuan-an/>

9) CÁI NHÌN CỦA NGƯỜI HẬU CHIẾN, tập thơ (60 bài thơ)

PDF:

https://txawriter.files.wordpress.com/2019/06/00_4-bai_2-pages-per-sheet_cai-nhin-nguoi-hau-chien_29-04-10-06hb19.pdf

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2265975710343034>

<https://txawriter.wordpress.com/2019/04/29/cong-bo-dau-sach-thu-9-ve-hoa-giai-dan-toc-dau-sach-10-tren-facebook/>

10) LÍ LỊCH & QUỐC SỬ, tập thơ bốn mươi bảy (47) bài thơ

PDF:

https://txawriter.files.wordpress.com/2019/10/00_2-pages_47-bai_li-lich-quoc-su-chien-tranh-lanh_18-10hb19.pdf

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2339134639693807/>

<https://txawriter.wordpress.com/2019/07/24/cong-bo-dau-sach-thu-10-ve-hoa-giai-dan-toc-tap-tho-li-lich-quoc-su/>

11) SAU HAI ĐỢT SÓNG THẦN, ĐẤT NƯỚC MÌNH NAY THẾ ĐÓ, tập thơ ba mươi sáu (30+2+4) bài thơ và hai bài thơ viết trước

PDF:

https://txawriter.files.wordpress.com/2020/04/00_sau-hai-dot-song-than_bo-sung-62_23-04-2020.pdf

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2529568823983720/>

<https://txawriter.wordpress.com/2020/02/23/tap-tho-10-hoa-giai-dan-toc-sau-hai-dot-song-than/>

12) NGƯỜI MẸ TRONG CHIẾN TRANH, ngâm khúc tự sự, song thất lục bát 460 câu:

PDF:

https://txawriter.files.wordpress.com/2020/06/12_final_txa_nguoi-me-trong-chien-tranh_ngam-khuc-460-cau-song-that-luc-bat_45-2020.pdf

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2613404895600112/>

<https://txawriter.wordpress.com/2020/06/06/sach-pdf-nguoi-me-trong-chien-tranh-hoa-giai-dan-toc-cuon-12/>

13) TỔ QUỐC ƠI, CON KÍNH THỬA LỜI NÓI THĂNG, tập thơ 41 bài thơ

PDF:

https://txawriter.files.wordpress.com/2020/11/1-final_to-quoc-oi_19-11-2020.pdf

<http://www.tranxuanan-poet.net/danh-muc-tac-pham-txa/bai-moi-viet-trang-4-tiep-theo-tranxuanan-writer-net/tho-sau-ngam-khuc-469-cau>

<https://txawriter.wordpress.com/2020/09/26/duong-dan-link-16-bai-tho-sau-ngam-khuc-tu-su/>

14) “NGUY” VÀ “PHIÊN”, HOÀ GIẢI THỒ HẬU CHIẾN, tập thơ 44 (42 + 2) bài thơ

PDF:

https://txawriter.files.wordpress.com/2021/04/txa_book-size_44bai_nguy-va-phien-hoa-giai-trong-chien-tranh_12-03_add-01-04-2021.pdf

<http://www.tranxuanan-poet.net/danh-muc-tac-pham-txa/bai-moi-viet-trang-4-tiep-theo-tranxuanan-writer-net/tho-viet-noi-tiep-tap-26>

<https://txawriter.wordpress.com/2021/02/02/tap-tho-27-trong-49-dau-sach-tac-gia-tran-xuan-an/>

15) BÚA LIÊM SAO Ở BẾN HẢI, tập thơ gồm 55 bài thơ

PDF:

https://txawriter.files.wordpress.com/2021/09/txa_book-size_for-pdf_57bai_bua-liem-sao-lien-o-ben-hai_06-09-2021_bai-57-them-8-cau.pdf

<http://www.tranxuanan-poet.net/danh-muc-tac-pham-txa/bai-moi-viet-trang-4-tiep-theo-tranxuanan-writer-net/tu-thang-4-2>

<https://txawriter.wordpress.com/2021/07/30/muc-luc-tap-tho-bua-liem-sao-lien-xo-o-ben-hai-49-50/>

16) HOÀ GIẢI, BÁT NƯỚC LẠI ĐẦY, tập thơ gồm 58 bài thơ

PDF:

https://txawriter.files.wordpress.com/2022/03/642essay_final_best-all_hoa-giai-bat-nuoc-lai-day_2pages-1sheet.pdf

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3069931193280811/>

<https://txawriter.wordpress.com/2022/01/15/muc-luc-tap-tho-hoa-giai-bat-nuoc-lai-day/>

17) MÁU VIỆT CỜ XÔ — CHIẾN TRANH,
tập thơ gồm 35 bài thơ, 20 & 27-08-2022

PDF:

https://txawriter.files.wordpress.com/2022/09/1_in-giay-36-bai-tho_best-final_book_mau-viet-co-xo_2pages-1sheet_04-09-2022.pdf

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3230958120511450/>

<https://txawriter.wordpress.com/2022/08/17/mau-viet-co-xo-chien-tranhtap-17-hoa-giai-dan-toc/>

18) THƠ VỀ NGOẠI TRANH NỘI CHIẾN --
MIỀN NAM TỰ VỆ, THỜI TÔI CÓ SỐNG,
tập thơ gồm 40 bài thơ (viết từ 26-09 đến 30-11-2022) và một phụ lục

PDF:

https://txawriter.files.wordpress.com/2022/12/txa_tho-ve-ngoai-tranh-noi-chien-mien-nam-tu-ve-thoi-toi-co-song_tap-tho_30-11-2022.pdf

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3277997675807494/>

<https://txawriter.wordpress.com/2022/11/26/dau-sach-hoa-giai-dan-toc-thu-18/>

19) LẬP TRƯỜNG SÔNG THIÊN NHIÊN
BẾN HẢI, tập thơ gồm 38 bài thơ
(viết từ ngày 11-12-2022 đến 06-03-2023 -- 14-
03-2023) và ít bài bình luận

PDF:

(...)

[https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/p
osts/3394650947475499/](https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3394650947475499/)

[https://txawriter.wordpress.com/2023/03/11/da
-sach-19-hoa-giai-dong-bao-chin-nam-qua-
2014-2023/](https://txawriter.wordpress.com/2023/03/11/da
u-sach-19-hoa-giai-dong-bao-chin-nam-qua-
2014-2023/)

.....
.....

20) TUỔI NHỚ, tập thơ (45 bài thơ), NXB.
Văn hoá – Văn nghệ ấn hành, 12-2016
(đây là tập thơ không thuộc đề tài hoà giải dân
tộc):

[https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/p
osts/2028854877388453](https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/p
osts/2028854877388453)

.....
.....

RIÊNG VỀ ĐỀ TÀI HOÀ GIẢI HOÀ HỢP DÂN TỘC: TỔNG CỘNG MUỖI BẢY (17) TẬP THƠ cộng với MỘT (01) TẬP NGÂM KHÚC 460 CÂU & MỘT (01) TẬP TRUYỆN NGẮN LIÊN HOÀN gồm sáu (06) truyện như một truyện vừa, cùng một ít bài luận.

Về số lượng bài thơ hoà giải dân tộc, **không kể ngâm khúc 460 câu, GỒM TÁM TRĂM BẢY MUỖI (870) BÀI THƠ.**

(Nếu kể cả tập thơ “Tuổi nhớ”, 45 bài thơ, số lượng là **CHÍN TRĂM MUỖI LĂM (915) BÀI THƠ**).

.....
 .....

Đặc biệt, chín năm vừa qua (2014-2023), 19 đầu sách về đề tài hoà giải dân tộc (không kể tập thơ tình cảm “Tuổi nhớ”), tác giả đứng trên **lập trường thuần túy dân tộc Việt Nam** để suy tư và viết.

.....
 .....

Ghi chú lần thứ hai:

Mười hai (12), ghi số thứ tự từ 1 đến 12 (kể cả tập truyện ngắn), trong mười tám (18) đầu sách HOÀ GIẢI DÂN TỘC này (mười hai bản thảo vi tính hoàn chỉnh), ngày 05-06-2020, tôi đã gửi đến Nhà Xuất bản Tự Do để mong ấn hành sách giấy

nhaxuatbantudo@hushmail.com

*Người cầm bút ai cũng độc lập,
giữ bản sắc tư tưởng – phong cách riêng biệt,
không ai giống ai, để có thể đóng góp cái riêng
vào cái chung.*

Trần Xuân An – Lập trường sông thiên nhiên Bến Hải

Trần Xuân An – Lập trường sông thiên nhiên Bến Hải

Trần Xuân An – Lập trường sông thiên nhiên Bến Hải

NHÀ XUẤT BẢN

Chịu trách nhiệm xuất bản:

Giám đốc – Tổng biên tập

Chịu trách nhiệm nội dung:

Phó Giám đốc – Phó Tổng biên tập

Biên tập & sửa bản in:

Vẽ bìa, trình bày & kĩ thuật vi tính:

Đơn vị liên kết: Tác giả.

Khổ 14,5 cm x 20,5 cm.

Số ĐKKH:

Quyết định xuất bản số:

ngày tháng năm

In 500 cuốn, tại XN. In

In xong và nộp lưu chiểu tháng năm.

Phần gập bìa 1: Một số ảnh chụp các bìa sách đã xuất bản của Trần Xuân An:

Bìa 4:

ẢNH CHÂN DUNG TÁC GIẢ

Trần Xuân An – Lập trường sông thiên nhiên Bến Hải

Bìa 4:

VÀI NÉT VỀ TÁC GIẢ

Trần Xuân An

Sinh ngày 10-11-1956 tại Huế.

Nguyên quán: Quảng Trị (họ Trần Xuân tại Trúc Lâm, Gio Linh và họ gốc Nguyễn Văn tại An Cư, Triệu Phong)

Dân tộc: Kinh (Việt Nam)

Tín ngưỡng Tổ tiên (Quốc Tổ, Gia Tiên) và Trời Bụt dân gian.

Tốt nghiệp khoa ngữ văn Việt, Đại học Sư phạm Huế (1974 – 1978).

Dạy học tại Lâm Đồng, 1978 – 1983 (các trường: PTCS. Lộc Ngãi, Bảo Lộc; Phân hiệu PTH. Bảo Lộc tại Đa Huoai; PTH. Đức Trọng).

Bút danh (ít dùng): Phan Huyền Đình, Trần Cát Niên (Phan Cát Niên), Trần Nguyễn Phan, Phan Kết Đoàn, Trần Ngôn Sử, Nguyễn Công Dân (TXA.), Nguyễn Phan Huyền.

Từ 1991 đến nay, thường trú tại TP. HCM., tiếp tục công việc viết, chuyên sáng tác, nghiên cứu, phê bình...

Hội viên Hội Nhà văn TP. HCM..

Là tác giả của 53 đầu sách và 01 sưu tập tư liệu, trong đó có 25 đầu sách đã được chính thức ấn hành qua các nhà xuất bản.

Tặng thưởng tuần báo Văn Nghệ Giải Phóng, 1975.

Giải thưởng Hội VHNT. Quảng Trị, 1991.

Phần gáp bìa 1:

ĐĂNG BÀI TRÊN BÁO CHÍ:

Tuổi Ngọc (1973), Văn nghệ Giải phóng (từ 1975), Văn nghệ Bình Trị Thiên, Văn hoá Bình Trị Thiên, Văn nghệ TP.HCM., Nhân Dân, Tạp chí Sông Hương, Tạp chí Cửa Việt, Văn nghệ, Thanh Niên, Tuổi Trẻ, Kiến thức Ngày nay, Tạp chí Xưa & Nay, Tạp chí Huế Xưa & Nay, Tạp chí Thơ...v.v...

Các tập san: Tình Quê, Văn nghệ Tam Kỳ, Hàm Nghi Yêu Dấu, Quán Văn...v.v...

Tạp chí Văn hoá Nghệ An điện tử, Trang TTĐT. Hội Nhà văn Việt Nam, Trang TTĐT. Hội Nhà văn TP.HCM., Trang TTĐT. Quê nhà (báo Tổ Quốc), Trang TTĐT. Văn nghệ Đồng bằng Sông Cửu Long...v.v...

Giaodiem. com, Chimviet. free. fr,

BBCVietnamese. uk. com ...v.v...

phongdiep. net , trannhuong. com, Văn chương Việt...v.v...

Đài Tiếng nói nhân dân TP.HCM., Đài Phát thanh Bình Trị Thiên, Đài Phát thanh Lâm Đồng...v.v...

Phần gáp bìa 4:

GÓP MẶT VÀO CÁC TUYỂN TẬP THƠ:

Riêng về lĩnh vực thơ, ngoài việc đăng thơ trên nhiều báo chí từ 1973, còn có sự góp mặt vào nhiều tuyển tập thơ:

1. Thơ Miền Trung thế kỷ XX (Ban tuyển chọn, Nxb. Đà Nẵng, 1995).
2. Hai thập kỷ thơ Huế, 1975 – 1995 (Ban tuyển chọn, Nxb. Văn Học, 1995).
3. Non Mai sông Hãn, thơ văn Quảng Trị hai thế kỉ XIX & XX (Hội VHNT. tuyển chọn, Sở VH TT. QT. xb., 1999).
4. 700 năm thơ Huế (Ban tuyển chọn, Nxb. Thuận Hóa, 2008).
5. Thơ tình bốn phương (Thái Doãn Hiểu – Hoàng Liên tuyển chọn, Nxb. Trẻ, 1995).
6. Thơ tình Việt Nam và thế giới (Lê Hùng Trương [Khai Trí] tuyển chọn, Nxb. Thanh Niên, 1998).
7. Nghìn năm tứ tuyệt (Thái Doãn Hiểu – Hoàng Liên tuyển chọn, Nxb. VHDT., 1997).
8. Một thế kỷ văn học yêu nước, cách mạng (Ban tuyển chọn, Nxb. Văn hoá – Văn nghệ TP.HCM., 2016)
9. và nhiều tuyển thơ khác, từ 1975 đến nay, do các hội văn nghệ tỉnh, Hội Nhà văn TP.HCM.

và các nhà xuất bản ấn hành tại Lâm Đồng, Huế, Đồng Nai, TP.HCM., Hà Nội v.v...

Địa chỉ tác giả:

71B Phạm Văn Hai,

Phường 3, Tân Bình, TP.HCM., Việt Nam

(028) 38453955 & 0908 803 908

tranxuanan.writer@gmail.com

Điểm mạng toàn cầu cá nhân:

<http://www.tranxuanan-writer.net>

<http://www.tranxuanan-poet.net>

(<https://sites.google.com/site/tranxuananpoet>)

<http://www.tranxuanan-bienkhao.name.vn>

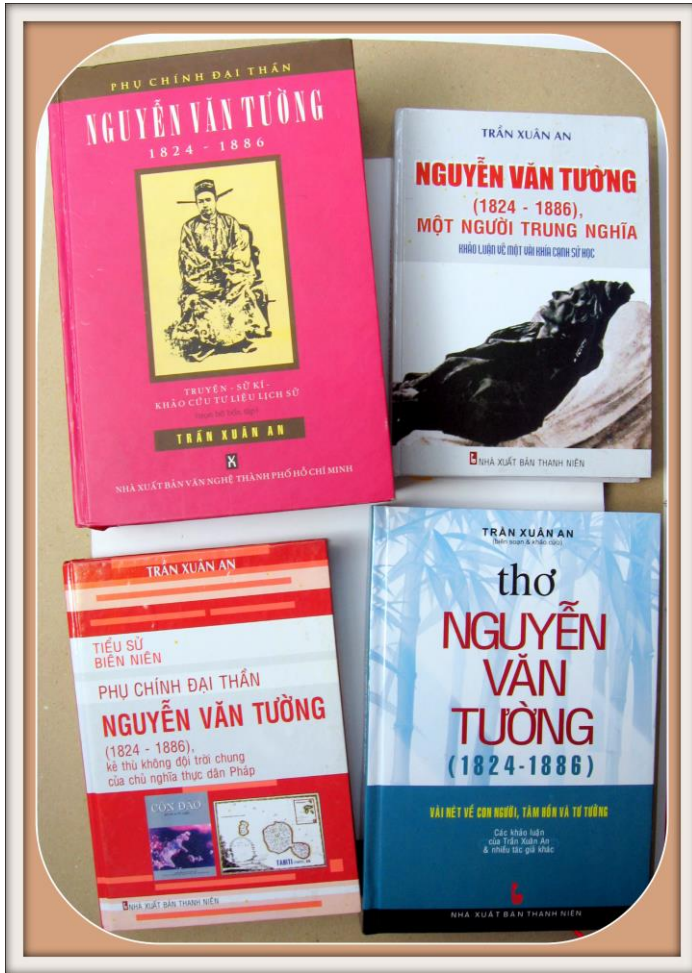
<http://tranxuanan-writer.blogspot.com>

<https://txawriter.wordpress.com>

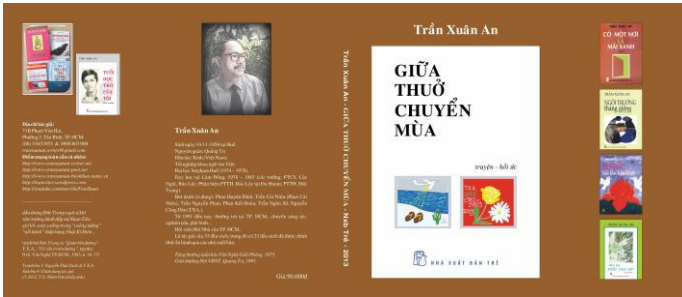
<http://youtube.com/user/AnTranXuan>

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/>

& một số ảnh bìa sách của Trần Xuân An đã xuất bản

Trần Xuân An – Lập trường sông thiên nhiên Bến Hải

14 THÁNG 03-2023:

~~ viết công bố trên Facebook

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/>
 từ ngày 11-12-2022 đến ngày 06-03-2023 &
 14-03-2023 ~~

~~ công bố trên web

<https://txawriter.wordpress.com...>

cũng theo các ngày trên (dưới mỗi bài) ~~

Thực hiện tệp PDF hoàn chỉnh 38 bài thơ mới
 viết & ít bài bình luận:
 14-03-2023

**TÁC GIẢ GIỮ BẢN QUYỀN
 TỪNG CHỮ, TỪNG Ý TƯỞNG**

.....

Trần Xuân An – Lập trường sông thiên nhiên Bến Hải

**THÀNH THẬT CẢM ON QUÝ ĐỘC GIẢ
QUAN TÂM, PHỔ BIẾN RỘNG RÃI
VÀ ĐÃ LƯU TRỮ GIÚP**

.....

Cần thiết phụ đính DANH MỤC TÁC PHẨM
vào đầu sách **32/54** (số thứ tự xếp theo thể loại,
thơ): “*Lập trường sông thiên nhiên Bến Hải*”
(tức là tập sách 19/19 tập trung vào đề tài hoà
giải dân tộc):